

సంపుటము-I
సమావేశము-XXX
నంబరు. 5

వెల : రూ. 9-00
13 మార్చి, 2018
మంగళవారము
పీఎచ్‌ఎంబి నామ సం.
ఫాల్గుణ బ. 11

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్ కార్యకలాపాలు
**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE COUNCIL DEBATES**

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT

విషయ నూచిక

క్రమ నంఖ్య	విషయం	పేజీ నం.
(1)	సభా కార్యక్రమం - వాయిదా తీర్మానాలు	01-06
(2)	ప్రశ్నాత్మరాలు	07-49
(3)	సభా సమక్షంలో ఉంచబడిన పత్రం ఇంధన శాఖ మంత్రి శ్రీ కిమిడి కళా వెంకట రావు, ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుత్ నియంత్రణ మండలి, 2016 సంవత్సరం రెగ్యులేషన్ నెం. 3 లో జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ ప్రతిని, 2003, విద్యుత్ చట్టంలోని సెక్షన్ 182 క్రింద ఆవశ్యకమైన విధంగా ప్రతి సమర్పణ	50-50
(4)	సభా కార్యక్రమం - ప్రత్యేక ప్రస్తావనలు	50-50
(5)	2018-2019 సంవత్సరానికి వార్తిక ఆదాయ - వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై సాధారణ చర్చ	51-73

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరివత్తు

ప్రధాన అధికారులు

షైర్మన్

:

శ్రీ ఎస్. ఎం.డి. ఫరూక్

డిప్యూటీ షైర్మన్

:

శ్రీ రెడ్డి నుబ్రహ్మణ్యం

ఉపాధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక

:

శ్రీమతి పామిడి శమంతకమణి

శ్రీ వాకాటి నారాయణ రెడ్డి

శ్రీ బోడ్డ నాగేశ్వర రావు

కార్యదర్శి (ఇన్ఫార్మేషన్)

:

శ్రీ ఎమ్. విజయరాజు

ఉప కార్యదర్శులు

:

శ్రీ క. సత్యనారాయణరావు

శ్రీ పి. బాలకృష్ణమాచార్యులు

సహాయ కార్యదర్శులు

:

శ్రీ పి. వి. సుబ్రహ్మణ్యమి

శ్రీ క. రాజకుమార్

శ్రీమతి ఆర్. వనితారాణి

డా. వై. కామేశ్వరి

శ్రీ ఇ. సంజీవరావు

శ్రీ క. వెంకటేశ్వరరావు

శ్రీ డి. జగన్మహాన్‌రావు

శ్రీ బి. ప్రభాకరరావు

శ్రీమతి క. భారతి

చీఫ్ రిపోర్టర్

:

శ్రీ ఆర్. శ్రీనివాసరావు

* * * * *

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన వరిష్ఠ

మంగళవారం, 13వ తేది, మార్చి, 2018

(సభ ఉదయం 10.00 గంటలకు సమావేశమైనది)

(గౌరవ షైర్స్ అధ్యక్ష స్థానం వహించారు)

1. సభా కార్యక్రమం – వాయిదా తీర్మానాలు

MR. CHAIRMAN: There are two adjournment motions.

1. ప్రకాశం జిల్లా ప్రత్యేక నిధుల కేటాయింపు, జిల్లాలో వివిధ సమస్యల గురించి శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి మరియు శ్రీ విటపు బాలనుబ్రహ్మణ్యం గార్లు ఇచ్చిన వాయిదా తీర్మానాన్ని తిరస్కరించడం జరిగింది.

2. సర్వ శిక్షా అభియాన్లో పనిచేస్తున్న కాంట్రాక్ట్, పార్ట్టెం, బోట్సర్స్‌ఎంగ్ ఉద్యోగుల సమస్యల గురించి సభ్యులు శ్రీ బొడ్డు నాగేశ్వరరావు మరియు శ్రీ కత్తి నరసింహారెడ్డి గార్లు ఇచ్చిన వాయిదా తీర్మానాన్ని కూడా తిరస్కరించడం జరిగింది.

MR. CHAIRMAN: Now, question hour.

(సభ్యులు సర్వశ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి, విటపు బాలనుబ్రహ్మణ్యం, బొడ్డు నాగేశ్వరరావు, కత్తి నరసింహారెడ్డి, రాము సూర్యారావు గార్లు వారి వారి స్థానాలలో లేచి నిలబడ్డారు)

శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి (పట్టభద్రుల నియోజకవర్గం – ప్రకాశం, చిత్తూరు, నెల్లూరు): సార్, ప్రకాశం జిల్లాకు తీవ్రమైన అన్యాయం జరిగింది. వెలుగొండ ప్రాజెక్టుకు రూ.1500కోట్లకు గానూ, సుమారు రూ.334కోట్ల మాత్రమే కేటాయించడంతో ప్రజలు సిరుత్సాహంతో ఉన్నారు. రిమ్స్ హాస్పిటల్కు ఒక్క నయ్యాపై కూడా కేటాయించకపోవడం, వాళ్లు సమగ్రాభివృద్ధి కోసం, దేశ భక్తితో ఆందోళన చేస్తుంటే, నిర్దాక్షిణ్యంగా అరెస్టు చేశారు. వాళ్లని ఇప్పటికి కూడా విడుదల చేయలేదు.

మిశ్రెర్ షైర్మ్స్: శ్రీనివాసులు రెడ్డి గారూ, నేను డీస్ అలో చేశాను. మీరు కూర్చోండి. ఈరోజు బడ్డెట్లుపైన మాటల్లాడినప్పుడు సమయం ఇస్తాను, అప్పుడు మీరు మాటల్లాడండి. దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ విటపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం (ఉపాధ్యాయ సియోజకవర్గం - ప్రకాశం, చిత్తూరు, నెల్లూరు): సార్, ప్రకాశం జిల్లా సమస్య మీద చర్చ జరగాలి.

శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: సార్, ప్రకాశం జిల్లాను వెనుకబడిన జిల్లాగా ప్రకటించాలి.

మిశ్రెర్ షైర్మ్స్: కూర్చోండి. క్వాస్ అవర్ తరువాత బడ్డెట్ ఉంటుంది, అప్పుడు అవకాశం ఇస్తాను. మీరు కూర్చోండి. క్వాస్ నెం. 10251(31).

(అంతరాయం)

శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: సార్, ప్రకాశం జిల్లాను వెనుకబడిన జిల్లాగా గుర్తించాలని మనమే ఈ సభలో తీర్మానం చేశాము.

శ్రీ విటపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం: సార్, ప్రకాశం జిల్లా అభివృద్ధి కోసం వాళ్ల నిధులు అడిగితే ఆ 50 మందిని ఆ రాత్రి జైలులో పెట్టారు. ఎందుకు వారిని అలా జైలులో పెట్టాలిన అవసరం ఏముంది? వాళ్లేమైనా దోషించిదారులా? మహారాష్ట్రలో రైతులకు ఏ రకమైన గౌరవం ఇచ్చారు?

మిశ్రెర్ షైర్మ్స్: బడ్డెట్టపై చర్చ జరిగేప్పుడు అవకాశం ఇస్తానన్నాను కదా. మీరు బడ్డెట్లుపై చర్చ జరిగినపుడు మొస్తు చేయండి. సంబంధిత మంత్రిగారు లేదు, మీరు కూర్చోండి.

శ్రీ విటపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం: మాకు బడ్డెట్లో వద్దు సార్, ప్రత్యేకంగా దీనిమీద చర్చ జరపాలి. మీరు కేటగారికల్గా చెప్పండి. వాళ్లందరినీ రిలీజ్ చేయమని చెప్పండి. 50 మందిని ఎందుకు ఆరకంగా అరెస్టు చేశారు?

మిశ్రెర్ షైర్మ్స్: సుబ్రహ్మణ్యం గారూ, మీకు ప్రస్తుతిజర్ అంతా తెలుసు. దయచేసి మీరు కూర్చోండి.

శ్రీ విటపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం: అధ్యక్షా, వెలుగొండ ప్రాజెక్టుకు నిధులు కావాలని అడిగితే అరెస్టు చేస్తారా? వెనుకబడిన ప్రాంతంగా ప్రకాశం జిల్లాను ప్రకటించమనండి. దానికోసం అరెస్టు చేయాలిన అవసరం ఏమి వచ్చింది? ఈ రకంగా దొర్కన్యం చేస్తే ఆ వెనుకబడిన ప్రాంతాల ప్రజలు తిరగబడతారు. ప్రకాశం జిల్లా వెనుకబడిన ప్రాంతంగా ఉంది. దానిని అలా నదిలేస్తే వివరితమైన న్యూం వస్తుంది. రాష్ట్ర అభివృద్ధికి మేము కూడా ప్రభుత్వంతో పాటు ఉన్నాము.

శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఇది ప్రజల్కోకి బ్యాడ్ మేసేజ్ తీసుకుపెశ్చంది. ఆ కేసులు ఎత్తేసే విధంగా ప్రభుత్వం చర్చలు తీసుకోవాలి.

మిశ్ర్ శైర్ప్రణ్: నేను అదే చెబుతున్నాను. నవరేట్ ఫామ్లో రమ్మంటున్నాను. బడ్జెట్‌పై చర్చ జరిగినప్పుడు మీరు మాటల్లాడండి. నమయం ఇస్తానంటున్నాను కదా?

శ్రీ విటపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం: అధ్యక్షా, తీవ్రంగా అన్యాయం జరిగిన జిల్లా ఏదైనా ఉండంటే అది ఒక్క ప్రకాశం జిల్లానే. ఇంత అన్యాయం జరిగినా కూడా కీనం నోరెత్తి మాటల్లాడడానికి కూడా వీలులేదా? గొంతు నోక్కేస్తారా? ఔలులో పెడతారా?

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, వారిని అరెస్టు చేయడం నిర్దారించాయి, అన్యాయం.

శ్రీ విటపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం: అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం తీసుకున్న ఈ నిర్ణయం వల్ల ప్రజలకు ప్రభుత్వంపై ఎటువంటి మేసేజ్ పంపుతుంది చూడండి. బహిరంగ చర్చ జరిపి ఏదో ఒక పరిష్కారం జరిగేలాగా చూడాలి కానీ ఇలా అయితే లాభం లేదు.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, చర్చ జరపడానికి అవకాశం ఇవ్వండి. ఆ కేసులు ఎత్తేయాలనే ఒక తీర్మానం పెట్టండి.

మిశ్ర్ శైర్ప్రణ్: మికు నేను అవకాశం ఇస్తాను. మీరు వేరే విధంగా ఫిరంలో రండి. మీరు ఏ విధంగా ఇస్తారో ఇవ్వండి. 304 ఇస్తారా, కాలింగ్ అటెన్స్ ఇస్తారా? ఇవ్వండి. నేను అలో చేస్తానని చెబుతున్నాను కదా!

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఆ కేసులు ఎత్తేయాలనే ఒక తీర్మానం పెట్టండి.

మిశ్ర్ శైర్ప్రణ్: దయచేసి కూర్చోండి. Now, Question No.10251 (31), Minister for Agriculture

శ్రీ విటపు బాల సుబ్రహ్మణ్యం: అధ్యక్షా, ఈవిధంగా వెనుకబడిన ప్రాంతాల వారిని ముందుకు రాకుండా అదువు చేస్తే రాష్ట్రానికి తీవ్రమైన అన్యాయం జరుగుతుంది. తరువాత దీనిని ఎవరూ ఆపలేదు. రాయలసీమలో కూడా ఇదే పరిస్థితి వస్తుంది.

(అంతరాయం)

మిశ్ర్ శైర్ప్రణ్: మికోనం నేను హాస్ బిజినెస్ ని స్థాపించి చేయలేనండి.

శ్రీ విటపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం: అధ్యక్షా, అది చాలా అన్యాయం. 50మందిని రాత్రికి రాత్రి అరెస్టుచేసి, ఔలులో పెట్టి, ఉదయానికి కూడా విడుదల చేయకుండా ఉండడానికి వాళ్ళమైనా బందిపోటు దొంగలా? మా పెలుగొంద ప్రాజెక్టుకు నిధులు ఇవ్వండి, ప్రకాశం జిల్లాను వెనుకబడిన ప్రాంతంగా ప్రకటించమని అడిగితే, అంత దుర్మార్గంగా ఆలోచించాల్సిన అపసరం ఏముంది?

శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, రిమ్స్ హాస్పిటల్కి ప్రతిరోజు 1500 మంది వరకు వేషణులు వస్తుంటే ఒక్క పైసా కేటాయించలేదు.

శ్రీ విటపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం: అధ్యక్షా, ప్రకాశం జిల్లాకు న్యాయం జరిగేవరకు మేము ఇక్కడే కూర్చుంటాము, వదిలిపెట్టే నమస్యే లేదు.

మిషన్ శైర్క్స్: మీరు వదిలిపెట్టండి.

శ్రీ విటపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం: మేము వదిలిపెట్టం. వాలా అన్యాయం. ముఖ్యమంత్రిగారు వాలా భాగా సమాధానం చెప్పారు. మేము కూడా ఏదో న్యాయం జరుగుతుందని ఆశిస్తే, అదేంటి అధ్యక్షా! వాళ్ల ఏమి పాపం చేశారని వాళ్లను అరెస్టు చేశారు? ఈ విషయంలో ప్రభుత్వాన్ని ఏదో ఒక ప్రకటన చేయమనండి.

శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఒక ప్రకటన చేయమని చెప్పండి.

శ్రీ విటపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం: అధ్యక్షా, ఇది వ్యక్తుల్ని లేదా ఒక పార్టీని అరెస్టు చేయమని చెప్పడం కాదు. ప్రకాశం జిల్లా గొంతును అరెస్టు చేయడం న్యాయమా? ఈవిధంగా అరెస్టు చేయడంతో ప్రకాశం జిల్లా గొంతును మరెపుటికి ఆవలేరు.

శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, ప్రకాశం జిల్లాకు ఇప్పుడు తీవ్రమైన నష్టం జరిగింది, ద్రోహం జరిగింది. ఈ అరెస్టుతో ప్రజల్లోకి మరింత బ్యాడ్ మెసేజ్ వెళ్లుంది.

శ్రీ విటపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం: అధ్యక్షా, చాలా బ్యాడ్ మెసేజ్ వెళ్లుంది. కలెక్టర్, జాయింట్ కలెక్టర్ కాదు, పాలీసులే నిర్ణయం తీసుకుంటారా? జాయింట్ కలెక్టర్ గారు వారికి సమాధానం చెప్పడానికి వస్తుంటే, ఆయన రాకముందే పాలీసులు ఆందోశన చేస్తున్న వారిని అరెస్టు చేయాల్సిన అవసరం ఏమెచ్చింది?

MR. CHAIRMAN: We will collect the information.

శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, జాయింట్ కలెక్టర్ గారు మెసేజ్ ఇవ్వడానికి వస్తుంటే, ఎన్ని గారు నిర్దాక్షిణ్యంగా వీరిని అరెస్టు చేయించడం ఎంతవరకు కరెక్టో చెప్పండి?

శ్రీ విటపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం: అనలు దీనికి రాజకీయాలతో సంబంధం లేదు. ప్రకాశం జిల్లా అనేది ఒక పెద్ద విషయం. వారిని అరెస్టు చేయడం చాలా దుర్భాగ్యమైన విషయం. మేము దీనిని అంగీకరించము.

(సభ్యులు సర్వాంగీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి, విటపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం, బోడ్సు నాగేష్వరరావు, కళ్తి సరోంపోరెడ్డి, రాము సూర్యారావు గార్లు పెల్లలోకి వచ్చి నిలబడ్డారు మరియు సభ్యులు శ్రీ కరణం బలరామకృష్ణమూర్తి, శ్రీ మాగుంట శ్రీనివాసులు రెడ్డి వారి వారి స్థానాలలో లేచి నిలబడ్డారు.)

శ్రీ సమిరెడ్డి చంద్రమోహన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులకు అప్పిలు చేస్తాను.

మిషన్ శైర్మన్: (వెల్ లోకి వచ్చిన సభ్యులను ఉన్నేశించి) మీరు కూర్చోండి. దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ విటపు బాలనుబ్రహ్మణ్యం: అధ్యక్షా, ఏది ఏమైనా అంతమందిని జైల్లో పెట్టాలా?

(అంతరాయం)

శ్రీ బొడ్డు నాగేశ్వరరావు (వట్టభదుల నియోజకవర్గం - కృష్ణా, గుంటూరు): కాదు సార్. ఆరోజు మేమే వెళ్లం సార్.

శ్రీ విటపు బాలనుబ్రహ్మణ్యం: అధ్యక్షా, ఏవిధంగా మహారాష్ట్రలో రైతులు ఆందోళన చేస్తుంటే ప్రజలు ఏవిధంగా స్వాగతం పలికారో చెప్పండి. రైతుల ఉద్యమాలకు బోంబాయి రోడ్డు మీద పడిందని చెప్పడం యావత్త భారతదేశ చరిత్రలో గొప్ప ఘట్టంగా నిలబడిపోయింది.

శ్రీ బొడ్డు నాగేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, ఇంకొకటి కూడా ఉంది.

మిషన్ శైర్మన్: దానిని కూడా తిరస్కరించాం.

శ్రీ బొడ్డు నాగేశ్వరరావు: మీరు అలో చేయండి అధ్యక్షా.

మిషన్ శైర్మన్: మీరు కూర్చోండి.

శ్రీ విటపు బాలనుబ్రహ్మణ్యం: వాళ్లను విడుదల చేస్తామని హామీ ఇవ్వమనండి సార్.

శ్రీ సమిరెడ్డి చంద్రమోహన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, తప్పకుండా జిల్లా కలెక్టర్తో మాట్లాడి, ఆ రైతులకు ఎలాంటి ఇబ్బంది కలుగకుండా వారిని విడుదల చేసేవిధంగా చర్యలు తీసుకుంటాము.

(శ్రీ బొడ్డు నాగేశ్వరరావు వెల్లలో కూర్చుని, వాయిదా తీర్మానాన్ని అనుమతించాలసి కోరారు.)

శ్రీ బొడ్డు నాగేశ్వరరావు: సార్, ఇది చాలా అన్యాయం సార్. మేము రెండు వాయిదా తీర్మానాలు ఇచ్చాము.

మిషన్ శైర్మన్: తిరస్కరించామని చెప్పాను కదండి.

శ్రీ బొడ్డు నాగేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, వాయిదా తీర్మానం ఇస్తే, దాని గురించి సభాముఖంగా చెప్పుకునే అవకాశం ఇవ్వకపోతే ఎలా?

శ్రీ కత్తి నరసింహ రెడ్డి (ఉపాధ్యాయ నియోజకవర్గం - కర్నూలు, అనంతపురం, కడప): అధ్యక్షా, నర్సింహ రెడ్డి అభియాన్లో 25000మంది పనిచేస్తుంటే.....

MR.CHAIRMAN: Narsimhareddy garu, this is not the procedure.

శ్రీ బోడ్డు నాగేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, సర్వ శిఖ అభియాన్‌లో 25000 మంది పనిచేస్తున్నారు. వారికి సెంటుల్ ప్లానింగ్ అడ్మైజరీ బోర్డు ప్రకారం కానీ, 151 జి.వో ప్రకారం ముందు జీతాలు ఇచ్చి తరువాత నిలిపిపేశారు. వాళ్ళందరూ కూడా ఇవాళ రోడ్డు మీద పడి శాంతియుతంగా థర్నలు చేస్తుంటే వాళ్ళను అరెస్టు చేస్తున్నారు.

మిశ్ర్ చైర్మన్: మేము చదివామండి.

శ్రీ బోడ్డు నాగేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, శాంతియుతంగా థర్ను చేసుకునే అవకాశం కూడా వాళ్ళకి ఇవ్వరా? ఒకసారి విద్యాశాఖ మంత్రిగారు సమావేశం ఏర్పాటుచేసి వారి సమయాను పరిష్కరించమని చెప్పండి.

శ్రీ కత్తి నరసింహ రెడ్డి: అధ్యక్షా, వాళ్ళ కాంట్రాక్టు, బోట్ సార్పింగ్, పార్ట్రెం ఉద్యోగులుగా పనిచేస్తున్నారు. కేంద్రప్రభుత్వం ఇచ్చిన నార్మ్యు ప్రకారం వాళ్ళకు జీతాలు ఇచ్చి, ఉద్యోగ భద్రత కల్పించాలి. దానికొక ప్రత్యేక సమావేశం ఏర్పాటు చేసి పరిష్కారం చూపించాలి.

మిశ్ర్ చైర్మన్: అది నాకు సంబంధం లేదండి. అవస్త్రి ప్రభుత్వం చూడాలి.

శ్రీ బోడ్డు నాగేశ్వరరావు: ఒకసారి చెప్పమనండి సార్.

శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: ఇది చాలా న్యాయమైంది అధ్యక్షా. చాలా కాలం నుండి సర్వాంగ్ అభియాన్‌లో పార్ట్రెం, బోట్ సార్పింగ్, కాంట్రాక్టు ఉద్యోగులు పనిచేస్తున్నారు.

శ్రీ బోడ్డు నాగేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, 25,000 మంది వరకు ఉన్నారు. ప్రభుత్వం అప్రావ్ చేసింది కూడా ఇవ్వలేదు సార్. ముందు అప్రావ్ చేసింది మార్పి మళ్లీ ఇచ్చారు సార్.

మిశ్ర్ చైర్మన్: బోడ్డు నాగేశ్వరరావు గారూ, మీరు మళ్లీ రండి. మీకు సమయం ఇస్తానని చెబుతున్నాను. అడ్డంక్రిమెంట్ మోషన్‌లో ప్రతిది పరిష్కారం కాదు. స్పెషల్ మెన్స్ చేయండి నేను స్పెషల్ మెన్స్ ఇవ్వదన్నా ?

శ్రీ బోడ్డు నాగేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, స్పెషల్ మెన్స్ ఇస్తాను. కానీ దానివల్ల ఏమీ ఉపయోగం ఉండడం లేదు.

మిశ్ర్ చైర్మన్: దయచేసి మీరు వెళ్లి మీ సీట్లో కూర్చోండి, అయినా అడ్డంక్రిమెంట్ మోషన్కి ఆస్కర్ ఎలా పన్నుందండ్రి? సభకు తెలియజేయాలి కానీ. ఇదంతా రికార్డుల్లోకి వెళ్తుంది. శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారూ, కూర్చోండి. మంత్రిగారూ, మీరు సమాధానం చెప్పండి.

(పెల్లోకి వచ్చిన సభ్యులు మరియు పెల్లో కూర్చున్న సభ్యులు శ్రీ బోడ్డు నాగేశ్వరరావు గారు తిరిగి వెళ్లి వారి వారి స్థానాలలో కూర్చున్నారు.)

ఉ. 10.10

2.ప్రశ్నాత్మరాలు

రైతులకు బుణాలు మంజురు

ప్రశ్న నెం. 10251 (31)

సర్వశ్రీ విల్హెల్మ సుబ్రాంష్ చంద్రబోన్, దేవసాని చిన్న గోవింద రెడ్డి, గంగుల ప్రభాకర్ రెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.లు.,

గౌరవసీయులైన వ్యవసాయ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) ఎన్వఎల్బిసి క్రింద 2017-18 ఆర్థిక సంవత్సరంలో రైతులకు ఏ మేరకు రుణాలు మంజురు చేయాలని ప్రతిపాదించారు;
- ఆ) ఎన్వఎల్బిసి క్రింద గత 2016-17 సంవత్సరానికి రైతులకు ఏ మేరకు రుణాలు మంజురు చేశారు;
- ఇ) హర్షా స్థాయిలో రైతులకు రుణాలు మంజురు చేశారా;
- ఈ) లేనట్లుయితే, అందుకు గల కారణాలేమిటి?

గౌరవసీయులైన వ్యవసాయం, అగ్రి-ప్రాసెసింగ్, ఉద్యానవన మరియు పట్టు పరిష్కమ శాఖ మంత్రి (శ్రీ సమిరెడ్డి చంద్రమోహన్ రెడ్డి):

- అ) 2017-18 కాలానికి రైతులకు రూ.24365.16 కోట్ల మేరకు అనుబంధ రంగ రుణాలతో సహా కాలిక రుణాలు మరియు రూ.63105.51 కోట్ల మేరకు పంట రుణాలు జారీ చేయాలని ఎన్వఎల్బిసి ప్రతిపాదించింది. వివరాలను అనుబంధం-1 గా సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.
- ఆ) 2016-17 సంవత్సర కాలానికి రైతులకు పంట రుణాల నిమిత్తం రూ.58839.84కోట్లను అనుబంధ రంగ రుణాలతో సహా కాలిక బుణాల నిమిత్తం రూ.19274.13కోట్లను పంపిణి చేయడమైనది. వివరాలను అనుబంధం-11 గా సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.
- ఇ) 2016-17 సంవత్సరంలో, ప్రతిపాదిత వ్యవసాయ క్రెడిట్ లక్ష్యాలను 94.11 శాతం సాధించడమయింది. వివరాలను అనుబంధం-11 గా సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.

2017-18 సంవత్సరంలో, ఇప్పటివరకు ప్రతిపాదిత వ్యవసాయ క్రెడిట్ లక్ష్యాలను 89.32 శాతం సాధించడమయింది. వివరాలను అనుబంధం-111 గా సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.

- ఈ) 2016-17 సంవత్సరంలో బ్యాంకులను ఆశ్రయించిన అర్థత గల రైతులందరికి పంట రుణాలను మంజురు చేయడమయింది.

2016-17 సంవత్సరానికి రుణాల మంజు 2015-16 లో పోలీటే రూ.2,666 కోట్లు అధికంగా ఉంది. ఆ సంవత్సరంలో రూ.75,448 కోట్లు రుణాలు వంపిణీ చేయడమయింది.

2017-18 కాలానికి, రూ.87470.67 కోట్లు (89.32 శాతం) లక్ష్మానికి గాను వ్యవసాయ క్రెడిట్ నిమిత్తం ఇష్టటివరకు రూ.78,125.95 కోట్లు మొత్తాన్ని వంపిణీ చేయడమయింది. రబీ రుణాలు పురోగతిలో ఉన్నాయి. 31-03-2018 వరకు కొనసాగుతాయి.

ప్రశ్నాత్మరాలు

ఎండో - II

2016-17 బోర్డుకు అధికారి వ్యవస్థలు - దీని ప్రశ్నల నుండి వివిధ విషయాలు

ప్రశ్న 33017.

కెట్టు శ్రేণి	ప్రశ్న కేంద్రం	ప్రశ్న విషయం				వివిధ విషయాల కొరకు వివరాలు				వివిధ విషయాల కొరకు వివరాలు			
		ప్రశ్న	జాబితా	ప్రశ్న	జాబితా	ప్రశ్న	జాబితా	ప్రశ్న	జాబితా	ప్రశ్న	జాబితా		
1	గ్రామిం	2409.98	2297.26	95	344897	1164.14	788.44	68	48712	38774.12	3086.10	86	
2	సాంస్కరిక	1747.00	1489.87	85	277309	624.38	47637	74	32393	2361.36	1865.94	83	
3	సామాజిక	2113.00	2045.44	97	320048	1402.18	1120.19	80	48108	3611.18	3106.63	90	
4	పాఠ్య గ్రంథాలయం	7084.15	7101.00	100	708344	3420.63	3108.72	91	63121	10504.68	10288.72	97	
5	శాస్త్ర శాస్త్రాలయం	60886.18	60890.00	92	628108	3152.38	2016.60	84	60831	9727.56	8056.60	83	
6	ప్రాథ.	4953.92	5715.12	118	705197	2551.48	2203.68	87	67971	739801	7818.77	107	
7	ప్రాథ.	8081.40	8128.42	90	774443	2214.90	1833.34	63	73571	11278.30	8981.76	88	
8	ప్రాథ.	4793.84	5572.43	118	508818	1844.93	1456.66	78	72332	6358.77	7126.06	108	
9	ప్రాథ.	3880.82	2840.87	82	286369	1405.28	1335.74	95	68682	4986.90	4274.51	86	
10	ప్రాథ.	41661.17	4081.37	98	547163	1408.84	1070.31	76	81637	8576.01	8151.68	92	
11	ప్రాథ.	-	6217.00	6132.99	98	6811354	1303.87	1055.64	81	48983	6520.87	6188.83	95
12	ప్రాథ.	3607.00	3111.77	87	401636	1280.90	1367.93	106	48010	4887.90	4498.70	92	
13	ప్రాథ.	4781.08	5125.90	107	627680	1239.82	1461.44	117	57094	6030.71	6878.74	108	
	ప్రాథ.	68886.98	68839.84	88	687784	28003.44	18872.19	84	739823	63003.58	78712.87	84	
	ప్రాథ.										7810617		

ప్రశ్నల ప్రాప్తి రిపోర్టు

చుచ్చమియము, ల్యాప్‌టాప్‌సిటీ, కామాక్షము సుఖమయి వ్యాపా

సుఖమయి కాక కుండి

13 మార్చి, 2018

వ్రష్టితూరులు

కెంద్ర శాఖలు	ప్రాంగణ నోటిఫికేషన్	సాధారణ వ్యవస్థలు						(రూ. లక్షల్లు)
		అప్పటి వ్యవస్థ	దాని వ్యవస్థ	అప్పటి వ్యవస్థ	దాని వ్యవస్థ	అప్పటి వ్యవస్థ	దాని వ్యవస్థ	
2017-18 ప్రాంగణ వ్యవస్థలు క్రమంలో - రాశు అంచులు								
1	ప్రాంగణ	1618.29	1012.19	2630.48	6111.6	1022.30	2029.44	1823.34
2	బెంగళూరు	1295.00	655.00	1850.00	305.16	610.30	1600.16	860.16
3	మానాడు	1600.00	800.00	2200.00	689.44	1378.88	2286.44	1288.44
4	అంధూర్మిల్	4426.04	2852.03	7360.07	1672.77	1872.77	3748.54	6300.81
5	ఎండ్రాప్రదీప్	3198.97	2949.88	6148.55	1267.48	2334.98	4465.15	4217.36
6	కృష్ణ	3210.05	2140.03	5380.08	1421.01	1421.01	2842.02	4631.06
7	కుంభమం	5412.19	3608.12	8020.31	1166.25	1166.25	2312.50	6808.44
8	క్రొంగో	2828.12	2828.12	8658.24	923.92	923.92	1847.84	3753.64
9	జెంబు	1618.61	2728.21	4847.02	837.94	837.94	1674.88	3856.16
10	పెంచులు	3287.68	1533.55	4831.23	680.53	1361.06	3898.21	2224.06
11	అంధార్మిల్	4284.53	881.53	4848.06	686.16	1370.32	4948.68	1206.68
12	సుమిర్ ఉద్	2954.26	885.30	3039.58	883.80	1787.60	3839.08	1889.10
13	అంధు	2809.39	1984.50	4803.89	828.58	1877.16	3847.97	2833.08
		38736.05	24392.46	63105.07	12162.53	24362.67	48918.67	36552.04
								87470.67

సాధారణ వ్యవస్థలు క్రమంలో ప్రాంగణ నోటిఫికేషన్.

ప్రాంగణమం, అర్థ-ధ్వనిమం, కుంభమం అంచులు తమి వ్యవస్థలు అంచులు

ಪ್ರಶ್ನಾತ್ಮಕ
ಪ್ರಶ್ನಾತ್ಮಕ

ಕರ್ತೃ ವಿಧಿ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ												ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ						
			ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ						ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ													
ಕರ್ತೃ ವಿಧಿ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ	ವಿಧಿ ವಿಳಿಯ				
1 ಶ್ರೀಮತಿ	151439	1387748	101519	63743	359304	32534	67	361218	6111	2723	102330	88748	4	44	1770	188254	88140	381870	882348	7381		
2 ಅಂದಿನಿ	159400	118000	58500	49000	18600	50	68378	50319	0	1	4	102330	483	1803	1288	00118	282040	246030	186100	7132		
3 ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	160000	140638	50100	56410	32303	1998	0	46	68844	7015	6814	8172	13716	5	22513	2112	138844	106130	587368	818440	6837	
4 ಆರೋಗ್ಯ	448804	388840	72804	7847	1024	18739	1005	1872	1855	37453	38883	770	63500	7	44	80	8744	420400	479851	111858	1647281	
5 ದುರ್ಭಾಗ್ಯ	318847	281628	81484	80205	13674	48240	0	7	60	77	31	4	1	81	00	00	00	00	00	8413		
6 ಹೃದಯ	321610	283640	814603	823940	11690	6721	10771	1481	1144	1481	12895	38430	0	136000	6	18	00	431720	213700	883848	718100	8848
7 ನಿರ್ದಿಷ್ಟ	641210	548820	360618	806040	402021	8146	0	50	0	01	15	2	288018	5	00	00	386124	376373	618110	885172	101058	
8 ಮಹಿಳೆ	288618	287482	816840	816840	816840	816840	0	68348	116820	0	36	0	291540	136000	0	44	00	479437	2448300	1158281	972200	8847
9 ಸಾರ್ವಜನಿಕ	277875	277875	1687700	1687700	277875	1687700	0	48240	6197	1094	78857	98139	88840	19478	673	3782	4855	481720	213700	883848	718100	8848
10 ಅಂದಿನಿ	280025	280025	18944	18944	403038	4814	10238	99020	9349	9349	9349	9349	9349	9349	0	0	0	481720	213700	883848	718100	8848
11 ಶ್ರೀಮತಿ	281430	281430	816840	816840	816840	816840	0	48240	6197	6197	6197	6197	6197	6197	0	168175	6	04	16	16	278304	
12 ಶ್ರೀಮತಿ	161651	1687700	277875	277875	1687700	1687700	0	7447	61734	0	4	0	18745	13440	8024	816840	2868	350526	213600	883848	718100	8848
13 ಅಂದಿನಿ	281430	281430	18944	18944	403038	4814	10238	99020	9349	9349	9349	9349	9349	9349	0	0	0	481720	213700	883848	718100	8848
14 ಶ್ರೀಮತಿ	281430	281430	18944	18944	403038	4814	10238	99020	9349	9349	9349	9349	9349	9349	0	18745	10447	16	16	16	278304	
15 ಶ್ರೀಮತಿ	455453	457628	86145	86145	86145	86145	0	14	8	46816	88151	78148	88840	7	157038	104450	186060	134410	631638	883848	8847	
16 ಶ್ರೀಮತಿ	2887700	2887700	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
17 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
18 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
19 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
20 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
21 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
22 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
23 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
24 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
25 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
26 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
27 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
28 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
29 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
30 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
31 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
32 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
33 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
34 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
35 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
36 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
37 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
38 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
39 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
40 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
41 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728	68040	4316	98065	28930	0	136100	72	2282405	121000	493472	7949	8847	
42 ಶ್ರೀಮತಿ	467200	467200	185385	185385	980600	483713	0	65	8728</td													

శ్రీ చిక్కాల రామచంద్ర రావు (స్థాసికనంష్టలు-తూర్పుగోదావరి): అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రివర్యులు చెప్పిన సమాధానంలో 2016-17 సంవత్సరానికి సంబంధించి వ్యవసాయానికి 94.11 శాతం రుణాలను ఇవ్వడం జరిగిందని చెప్పారు. అయితే, 2017-18లో అయితే, 89.32 శాతం అన్నారు. అక్కడ రుణాల శాతం కొంచెం తగ్గింది. ఆ విధంగా తగ్గిపోవడానికి గల కారణాలు ఏమిలో చెప్పాలని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

ఇకరిండవవిషయం ఏమిటంటే కొలు రైతులకు ఇచ్చేటటువంటి రుణాలు ఏ మేరకు, ఎంత వరకు ఇస్తున్నారు? ఇప్పటివరకు ఎంత మంది రైతులు ఉన్నారు, ఎంతమంది కొలు రైతులకి రుణాలు మంజురు చేశారో ఆయా వివరాలను కూడా చెప్పవలసిందిగా తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

అలాగే, రైతులకు సంబంధించి వ్యవసాయ రుణాల మాఫీ క్రింద ఇంతవరకు మీరు ఎంత సామ్య వారికి ఇచ్చారు? ఇంకా ఎంతసామ్య ఇవ్వాలి? ఎప్పటిలోగా ఇస్తారో తెలియజేయవలసిందిగా తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డోక్కా మాణిక్య వరప్రసాద్: అధ్యక్షా, గౌరవ నభ్యలు శ్రీ చిక్కాల రామచంద్ర రావు గారు ఆడిగిన ప్రశ్నకు అనుబంధంగానే అడుగుతున్నాను. కొలు రైతులకు ఇంకా ఎక్కువగా రుణాలు ఇవ్వాలి. ఇందులో కొంత ఇంప్రావ్ అయినట్లుగా మేము పత్రికలలో వార్తలు చూశాము. ఇంకా స్పృష్ట ఎఫ్కెంట్ క్రింద మంత్రిగారు చేసిన వాటివల్ల ఈ రుణాలు ఇంకా ఇంప్రావ్ అయినట్లుగా నేను పత్రికలలో చదివాను. ఇవి ఇంకా ఇంప్రావ్ కావాలి. ఎందుకంటే, ఈ జీనిస్ బీసీలు, ఎస్సీలు, ఎస్టీలు కొలు రైతులుగా ఎక్కువగా ఉన్నారు. వాళ్ళందరూ ప్రైవేటు వడ్డిదారుల వద్దకు వెళ్ళడం వలన ఆర్థికంగా స్వపోతున్నారు. వాళ్ళవంట రుణాలు తీసుకుని ఆ వంట వచ్చిన తరువాత అమ్మకుని వచ్చిన డబ్బులన్నీ వడ్డిదారులే ఆ సామ్యను కట్ చేసుకుంటున్నారు. దానివలన ఆ రైతులు చాలా స్వపోతున్నారు. ప్రైవేటు వడ్డి వ్యాపారుల దగ్గరకు వెళ్ళకుండా ఆ కొలు రైతులకు ఎక్కువ సహాయం బ్యాంకుల ద్వారా అందేలా తగిన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. దానివలన బీసీ, ఎస్సీ, ఎస్టీ రైతులు స్వపోతున్నారు. ఈ మధ్య అది కొంచెం ఇంప్రావ్ అయినట్లుగా చదివాము. అది 50 శాతం కూడా లక్ష్మీనికి చేరువ కాలేదు. దానిని కేసినం 60-70 శాతానికి చేరుకుంటే గాసీ రైతుల ఆత్మహత్యలు తగ్గపు. ఈ విషయాలకు సంబంధించి గౌరవ మంత్రివర్యులు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుని వారిని ఆదుకోవలసిందిగా తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ బోధ్మ నాగేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరం రైతులకు ఇచ్చే రుణాల విషయంలో రూ.68,000 కోట్ల వరకు ఇచ్చినట్లుగా మనకు చూపించారు. వాటిని వారు పొందడం కూడా జరిగింది. కొలు రైతులకు సంబంధించి 2013-14 సంవత్సరంలో రూ.242 కోట్లు ఉంటే, ఈ సంవత్సరం దాదాపుగా రూ.2,000 పైన కోట్లు ఇచ్చాము. కాసీ, రూ.68 కోట్లలో పోల్చుకుంటే, కొలు రైతులకు ఇచ్చినటువంటి రుణాలు మాత్రం కేసినం 3.5 శాతం కూడా లేదు. అయితే, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు మాత్రం క్లీపేస్ట్ కార్బూలు, రుణ అర్థత కార్బూలు రెండూ కొలు రైతాంగానికి

ఇచ్చి వారికి ఎక్కువ మేలు చేయాలనే ఆదేశాలు ఇచ్చారు. అయితే, క్రింది స్థాయిలో మాత్రం చిత్తవధితో అమలు జరగడం లేదు. కృష్ణజిల్లాలో 5 శాతం వరకు ఇచ్చారు. అదే వర్ధతిలో మిగతా జిల్లాలలో సగటున చూస్తే 3.5 శాతం కూడా లేదు. కాబట్టి, కొలు రైతులకు ఎక్కువ మొత్తంలో రుణాలు చేరేలాగా చూడడం అనేది చాలా అవసరం. ఎందుకంటే, పీరికి ఇచ్చేటటువంటి రుణాలలో కూడా లక్ష రూపాయల వరకు వడ్డిలేని రుణాలు ఇచ్చే అవకాశం స్వీర్త ఆఫ్ షైనాస్స్ ని బట్టి పంటలను బట్టి ఉంది. కానీ, అవి కూడా రూ.50,000, రూ.40,000 ఏదో దయాక్షిణ్యాలుగా ఇచ్చినట్లుగా బ్యాంకులు ఇస్తున్నాయి. అలా కాకుండా, కరెక్షన్ స్వీర్త ఆఫ్ షైనాస్స్ ప్రకారం కొలు రైతులకు రుణాలు ఇచ్చేలాగా ప్రభుత్వం ఆదేశాలు ఇవ్వాలని, ఎక్కువ శాతం ఈ కొలు రైతులు లభి పాందేలా చూడాలని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే, 70 శాతం పైగా కొలు రైతులే వ్యవసాయం చేస్తున్నారనే విషయాన్ని మీ ద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువస్తూ, వారికి మరింత ఎక్కువగా న్యాయం చేయాలని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని అభ్యర్థిస్తున్నాను.

శ్రీ సమిరెడ్డి చంద్రమోహన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, గౌరవ నభ్యలు శ్రీ చిక్కాల రామ చంద్రరావు గారు కేవలం 89.32 శాతం మాత్రమే రుణాలు ఇచ్చారని వాటికి కారణాలు అడిగారు. ఈ సంవత్సరం మార్చి 31వ తేది వరకు పూర్తిగా రుణాలు ఇచ్చే అవకాశం ఉంది. మేము ఈ ప్రశ్నను వ్రాత పూర్వకంగా పంపించేటప్పటికీ, ఇప్పటికీ రైతులకు ఇంకోపెయ్యోట్ల రూపాయల వరకు రుణాలు ఇవ్వడం జరిగిందన్న ఖచ్చితమైన సమాచారం మా వద్దకు వచ్చింది. ఇప్పుడు రూ.79,289కోట్ల నిన్న సాయంత్రానికి వచ్చిన అంకెల వివరాలు. అంటే, ఇది 91 శాతానికి చేరింది. అందుకిన మార్చి 31 వరకు మనకు రుణాలు ఇచ్చే అవకాశం ఉందని తమ ద్వారా గౌరవ నభ్యలకు తెలియజేస్తున్నాను.

అలాగే, కొలు రైతుల విషయంలో ఈ సంవత్సరం రూ.2,326.84కోట్ల ఇచ్చాము. మళ్ళీ అదనంగా ఇచ్చిన సమాచారం ప్రకారం పైనల్ ఫిగర్ రూ.2,692కోట్ల ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది మార్చి 31వరకు ఇంకా పెరిగే అవకాశం మనకు ఉంది. ఒక్క విషయం చెప్పాలంటే, 2014-15 సంవత్సరంలో అయితే రూ.272కోట్ల మాత్రమే కొలు రైతులకు రుణాలు ఇవ్వడం జరిగింది. 2015-16 వసంవత్సరంలో రూ.478కోట్ల, 2016-17 వసంవత్సరంలో రూ.704కోట్ల, 2017-18 వసంవత్సరంలో ఇప్పటివరకూ రూ.2,692కోట్లకు చేరిందంటే అది ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకున్న శ్రద్ధలని తమ ద్వారా గౌరవ నభ్యలకు తెలియజేస్తున్నాను. ప్రతి ఎస్ఎల్బిసిలో మొత్తం రుణాల పంపిణీలో 10 శాతం కొలు రైతులకు ఇవ్వాలని చెప్పి ఒక టార్డెటగా పెట్టాము. ఇది మంచి ఘలితాలు ఇస్తుందని చెప్పి మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఎల్రటిసీలు, సీఎసీ కార్బూలను కూడా మనం లిబరల్గా రైతాంగానికి ఇస్తున్నాము. అందువల్లే ఈంత పెద్ద ఎత్తున కొలు రైతులకు ఇచ్చే అవకాశం వచ్చింది. ఏది ఏమైనా మార్చి 31వ తేది లోపల నూరు శాతం రుణాలను ఇచ్చేందుకు, మన లక్ష్మీలను చేరుకుసేందుకు ఈ ప్రభుత్వం అన్న విధాలా శ్రద్ధ తీసుకుంటోందని తమ ద్వారా గౌరవ నభ్యలకు తెలియజేస్తున్నాను.

ప్రభుత్వ ఆనుపత్రులో ఫీజును వనూలు చేయడం

ప్రశ్న నెం.10008 (33)

శ్రీమతి పి. శమంతకమణి, ఎం.ఎల్.సి.,

గౌరవసీయులైన అరోగ్య మరియు షైద్య విద్యా శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) కార్బోర్ట్ ఆనుపత్రుల మాదిరిగానే షైద్య వరీక్లలు మరియు మందులకు ప్రభుత్వ జనరల్ ఆనుపత్రులు ఫీజును వనూలు చేస్తున్నాయనే విషయం వాస్తవమేనా;
- ఆ) అయితే, ఈ విషయంలో తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి?

గౌరవసీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారి తరఫున గౌరవసీయులైన ఆర్థిక, ప్రణాళిక, వాణిజ్య వన్నులు మరియు శాసన సభా వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు)

- అ) లేదండీ.
- ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్సవం కాదు.

మిషన్ షైర్స్: శ్రీమతి పమిడి శమంతకమణి గారు, anybody.

Question No.10243 (34), Minister for Finance.

మడకశిర ఆనుపత్రి స్థాయిని పెంచడం

ప్రశ్న నెం.10243(34)

శ్రీ గుండుమల తిప్పేస్త్వామి, ఎం.ఎల్.సి.,

గౌరవసీయులైన అరోగ్య, షైద్య విద్యా శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) అనంత్రురం జిల్లాలోని మడకశిరసి.పోచ్.సి ఆనుపత్రిని 100 వడకు ఆనుపత్రిగా అప్ గ్రేడ్ చేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉందా;
- ఆ) అయితే, సదరు ప్రక్రియను ఎవ్వటిలోగా పూర్తి చేయడమవుతుంది?

గౌరవసీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారి తరఫున గౌరవసీయులైన ఆర్థిక, ప్రణాళిక, వాణిజ్య వన్నులు మరియు శాసన సభా వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు)

- అ) అవునండీ.
- ఆ) పరిశీలనలో ఉంది.

శ్రీ జి. తిప్పేస్వామి(శాసనసభా నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, అనంతపురం జిల్లాలో మడకశిర బాగా వెనుకబడిన ప్రాంతం. ఇది అమరావతి రాజధానికి 800 కి.మీ.ల దూరంలో ఉంది. జిల్లా కేంద్రానికి 200 కి.మీ.ల దూరంలో ఉంది. అక్కడ రోగులు చాలా ఇబ్బందులు వడుతున్నారు. 2016వసంవత్సరంలో శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు మడకశిర ప్రాంతానికి వచ్చినప్పుడు అక్కడ 50 వడకల ఆనుపత్రిని నూరు వడకల ఆనుపత్రికి పెంచుతామని హామీ కూడా ఇష్టాడం జరిగింది. అందుకు అనుగుణంగా పైల్చు పెడితే అక్కడ ఉన్నటువంటి కొర్ట్రెసన్ రెక్కిపై చేసి దాదాపుగా 100 వడకల ఆనుపత్రిగా అప్పగ్రేడ్ చేయడానికి ఆర్థిక శాఖ వద్దకు ఆ పైల్చు చేరింది. తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరేదేవటంటే దినికి ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ ఇచ్చారు. ఆ ప్రాంతానికి అది చాలా అవసరం. ఇది చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం కూడా. వెంటనే నూరు వడకల ఆనుపత్రిగా ఎంత సమయం లోపల పూర్తి చేస్తారో తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా ఈ ఆనుపత్రికి సంబంధించి ఇష్టటికే బాగా ఆలస్యం అయింది. అక్కడి ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులు వడుతున్నారు. మరింత ఆలస్యం చేయకుండా వెంటనే నూరు వడకల ఆనుపత్రికి పెంచవలసిందిగా తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యనమల రామకృష్ణడు: అధ్యక్షా, అవస్నే కూడా ప్రాసెస్‌లో ఉన్నాయి. ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ ఇచ్చారని గౌరవ నభ్యలు చెప్పుతున్నారు. అయినా వాటిని పరిష్కరించడానికి అన్ని ప్రయత్నాలు చేస్తామని తమ ద్వారా గౌరవ నభ్యలకు తెలియజేస్తున్నాను.

ఉ.10.20

మిషన్ చైర్మన్: ప్రశ్న నెం. 10055

ప్రభుత్వ ఆనుపత్రులలోని వైద్య పరికరాలకు మరమ్మత్తులు

ప్రశ్న నెం.10055(35)

శ్రీ కరణం బలరామ కృష్ణమూర్తి, ఎం.ఎల్.సి.,

గౌరవసియులైన ఆరోగ్య మరియు వైద్య విద్య శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

అ) సకాలంలో మరమ్మత్తులు చేయకపోవడం వల్ల ప్రభుత్వ ఆనుపత్రులలోని వైద్య పరికరాలు నిరువయోగంగా ఉన్నాయా;

అ) అయితే, సకాలంలో మరమ్మత్తులు చేసి వాటిని వాడుకలో పెట్టడానికి తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి?

గౌరవసియులైన ముఖ్యమంత్రిగారి తరఫున గౌరవసియులైన ఆర్థిక, ప్రణాళిక, వాణిజ్య పన్నలు మరియు శాసన సభా వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ యనమల రామకృష్ణడు)

అ) లేదండి.

ఆ) ఈ ప్రశ్నం ఉత్సవం కాదు.

శ్రీ కరణం బలరామ కృష్ణమూర్తి (శాసనసభా నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, ప్రకాశం జిల్లాలోని ప్రభుత్వ ఆనుపత్రులలో చాలా చోట్ల ఎక్స్‌రే, సీటీస్కాన్ వని చేయడం లేదు. అదే విధంగా రిమ్సులో కూడా చాలా కాలం నుండి సీటీ స్కాన్ మిషన్కు మరమ్మత్తులు రావడం వలన ఎవరూ పరిక్షలు చేయించుకోవడానికి రావడం లేదు. రోగులు వస్తే వారిని బయటకు వెళ్లి స్కాన్ చేయించుకని రమ్మని చెబుతున్నారు. దీని వలన పేదవారందరికి స్ఫురం జరుగుతుంది. టైమ్ కన్స్యూమ్ అయిపోతుంది. అదే విధంగా నేను ఈ మధ్య అద్దంకిలో తనిఛీశాను. అక్కడ ఎప్పుడో 15, 20 సంవత్సరాల క్రితం ఏర్పాటు చేసిన ఎక్స్‌రే మిషన్ దాదాపుగా ఇప్పటికి 30, 40 సార్లు మరమత్తు చేసి ఉంటారు. మరమత్తు చేసిన తరువాత ఒకటి లేదా రెండు సార్లు వనిచేసి మరలా ఆగిపోతాయి. ఇదే పరిస్థితి రిమ్సులో కూడా ఉంది. గౌరవ మంత్రిగారు అనుభవజ్ఞులు, ఏమీ లేదని చెబుతున్నారు. నేను ఈ మధ్య డైరెక్టర్ గారి నోటీసుకు కూడా తీసుకోచ్చాను. ఆ పరికరాలను మార్చుతామని చెప్పారు. కాసీ, ఈరోజు వరకూ కూడా మార్చాలేదు. దానికి క్లారిటీ ఇస్టేబిల్యూషన్ బాగుంటుందని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ రాము సూర్య రావు (ఉపాధ్యాయ నియోజకవర్గం - తూర్పు, పశ్చిమగోదావరి): అధ్యక్షా, మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని రిక్వెషన్ చేస్తే ప్రైద్యులు కేవలం ప్రైద్యానికి నరిపోతున్నారు అందువలన, అడ్డినిష్ట్రైషన్ ఆఫీసర్లను పేరేగా నియమిస్తామని వారు హామీ ఇప్పుడం జరిగింది. అలాగే అప్పటి ప్రైద్య శాఖా మంత్రి గారికి కూడా అదే విన్నవించాను. ఆనుపత్రులలో నదైన పరిపాలన జరగాలంటే అక్కడ నాన్ మెడికల్ ఆఫీసర్లను నియమించడం అవసరమని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యండుల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ ఆనుపత్రులలో ప్రైద్య పరికరాల మరమత్తుల విషయంలో తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారికి ఒక రిక్వెషన్ చేస్తున్నారు. ఎప్పుడో స్కాతంట్ర్యం రాక ముందు తిరుపతిలో ఉన్న ప్రధానమైన రుయా ప్రభుత్వ ఆనుపత్రిలో **2D Echo machine** వనిచేయడం లేదు. సీటీ స్కాన్ అప్పడమ్మడూ వని చేస్తుంది. చిత్తారు జిల్లాలోని ఆనుపత్రులలో ఎక్స్‌రే మిషన్లు వని చేయడం లేదు. ప్రకాశం జిల్లాలో రిమ్సు ఆనుపత్రికి 1500 మంది **out patients** వస్తున్నారు. అటువంటి సందర్భంలో డాక్టర్స్ చెప్పిన పరిస్థితి. గౌరవ సభ్యులు శ్రీ కరణం బలరామకృష్ణ మూర్తి గారు చెప్పినట్లు ఆ మిషన్లు వని చేయడం లేదు. తరువాత ప్రభుత్వ ఆనుపత్రులలో ప్రైద్య పరిక్షలకు ఫీజులు వసూలు చేస్తున్నారని ఇంతకు ముందు ప్రశ్న నెం. 10008లో వచ్చిన దాని గురించి మాట్లాడుతున్నాను. ఏ ఆనుపత్రికి వెళ్లినా పరిక్షల కోసం ప్రైవేట్లో చేయించుకోమని | టీ ప్రాసి ఇచ్చేస్తున్నారు. 30 శాతం మందులు కూడా ఇప్పుడం లేదు. ఇవన్నీ వాస్తవాలు. ప్రైద్యానికి కేబాయించిన బడ్జెట్లో స్వీమ్స్ ఆనుపత్రికి కేటాయించిన చాలా తక్కువగా ఉంది. ప్రైద్యానికి సంబంధించి ప్రభుత్వ ఆనుపత్రులలో పబ్లిక్ సెక్యూరిటీలో నడుస్తున్న

ఆసుపత్రులలో హృదిగా పరికరాలు నమకూర్చేందుకు Testing machines కి ప్రత్యేకమైన నిధులు కేబాయించాలి. ఒకసారి అధికారుల నుండి నివేదికలు తెచ్చించుకుంటే బాగుంటుందని తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కష్టి సరసింహారెడ్డి: అధ్యక్షా, ప్రభుత్వాప్రేద్వాలల్లో ఏడాది క్రితము గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు పోర్ట్ పైన రెహ్యు నిర్వహించినప్పుడు కొన్ని కోట్ల రూపాయలు విలువ చేసే పరికరాలు నిరువయోగంగా ఉన్నాయని వాటిని వాడుకలోకి తీసుకురావాలని ఆ మీటింగ్లో స్పష్టం చేయడం జరిగింది. చాలా ఆసుపత్రులలో పరికరాలు నిరువయోగంగా ఉన్నాయి. అలాగే, ఉన్న చోట నిపుణుల సంఖ్య కూడా తక్కువగా ఉన్నది. అలాగే కడవ జిల్లాలో రిమ్సు, అనంతపురం, కర్కూలు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో స్ఫోర్చు నర్సుల కొరత ఎక్కువగా ఉంది. దాదాపుగా 1020 వరకూ భారీలు ఉన్నాయి. 1000 పోస్టుల వరకూ భర్తి చేస్తామని ప్రభుత్వం హామీ ఇచ్చింది. తళ్ళణమే భారీలను భర్తి చేసి నిరుపేదలకు పైద్యం అందించాలని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బోడ్డు నాగేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, వాస్తవంగా ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో వనిచేయని పరికరాలకు రిపేర్ చేయస్తే అని చాలా ఉపయోగపడతాయి. ఉదాహరణకు కృష్ణా జిల్లా గుడ్డవల్లేరు మండలంలో ఒక ఎస్టీ హాప్టర్లో కలుషిత ఆహారం తినడం మూలంగా దాదాపుగా 25 మంది పిల్లలు అస్వాస్తకు గుర్తెతే దానిలో అయిదుగురు పిల్లలకు నీరియస్ అయ్యింది. ఈ అయిదుగురు పిల్లలకు విజయవాడలోని ఆసుపత్రిలో పైద్యం అందించే క్రమంలో మిషన్లు చెడిషావడం వలన ఇద్దరికి అక్కడ చేశారు. మిగతా ముగ్గురుని అర్థరాత్రి అంధ్రా ఆసుపత్రికి తీసుకెళ్లాము. మనకు ఉన్న పరికరాలను బాగుచేసుకోకోవడం వలన మనం బయటకు వెళ్లవలసి మస్తందని తెలియజేస్తున్నాను. ఖచ్చితంగా దీని మీద ర్పష్టి సారించవలసినదిగా, పరికరాలన్నింటినీ బాగుచేయించడానికి బడ్జెట్ కేబాయించి చర్యలు తీసుకోవాలని తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

డా.ఎ.ఎన్.రామకృష్ణ (ఉపాధ్యాయ నియోజకవర్గం - కృష్ణా, గుంటూరు): అధ్యక్షా, ఎన్.టి.ఆర్ పైద్య సేవ క్రింద దాదాపు 1048 వ్యాధులను ఇన్కుల్డ్ చేశారు. ఈ మధ్య అవయవదానం అని కొంతమంది బ్రతికి ఉండగానే కొన్ని అవయవాలను దానం చేస్తున్నారు. లివర్, కిడ్డి దానం చేయడానికి అవకాశం ఉంది. ఇటీవల మాటీచర్ కూడా ఆమె భర్తకు కిడ్డి దానం చేశారు. కని ఇటువంటి transplantation కి నంబంధించి అవయవదానం చేసే వారిని కూడా ఎన్టిఆర్ పైద్య సేవలో పెడితే బాగుంటుందనేది నా ఉద్దేశం. దేశంలో ఎక్కువగా యాక్సిడెంట్స్ మన రాష్ట్రంలోనే జరుగుతున్నాయి. ముఖ్యంగా చిత్తారు నుండి శ్రీకాకుళం వరకూ మనం చూస్తే చాలా ఎక్కువ యాక్సిడెంట్స్ జరిగి బ్రయిన్ డెస్ట్ కూడా ఎక్కువ జరుగుతున్నాయి. అంటే disadvantage ను advantage గా మార్చుకోవడానికి గుంటూరు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో Multi Organ Harvesting Centre పెడితే బాగుంటుందని నా ఉద్దేశం. ఎందుకంటే ఎన్టిఆర్ పైద్య సేవ సిఇవోను కలిస్తే ఈ సెంటర్ పెట్టడానికి కేవలం రూ.5కోట్ల మాత్రమే ఖర్చు అవుతుందన్నారు. దీని వలన చాలా ప్రయోజనం ఉంటుంది. చాలా మందిని బ్రతికించవచ్చు. లివర్ అవసరమైన వారు కిడ్డి అవసరమైన వారికి మనం నాలుగు గంటలలోనే ఈ transplantation చేయడానికి Spicejet లాంటి

సంఘలతో MoU కుదుర్చుకుంటే బ్రహ్మండమైన అవకాశమని చెబుతున్నారు. కాబట్టి మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారికి తెలియజేసేది ఏమిటంటే దీనిని ఒక పైతెల్ ప్రాజెక్టుగా Multi Organ Harvesting Centre ను జిజిహాచల్ పెడితే బాగుంటుందని ఇక్కడ విజయవంతమైతే మిగతా చోట్ల కూడా పెట్టాలని నేను కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీ యనమల రామకృష్ణడు: అధ్యక్ష, ఏవైతే Medical equipment repair చేయవలసిన అవసరం ఉందో అక్కడ ప్రభుత్వం నుండి తప్పనిసరిగా అన్ని చర్యలు తీసుకున్నాము. అయినా అక్కడక్కడ ఇంకా ఫీర్యాదులు వస్తున్నాయి. ఎందుచేతంటే దాదాపు 53,018 పరికరాలు ఉంటే వాటిలో మరమ్మత్తులు నిర్వహించిన పరికరాల సంఖ్య 48,544. అదే విధంగా అత్యవసర విభాగంలో 900 పరికరాలు ఉంటే 677 పరికరాలకు మరమ్మత్తులు నిర్వహించారు. మిగతాని కూడా రిపేర్ చేస్తున్నారు. ఈ మరమ్మత్తులు నిర్వహించడానికి కూడా ప్రత్యేక విభాగాన్ని ఏర్పాటు చేశాము. అదే విధంగా పారుగుసేవల ద్వారా పిపిపి మోడల్ తో telematic bio medical services వారికి ఇవ్వడం జరిగింది. వారు చేస్తున్నారు. గౌరవ సభ్యులు ఇంకా అనేక చోట్ల మరమ్మత్తులు చేయవలసిన అవసరం ఉందన్నారు. అవస్త్ర పరిశీలించిన తరువాత వెంటనే చర్యలు తీసుకుంటాము. ప్రభుత్వానికి సరఫరా చేసిన మెడికల్ ఎక్విప్మెంట్ రిపేర్ రాకుండా చూసుకోవాల్సిన బాధ్యత సంబంధిత డాక్టర్స్ కు కూడా ఉంటుంది. దీనికి ప్రత్యేకమైన విభాగాన్ని కూడా ఏర్పాటు చేశాము. గౌరవ సభ్యులు నిర్దృష్టమైన అంశాలను గురించి ప్రస్తుతించారు. దాని గురించి ప్రయత్నం చేస్తామని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్ష, అదే విధంగా టీచింగ్ ఆసుపత్రులలో అన్ని చోట్ల కూడా అడ్డినిప్పిటించ్చారు. వారు పరిశీలిస్తున్నారు. ఇంకొక గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన పారామెడికల్ స్ట్రోఫ్స్, డాక్టర్స్ ను రిక్రూట్ చేయడానికి ఈ మధ్యనే పర్మిషన్ ఇచ్చాము. ఇంకా రిక్రూట్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. కాకపోతే specialists కి salaries సరిపోక పోవడం వలన వారు రావడం లేదు. కాబట్టి మరలా ఒకసారి రెహ్యూచేసి షైల్ట్ వంపించమని సంబంధిత అధికారులకు చెప్పడం జరిగింది. ఎంతమంది డాక్టర్ అవసరమైతే అంత మందిని, పారామెడికల్ స్ట్రోఫ్స్ ను నియమించడానికి ప్రభుత్వం నుముఖంగానే ఉంది.

క్ష.10.30

అదే విధంగా ఒంగోలు రిమ్స్ గురించి చెప్పారు. అదేవిధంగా మిగతా చోట్ల కూడా కొన్ని ఆసుపత్రులలో పరికరాలు వని చేయకోవడం గురించి చెప్పారు. వాటన్నింటినీ వెంటనే రిపేర్ చేయించమని సంబంధిత అధికారులకు ఇన్ఫ్రాస్ట్ర౐క్చర్ కూడా ఇచ్చాం. అదే విధంగా కరణం బలరామ కృష్ణమూర్తి కోరిన కొత్త ఎక్స్‌రెన్ అధ్యంకిలో వెంటనే నస్టై చేయడానికి అన్ని చర్యలు తీసుకుంటాము.

MR.CHAIRMAN Question No. 10351, Minister for Rural Housing and Information and Public Relations.

మంజురు చేసిన గృహాల వివరాలు

ప్రశ్న నెం. 10351(36)

సర్వార్థి విల్హి సుభావ్ చంద్రబోన్, ఆశ్ కాథి కృష్ణ శ్రీనివాస్, గంగుల ప్రభాకర్ రెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.లు.,

గౌరవసియులైన సమాచార మరియు పొర సంబంధాల మరియు గ్రామీణ గృహనిర్మాణ శాఖ మంత్రి గారు దయ చేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) 2017-18 ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఇప్పటి వరకు మంజురు చేసిన గృహాల మొత్తం సంఖ్య ఎంత;
- ఆ) 2014-15, 2015-16, 2016-17 ఆర్థిక సంవత్సరాలలో మంజురు చేసి, నిర్మించిన నూతన గృహాల మొత్తం సంఖ్య ఎంత?

గౌరవసియులైన సమాచార మరియు పొర సంబంధాల మరియు గ్రామీణ గృహనిర్మాణ శాఖ మంత్రి (శ్రీ కాలవ శ్రీనివాసులు):

అ) మంజురు చేసిన గృహాలు	:	5,51,035
ఆ) మంజురు చేసిన నూతన గృహాలు	:	4,54,234
నిర్మించిన నూతన గృహాలు	:	1,47,760

శ్రీ యండవళి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, అందరికి గృహాలు మంజురు చేయడంలో ఎటువంటి వివక్షత లేకుండా జరగుతుందని చెప్పడం, భారీ స్థాయిలో గృహాలను మంజురు చేయడం చాలా సంతోషం. అయితే క్షేత్ర స్థాయిలో చాలా మండలాల్లో, చాలా గ్రామాల్లో వస్తున్న వరిస్థితి ఏమిటంటే, అధ్యల అందరికి గృహాలను మంజూరు చేయకావడం. దీనికి ఉదాహరణ గుర్తంకొండ మండలంలో వసరవండ్ల పల్లె పంచాయతిలో వది సార్లు అప్పే చేసినా ఏదో ఒక కారణం చూపి మంజురు చేయనిని కూడా ఉన్నాయి. అదే విధంగా వది మండలాల్లో గృహాల మంజురులో ఏదో ఒక కారణం చెప్పి మంజురులో జాప్యం చేయడం, మీరు అధ్యలు కారు, మీరు మైగ్రేట్ అయ్యారు, ఈ ఊరిలో లేరు అంటున్నారు. గత రెండు సంవత్సరాలలో గ్రామీణ ప్రాంతాలల్లో వ్యవసాయమనేదే లేక, కూటీ దొరకని వరిస్థితిలో వట్టణ ప్రాంతాలకు వలన వెళుతున్నారు. తిరిగి వర్షాలు వచ్చిన తరువాత వారి వారి పల్లెలకు చేరుకున్నారు. కాబట్టి దీనిని పూర్తిగా డ్యూమా పీడీలతో గాసీ, కల్పకర్కతో గాసీ చెప్పి గృహాల మంజురులో వ్యతాపం లేకుండా అందరికి గృహాలు మంజూరు అయ్యేలాగా వర్షలు తీసుకోవాలని తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. లిఫీత పూర్వకంగా ఉదాహరణలు చాలా ఉన్నాయి వాటిని మంత్రిగారికి సమర్పిస్తాను.

శ్రీ కత్తి నరసింహ రెడ్డి: అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో 19 లక్షల వరకూ గృహాలు నిర్మించి ఇస్తామని నిన్ననే ముఖ్యమంత్రి గారు శాసన పరిషత్తిలో ప్రకటించారు. అలాగే అనంతవురం జిల్లాలో ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు ప్రారంభించిన గృహాలు చాలా అద్భుతమైన నాణ్యతతో ఉన్నాయి. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ప్రభుత్వం నిర్మించే గృహాలను నాణ్యత ఉండే విధంగా నిర్మించాలి.

గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో పేదలకు ఇళ్లు కావాలంటే స్థలం చూపించాలని కోరుతున్నారు. గ్రామాలలో స్థలం లేనటువంటి పేదలు కూడా ఉన్నారు. అలాగే అర్థాన్ ప్రాంతాల్లో మాత్రం అపార్షుమెంటలు నిర్మించి కేటాయిస్తున్నారు. కానీ, గ్రామీణ ప్రాంతాలల్లో మాత్రం భూమి లేనటువంటి పేదలకు ఇళ్లు నిర్మించుకోవాలంటే స్థలం ఉండాలనే కండిషన్లు పెడుతున్నారు. గ్రామీణ ప్రాంతం వారికి ఉపయోగం ఉండే విధంగా ఇళ్ల మంజరుకు అపార్షుమెంట్లు ద్వారా కానీ, వేరే మార్గం ద్వారా కానీ, వారికి లభించే కూరీలా చూడాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వై.వి.బి. రాజీంద్రపసాద్(స్థానికసంస్థలు – కృష్ణ): అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం కొన్ని లక్షల గృహాలను కొన్ని వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి నిర్మించడం జరుగుతోంది. దానికి ప్రజలందరూ సంతోషిస్తున్నారు. దానికి నేను ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. ప్రధానంగా ఇందులో ఒక సమస్య వచ్చింది. అదేమిటంటే, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో కట్టేటటువంటి గృహాలను అన్నదమ్ములు కట్టుకుంటే రెండు గృహాలు కలిపి మధ్యలో డివైడింగ్ వాల్ కట్టి కలిపి కట్టుకుంటారు. మునిసిపాలిటీల విషయానికి వచ్చేసరికి అలా కలిపి కట్టుకోవడానికి అంగీకరించడం లేదు. దాని వలన అన్నదమ్ములు, మిగిలిన వారు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ఆ సాకర్యం అర్థాన్ ప్రాంతాలల్లోనే కావాలి, ఎందుకంటే అర్థాన్ ప్రాంతాలల్లో చాలా తక్కువ స్థలం ఉన్నటువంటి స్థలంలోనే వారు సర్పుకుని కట్టుకుంటున్నారు. ఈ విషయాన్ని ఇంతకు మునుపే మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకు వెళ్డడం జరిగింది. మంత్రి గారు దానికి సంబంధించిన సాంకేతికసమస్యలను కూడా వివరించారు. అయితే ఆ నిబంధనలను సవరించేనా అన్నదమ్ములు కానీ, వారి వారి బంధువులు కానీ గృహాలు నిర్మించుకోవడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాల్సిందిగా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కాలవ శ్రీనివాసులు: అధ్యక్షా, అర్థాలైన వారందరికి 2022 సంవత్సరం నాటికి గృహాలు నిర్మించి ఇవ్వాలనేడే కేంద్ర, రాష్ట్రప్రభుత్వాన్ని ఉన్నాం. ఇందులో భాగంగానే రాష్ట్రంలో గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో పెద్ద ఎత్తున గృహాల్ని కార్బూకుమాలు చేపట్టడం జరిగింది. దానిలో కేంద్రం నుంచి కొన్ని గృహాలు మంజరు అవుతున్నాయి. అలాగే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరఫున సంవత్సరానికి 2 లక్షల గృహాలను మంజరు చేసి నిర్మించడం జరుగుతుంది. ఇప్పటి వరకు 2014వ సంవత్సరంలో తెలుగుదీశం ప్రభుత్వం ఏర్పాటు అయిన తరువాత 8,64,747 మంది అర్థాలైన పేదలకు వివిధ వధకాల క్రింద గృహాలను మంజరు చేస్తే, దానిలో కేంద్ర ప్రభుత్వం మంజరు చేసిన గృహాలు 2,55,321. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మంజరు చేసిన గృహాలు 6,99,000లకు పైగానే నిర్మించి ఇవ్వడం జరుగుతోంది. మన రాష్ట్రంలో అర్థాలైన వారు 2011వ సంవత్సరంలో సామాజిక, ఆర్థిక, కుల గణన పేరుతో నిర్మించిన ఒక సర్వేలో 5,30,000

మంది మాత్రమే గృహాలు పాండడానికి అర్థులని తేలిన సేవధ్యంలో ఆ నర్సే సక్రమంగా జరగని కారణంగా కేంద్రం నుంచి రావాల్సిన గృహాల మంజరులో చాలా తీరని అన్యాయం జరుగుతోంది. రాష్ట్రప్రభుత్వం ఈ మధ్య కాలంలో ప్రజా సాధికార సర్వే పేరుతో సమగ్రమైన కుటుంబం సర్వేని నిర్మించి, అందులో ఎవరెవరికి ఏమే అవసరాలు ఉన్నాయని ఈ రాష్ట్రంలో అని అడిగినప్పుడు 31,00,000ల మంది మాకు శాశ్వత గృహాలు కావాలని, సాంత గృహాలు నిర్మించి ఇవ్వాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. ఆ 31,00,000ల పేదల విషయంలో మళ్ళీ దానిని వాలిడేట్ చేస్తే 20,99,000 మంది కేంద్ర ప్రభుత్వ నిబంధనలకు అనుగుణంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో 13 జిల్లాల్లో అర్థులైన పేదలు గృహాల మంజరుకు ఎదురుచూస్తున్నారనే విషయం తేఱల్లం అయింది. వదే వదే ఈ వివరాలను పరిగణనలోనికి తీసుకొని ఈ 20,99,000 మందికి, 2022 సంవత్సరం నాటికి గృహాలు మంజరు చెయ్యాల్సి ఉంది కాబట్టి, ప్రతి సంవత్సరం 5 లక్షల ఇళ్ళ నిర్మించి ఇస్తే తప్ప, 2022 సంవత్సరం నాటికి రాష్ట్రంలోని పేద వారందరికి ఇల్లు నిర్మించి ఇవ్వడం సాధ్యం కాదని, ఈ విషయాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వ దృష్టికి కూడా తీసుకువెళ్లడం జరుగింది. అయితే వారు 2011 సంవత్సరపు సెట్ డేఱాను పరిగణనలోకి తీసుకుంటున్నారు. కాసీ, మనం నిర్మాంచిన ప్రజాసాధికారక సర్వేను పరిగణనలోనికి తీసుకోవడం లేదు. ఈ వివరాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి ఇంత వరకు ఆమోదం తెలువని విషయాన్ని సభ్యుల దృష్టికి తీసుకొన్నాను.

అదే సందర్భంలో యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి గారు చెప్పినట్లు అర్థులైన వారందరికి గృహాలు ఇవ్వడం లేదన్నారు. దశల వారిగా గృహాలను నిర్మించి ఇస్తున్నాము. మామూలుగా అయితే ఒక ఆర్థిక సంవత్సరంలో మంజరు అయిన గృహాలను ఆ ఆర్థిక సంవత్సరంలోనే లభిదారులకు కేటాయిస్తారు. కాసీ, 2017-18 ఆర్థిక సంవత్సరంలోనే 2018-19వ ఆర్థిక సంవత్సరానికి కూడా ఆయా లభిదారులకు కేటాయించడం జరిగింది. రాబోయే సంవత్సరపు కోటాను కూడా ముందే ఇచ్చి కావల్సినంత ఎక్కువ సంఖ్యలో అర్థులైన వారందరికి శాశ్వత ఇంటి వసతి కల్పించాలనే దృఢ సంకల్పంలో ముందుకెళుతున్న విషయాన్ని సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నా వలనలు శాశ్వత వలనలు, తాత్కాలిక వలనలు అని రెండు రకాలుగా ఉంటాయి. శాశ్వతంగా పెళ్ళి ఉంటే వారి రేప్స్ కార్డు, ఆఫార్ కార్డులను పరిగణనలోనికి తీసుకొని అధికారులు నిర్ణయిస్తారు. కాబట్టి వాచిని పరిగణనలోకి తీసుకొని, స్థానిక గ్రామ సభల ద్వారా, జన్మభూమి కమిటీల ద్వారా అర్థులైన పేదలను ఎంపిక చేయడం జరుగుతుంది. ఇంకా ఏమైనా నమస్కరణ ఉంటే ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురావాలని సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే కత్తి నరసింహ రెడ్డి గారు అడిగినట్లు స్థలాలు లేని పేదలున్నారు, వాళ్ళ విషయం ఏంటని, ప్రభుత్వమే గృహాలు నిర్మించి ఇవ్వాలని అడుగుతున్నారని చెప్పారు. కాబట్టి స్థలాలు లేని వారి విషయంలో కూడా ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారూ ఒకటే ఆలోచన చేస్తున్నారు. అవసరమైతే ఈ సంవత్సరం ఆర్థిక శాఖమంత్రి గారు దానికి ప్రత్యేకమైన బడ్జెట్ ను కేటాయించి నిరుపేదలకు ఇంటి స్థలాలను ప్రభుత్వమే కొని, వారికి గృహాలు నిర్మించాలని మరొక కార్యాచరణకు రూపకల్పన చేయడం జరిగింది. అలాగే యలమంచిలి వెంకట బాబు రాజేంద్రప్రసాద్ గారు మాటల్డుతూ, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో నిర్మిస్తున్న

గృహాలకు అన్నదమ్ములు, బంధువులు ఉంటే ఉమ్మడి గోడకు అనుమతిస్తున్నారు. కానీ వట్టణ ప్రాంతాల్లో ఆ రకమైన వెనులుబాటు కల్పించ లేదని, ఆ విధమైన వెనులుబాటు వట్టణ ప్రాంతాల్లో కూడా కల్పించమని కోరడం జరిగింది. అయితే వట్టణ ప్రాంతాల్లో నిర్మించే గృహాల విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం వాటా కూడా ఉంది. ఆ సందర్భంలో కేంద్ర ప్రభుత్వ నిబంధనలకు అనుగుణంగా గృహాలను మంజరు చేయాల్సిన నేవధ్యంలో మనం స్వతంత్రంగా ఆ నిబంధనలను నవరించే అధికారం మనకు లేదు. కాబట్టి వట్టణ ప్రాంతాల్లో నిర్మించే గృహాల విషయంలో ఉమ్మడి గోడకు అనుమతి ఇచ్చే అధికారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి లేదని మీ ద్వారా సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

ఉ.10.40

శ్రీ షై.వి.బి. రాజీంద్రపసాద్: అధ్యక్షా, సేను మనవి చేసేది ఒక్కటే. వట్టణాల్లో నమస్కారాలా తీవ్రంగా ఉంది. అవసరమైతే కేంద్ర ప్రభుత్వానికి రిప్రజెంట్ చేసి ఆ నిబంధనల్ని నవరించడానికి కృషి చేయాలని మీ ద్వారా మంత్రి గార్చి కోరుతున్నాను.

శ్రీ కరణం బలరామకృష్ణమూర్తి: అధ్యక్షా, మంత్రి గారు అన్ని బాగానే చెబుతున్నారు. కానీ, ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి రాకముందు, బేసమెంట్ వేసుకుని, లింటెర్ లెవర్లకు వచ్చి, కొన్ని ఇళ్ళ హర్షార్తి కూడా చేసినవి ఉన్నాయి. అయితే, అప్పుడున్న ప్రభుత్వం సహకారం సరిగ్గా లభించని వాటిని ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత టేక్స్ చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. వాటి విషయంలో ఫీల్డ్ లెవల్లో ఉండే సిబ్బంది స్క్రమమైన రీతిలో ఎన్నమరేప్పన్ చేయకుండా, కొన్ని ఒత్తిడులకు లోనై జెస్యూర్గా ఇళ్ళ కట్టుకున్న వాళ్ళకి రాకుండా చేస్తున్నారు. ఇది కూడా ప్రత్యేకంగా నా నోటీసుకు రావడం జరిగింది. మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకువెళ్లినా ఆయనేదో లైట్‌గా తీసుకున్నట్లుంది. ఏదేమైనా పేదవాళ్ళకు సంబంధించి పార్టీలకు, కులాలకు అతీతంగా పనిచేయాలన్నదే మన ధ్యేయం. మన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయడు గారి కాసెష్ట్ అది. దానికి అనుగుణంగా మనం నడవాల్సిన అవసరముంది. ఎక్కడో చిన్న చిన్న విభేదాలు ఉండో, వాళ్ళని వద్దంటే తీసి వక్కన వేయడం వల్ల ప్రభుత్వానికి చాలా చెడ్డ పేరు వస్తుంది. ఎన్ని చోట్ల ఇలా జరుగుతుందో నాకు తెలియదు గాని, నా అద్దంకి నియోజకవర్గంలోని చాలా మండలాల్లో నేను చూశాను. ప్రాతపూర్వకంగా అక్కడున్న పి.డి.లకు రిప్రజెంటేప్స్ కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. వాళ్ళ సార్టవుట్ చేస్తామన్నారు. ప్రాగ్రాం ముగిసిపోబోతోంది. ఇప్పటికే నాలుగు సంవత్సరాలు అయిపోయింది. దాని గురించి అతీగతి లేకపోతే, ప్రభుత్వానికి మంచి పేరు రాదు. దాన్ని ఎలా రెఫ్టిష్ చేస్తారో చెప్పండి. మీరే అనేక సభల్లో చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రి గారి నోటిటో స్వయంగా చెప్పారు. కానీ, అమలులోకి వచ్చేటప్పటికి చాలా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి కాబట్టి, దాని మీద ప్రత్యేకమైన దృష్టి పెట్టి మీ నోటీసుకు వచ్చిన వాటిని రెఫ్టిష్ చేస్తారా, లేదా అనేది చెప్పాల్సిందిగా మీ ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కాల్వ శ్రీనివాసులు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు శ్రీ బలరామకృష్ణమూర్తి గారు మాటల్డాడుతూ, ఈ రాష్ట్రంలో శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయడు గారి నాయకత్వంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఏర్పాటు కాకముందు, నిర్మించుకున్న

ప్రశ్నాత్మరాలు

ఇంచు వివిధ దశల్లో ఉన్నాయని, వాటిని ఏం చేస్తున్నారని అడిగారు. తరువాత, కొంతమంది ఇంచు కూడా హర్షిస్తాయిలో నిర్మించుకున్నారు, మరి వాటి పరిస్థితి ఏమిటని కూడా సభ్యులు అడిగారు. 2014 సంవత్సరానికి హర్షిస్తాం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో వివిధ దశల్లో నిర్మాణ పనులు అర్థాంతరంగా ఆగిపోయిన ఇంచు 4,40,426 ఉన్నాయి. అందులో ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత 1,45,193 ఇంచుని హర్షిస్తా చేయడం జరిగింది. దీనికోసం రూ.1643 కోట్లు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. అయితే, గతంలో యూనిట్ కాస్ట్ రూ.70,000 మాత్రమే ఉండేది. ఆ ధరతో వివిధ దశల్లో ఆగిపోయిన ఇంచుని నిర్మాణాన్ని హర్షిస్తా చేయడం సాధ్యం కాదు కాబట్టి, ఈ సమస్యని ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకుపోయినప్పుడు, అట్లాగే అర్థిక శాఖామంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకుపోయినప్పుడు వాట్లు చాలా పెద్దమనసుతో అర్థాంతరంగా ఆగిపోయిన ఇంచుని నిర్మాణాన్ని హర్షిస్తా చేయడానికి అదనంగా రూ.500 కోట్లు ఇచ్చి, కసీనం 2 లక్షల ఇంచుని హర్షిస్తా చేయమని ఆదేశాలిచ్చారు. ఆ ప్రకారంగానే ఎక్కడైతే పునాదుల దశలో ఆగిపోయినా, మధ్యలో గోడల దశలో ఆగిపోయినా ఆ తరువాత ఇవ్వాల్సిన బిల్లు ఇస్తునే అదనంగా రూ.25,000 ఇచ్చి వాళ్ళకి సహాయం చేయడం జరుగుతోంది. ఆ రకంగా పెద్ద ఎత్తున ఆ గృహాల నిర్మాణ బాధ్యతను తీసుకుని ముందుకు వెళుతున్నాము.

అధ్యక్ష, 2014 తరువాత శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముఖ్యమంత్రి అయ్యారు కాబట్టి, పేదల ప్రభుత్వం మళ్ళీ అధికారంలోకి వచ్చింది కాబట్టి మళ్ళీ మా సాంతోషి కలను నెరవేరుస్తారనే ఒక సమ్మకంతో చాలా మంది స్థానిక ప్రజాప్రతినిధుల సూచన మేరకు, ఎలాంటి ప్రభుత్వ అనుమతులు లేకుండా, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని పేదలు ఇంచు నిర్మించుకోవడం జరిగింది. ఇట్లాంటి ఇంచు సుమారు 1,80,653 నిర్మించుకున్నట్లు ఆయా జిల్లాల్లో లభ్యిదారుల ద్వారా అందిన వివరాల మేరకు మాకు తెలుస్తాంది. ఆ గణాంకాలు మన దగ్గర ఉన్నాయి. దాన్ని మనం ఒక పద్ధతి ప్రకారం చేయాలి. మీక్కుడా తెలుసు అధ్యక్షా. గతంలో 2004 నుండి 2014 మధ్యకాలంలో గృహ నిర్మాణ కార్యక్రమమంటే ఒక పెద్ద కుంభకోణంలాగా జరిగింది. ఇల్లు నిర్మించుకుండానే బిల్లు, ఒక ఇల్లు నిర్మించుకుని నాలుగు బిల్లులు, ఒకే ఇంట్లో నాలుగిట్లు నిర్మించుకోవడం ఇలా రకరకాలుగా ఎన్ని రకాల అవకుతవకలు జరగాలో ఈ కార్యక్రమంలో అన్ని జరిగిన కారణంగా, ఇప్పుడు పక్కాందీగా, పారదర్శకంగా, జవాబుదారీతనంగా ఎన్నుమరేపవ్వ చేయాలని నిర్ణయించి మండల స్థాయిలో మళ్ళీ డినిప్పినరి టీములను ఏర్పాటు చేశాము. అందులో, తహాశిల్మారు, ఎంపిడిషన్, హాసింగ్ ఎంబులు కలిసి ప్రతి ఇంటిని తనిఫ్ఫీని 2014 తరువాత, ఈ ఇంటిని నిర్మించుకున్నారా, లేదా అనేది నిర్మించుకున్న తరువాత, ఆ ఇంటిని ఎన్నుమరేట్ చేయడం జరుగుతోంది. దాన్ని మళ్ళీ 25 శాతం డి.ఐ., 10 శాతం ఇ.ఐ.లు చెక్ చేసిన తరువాత జిల్లా కలెక్టర్ ద్వారా అవ్సీ ఖచ్చితంగా ఉన్నాయని మాకు ఆ వివరాలు అందిన తరువాత, ఆ ఇంచుకు డబ్బులివ్వాలని ముఖ్యమంత్రి గారు నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఎంత ఇవ్వాలి అన్న విషయానికిప్పే, అప్పట్లో రూ.70,000 ఉంది. మరి ఆ రేట్స్ ఇవ్వాలా, లేక వేరే రేట్స్ ఇవ్వాలా అన్నది ఇంకా నిర్ణయం జరగలేదు. హర్షిస్తా వివరాలు మాకు అందిన తరువాత దాని మీద నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుందని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కరణం బలరామకృష్ణమూర్తి: సార్, చిన్న సజేషన్.

మిషన్ షైర్స్: చాలా సేవ చెప్పారండి.

శ్రీ కరణం బలరామకృష్ణమూర్తి: సార్, చిన్న సజేషన్. జిల్లాలో పి.ఎస్.ఎ బాధ్యతలుగా పెట్టి, క్రింద లెవల్లో జరిగే అవకతవకలు లేకుండా చూసినట్లయితే భాగుంటుంది. డైరెక్టగా వాళ్ల మేం ఏవైతే ఫీర్యాదులు చేశామో, వాటి మిద ప్రత్యేకంగా వర్యవేక్షణ చేయమని చెబితే అది సార్ఫావుట్ అవుతుంది.

మిషన్ షైర్స్: మినిషన్ గారూ..

శ్రీ కాలవ శ్రీనివాసులు: అధ్యక్ష, తప్పకుండా చెబుతాము.

విశ్వవిద్యాలయాల్లో బీ.ఎస్.-ఇల నియామకం

ప్రశ్న నెం. 10072(37)

శ్రీ రాము సుర్యారావు, ఎం.ఎల్.సి.,

గౌరవసియులైన మానవ వనరుల అభివృద్ధి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది నమచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) గత మూడున్నర సంవత్సరాలుగా రాష్ట్రంలోని వివిధ విశ్వవిద్యాలయాల్లో నియమితులైన వ్యక్తుల నంఖ్యకు సంబంధించిన వివరాలేమటి;
- ఆ) బీ.ఎస్.-ఇ కేటగిరి క్రింద 4 శాతం రిజర్వేషన్లను అమలు చేయడమయిందా;
- ఇ) అయితే, విశ్వవిద్యాలయం వారిగా బీ.ఎస్.-ఇ క్రింద నియమితులైన ఉద్యోగుల వివరాలేమటి?

గౌరవసియులైన మానవ వనరుల అభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ గంటా శ్రీనివాసరావు):

- అ) గత మూడున్నర సంవత్సరాలుగా ఎటువంటి నియామకం జరగలేదు. ఇటీవల, కర్రూలులోని రాయల్సీమ విశ్వవిద్యాలయం 7 ప్రాఫెసర్ల పోస్టుల కోసం ప్రకటించి, నియమకాలను జరిపింది.
- ఆ) రాష్ట్రపథుత్వ ప్రమాణాల ప్రకారంగా ప్రాఫెసర్ పోస్టులకు రిజర్వేషన్ నియమావళి వర్తించదు.
- ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ రాము సుర్యారావు: అధ్యక్ష, భారతదేశంలో ముఖ్యంగా ముస్లింలు అత్యంత వెనుకబడి ఉన్నారనేది అందరికి తెలుసు. ఎవ్వటి నుండి వెనుకబడ్డారని అనుకున్నా సచార్ కమటి రుజువు చేయడం జరిగింది. కానీ, ముఖ్యమంత్రిగారు ముస్లింలకు ఎన్నో విధాలుగా నహాయం ప్రకటిస్తున్నారు. కానీ, విశ్వవిద్యాలయాల్లో వాళ్లకు చెందాలిన ఉద్యోగాల్లో హృతిగా న్యాయం జరగడం లేదని మీ ద్వారా మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. నిజానికి సేను

చాలా వేదికల మిద చెబుతుంటాను. ఎవరైనా పేదవాళ్లు చదువుకోవాలంటే నా దగ్గరకు రమ్మని చెబుతుంటాను. కానీ, విచిత్రమేమంటే ఏ కులం వాళైనా రాగలుగుతున్నారు గాని, ఆ స్థితికి కూడా ముస్లింలు రావడం లేదనే విషయం మీ ద్వారా మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకువెళుతున్నాను. కనీసం, చదువుకున్న వాళైనా న్యాయం జరిగేటట్లు చేయమని మీ ద్వారా మంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

ఉ. 10.50

శ్రీ మహ్మద్ అహ్మద్ వరీఫ్: అధ్యక్ష, భారతదేశానికి స్వాతంత్యం వచ్చి 7 దశాబ్దాలు అవుతోంది. ఈమధ్యనే పది, పదిహేను సంవత్సరాల నుండి మైనారిటీలకు విద్య, ఉద్యోగాలలో రిజర్వేషన్ కల్పించడం జరిగింది. ఉద్యోగాలలో రిజర్వేషన్ లేదన్న మాటను నేను నమర్థిస్తున్నాను. యూనివర్సిటీలలో చదువుకునే విద్యార్థులకు రిజర్వేషన్ ప్రకారం 4 శాతం సీట్లు కేటాయింపు జరుగుతుందా అనేది నా మొదటి ప్రశ్న. యూనివర్సిటీలలో గానీ, కాలేజీలలో గానీ, టీచింగ్, నాన్ టీచింగ్ స్టేఫ్ ఉంటారు. రాష్ట్రభుత్వ ప్రమాణాల ప్రకారంగా టీచింగ్ స్టేఫ్, యూనివర్సిటీలలో ప్రాఫెనర్ పోస్టులకు రిజర్వేషన్లు ఉండవు అని చెప్పారు. వేరే రకంగా కాదు గానీ, నాన్ టీచింగ్ వారికి రిజర్వేషన్ విధానం ఉందా, లేదా ఉంటే నాలుగు శాతం అమలు జరుగుతున్నదా అని ఈ సందర్భంగా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. నాన్ టీచింగ్ కాకుండా సబార్డ్ నేట్ పోస్టులు ఉంటాయి. నాలుగవ తరగతి పోస్టులకు రిజర్వేషన్ వర్తిస్తుందా లేదా అనేది తెలియచేయాలని ఈ సందర్భంగా మంత్రిగారు తెలియచేయాలని తమద్వారా కోరుతున్నాను.

అధ్యక్ష, వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీలో ఉర్దూకు సంబంధించి కొన్ని ప్రాఫెనర్, అసిస్టెంట్ ప్రాఫెనర్ పోస్టులు ఉన్నాయి. వాటిని తగ్గించి వేరేవాటికి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడం జరిగింది. ఇలా ఎందుకు చేయవలని వచ్చింది? స్థాడెంట్ లేరని చేశారా? తమిళ భాషకు సంబంధించి ప్రాఫెనర్, అసిస్టెంట్ ప్రాఫెనర్ పోస్టులను తగ్గించలేదు. ఈ రాష్ట్రంలో 45 లక్షలమంది మైనారిటీలు ఉన్నారు. వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీలో ఉండే ఉర్దూ ప్రాఫెనర్ పోస్టులను, అసిస్టెంట్ ప్రాఫెనర్ పోస్టులను వేరే ఝ్యాక్టీవీ ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడం వాస్తవమా, కాదా అని తమ ద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

డా. ఎ.ఎస్. రామకృష్ణ: ఈమధ్య మంత్రిగారు విద్యాశాఖలో ఉన్నటువంటి నమ్మలపై చర్చించి, సూచనలు ఇవ్వడానికి ఎమ్.ఎల్.సి.ఎల్ ఒక కమిటీని వేశారు. అయితే, వారికున్న ఇబ్బందులవల్ల ఆ కమిటీ పరిధిలోంచి హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ ను తొలగించారు. అందులో ఉన్నట్టెత్తే మేము డిస్క్యూన్ చేసేవాళ్లం. విజయవాడలో అలంకార్ సెంటర్ దగ్గర వారం రోజుల నుండి 800 మంది అన్ ఎయిడెడ్ లెక్కరర్లు who are working against aided posts థర్చు చేస్తున్నారు. యూనివర్సిటీలలో దాదాపు 1800 మంది కాంట్రాక్ట్ లెక్కరర్లు వనిచేస్తున్నారు. వారు కూడా థర్చు చేశారు. కాలేజీలలో బ్యాక్ట్లాగ్ పోస్టులను భర్తిచేయడం లేదు. యుజిసి 2016 7వ పిఅర్సి ఇవ్వాలని గైడ్ లైన్ కూడా ఇచ్చింది. 65 సంవత్సరాల వరకు రిటైర్మెంట్ సెంచాలని కూడా అడుగుతున్నారు. 2006 నుంచి ఎరియర్ రావల్సి ఉంది. గతంలో వల్లె రఘునాథరద్ది గారు సమాధానమిన్స్ రూ.27 కోట్లు విడుదల చేశారు,

ఇంకా దాదాపు రూ.50కోట్లు విడుదల చేయాల్సి ఉండని తెలిపారు. విడుదలైన మొత్తం కూడా ఇంతవరకూ డిస్టర్సీ కాలేదు. మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే అనేక నమస్యలు కాలేజీ, యూనివర్సిటీలలో పెండింగ్లో ఉన్నాయి. విటి మూలంగా నాణ్యమైన బోధన అందడం లేదు, సరైన పరిశోధనలు కూడా జరగడం లేదు. ఈ నమస్యలను పరిషురించకపోతే విద్యార్థులకు నాసిరకమైన విద్యాప్రమాణాలు అందుతాయనడంలో సందేహం లేదు. ఉన్నతవిద్య అంటే పరిశోధనకు, ఇన్నోవేషన్ నిలయాలుగా ఉండాలని మనం అనుకుంటున్నాము. కాసీ, అక్కడకు వెళతే సరైన బోధనా లేదు, ఇన్నోవేషన్ లేదు, higher thinking కూడా లేదు, ఒకరకంగా కళాశాలలు సంక్లోభంలో ఉన్నాయి. పరిషీతులు ఈవిధంగా ఉంటే మన రాష్ట్రాన్ని నాల్డ్స్ హబ్గా ఏవిధంగా తీర్చిదిద్దుతారని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కట్టి నరసింహారెడ్డి: అధ్యక్షా, యూనివర్సిటీలలో యుజిని, రాష్ట్రప్రభుత్వ నార్స్ ప్రకారం రిట్రూట్మెంట్ జరుగుతుంది. మైనారిటీలకు సంబంధించి బీసి-ఈ లో రాష్ట్రప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుని కచ్చితంగా ముస్లిం మైనారిటీలకు యూనివర్సిటీలలో ఉద్యోగ అవకాశాలు కల్పించాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

రెండవ విషయమేమంటే, యూనివర్సిటీలలో పనిచేస్తున్న కాంట్రాక్ట్ ఉద్యోగులకు, టీచింగ్ అసెసియేట్స్ కు సంబంధించిన అంశాలను ఎం.ఎల్.సి. కమిటీ పరిధిలో నుండి బదలాయించడం జరిగింది. వాళ్ల నమస్యలను ఎంఎల్సిల కమిటీ దృష్టిక్రితీనుకువచ్చి పరిషురిస్తే వారికి కీసం ఉద్యోగ భద్రత కల్పించేందుకొని నిర్ణయం తీసుకోవడానికి ఆస్యారముంటుంది. పాలిటెక్నిక్ సిబ్బందికి సంబంధించిన అంశాలు కూడా అటు యూనివర్సిటీ కమిటీ అజెండాలో లేదు, ఇటు ఎంఎల్సి కమిటీలో కూడా వారి ప్రస్తావన లేదు. పాలిటెక్నిక్ ఇమ్మాలే అజెండాలో లేకుండా పోయాయి. వారికి సంబంధించి కూడా ఎంఎల్సిల కమిటీలో చేర్చాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి.వి.ఎన్.మాధవ్ (పట్టభద్రుల సియోజకవర్గం - శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్టం): అధ్యక్షా, నేను మాట్లాడే విషయం యూనివర్సిటీలకు సంబంధించింది కాకపోయినా, ముస్లింలకు సంబంధించిన ప్రత్యేకమెన విషయం. విశాఖపట్టణంలో ఇస్లాంపేటలో ప్రభుత్వ పారశాల ఉన్నది. దానిని అప్గ్రేడ్ చేసి ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలగా ఇవ్వడం జరిగింది. అయితే అక్కడ ఒక్క పోస్టు కూడా శాంక్ష్మ చేయలేదు. రాష్ట్రంలో నడుస్తున్న ఏక ఉర్దూ జూనియర్ కాలేజీ విశాఖపట్టణంలోనే ఉన్నది. అందులో కూడా ఒక్కటంటే ఒక్క పోస్టును మంజరు చేయలేదు. 2013లో ఏపీఎయస్సీ ద్వారా జూనియర్ లెక్చరర్లను ఎంపికచేయడం జరిగింది. అయితే, శాంక్ష్మ కాని పోస్టుకు ఎంపికప్పి విధంగా చేయాలో ఇంతవరకూ నిర్ణయం కాలేదు. అందుల్లా సూపర్ న్యూమరీ పోస్టును క్రియేట్ చేయమని ప్రభుత్వాన్ని అడిగినా కూడా స్పందించలేదు. తప్పకుండా ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలలను ఎక్కడక్కడ ఏర్పాటు చేస్తున్నారో అక్కడ పోస్టులను మంజరు చేస్తే అధ్యాపకులు పాతాలు చెప్పేందుకు అవకాశముంటుంది. ఆ విధంగా సూపర్ న్యూమరీ పోస్టులను క్రియేట్ చేయమని తమద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

డా. గాదె శ్రీనివాసులు నాయుడు(ఉపాధ్యాయ నియోజకవర్గం - విజయనగం, శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టం): అధ్యక్షా, అంతకుముందు గౌరవ సభ్యులు శ్రీ టి.డి. జనార్థన్ డిఎస్సి 98 గురించి ప్రశ్న వేయడం, దానికి జవాబు చేపే క్రమంలో అందరు ఎంఎల్సిలు అడిగారని మంత్రిగారు పెద్దమనసుతో ఎంఎల్సి కమిటీని నియమించడం జరిగింది. అందులో భాగంగా ఇంటర్వైడియట్ ఎడ్యుకేషన్లోని సమస్యలను దాదాపు 90 శాతం ప్రభుత్వానికి మా కమిటీ సిఫారసులు చేయడం ద్వారా సానుకూలమైంది. అయితే, హాయ్యర్ ఎడ్యూకేషన్, పాలిటెక్నిక్ మాత్రం కొన్ని న్యాయపరమైన అంశాలవల్ల కొంతమంది కోర్సుకు వెళ్లడం వల్ల వాటిని తొలగించారు. ఇప్పుడు ఈ రెండు అంశాలను కూడా చేర్చినట్లయితే అనేక అంశాలు పరిష్కరించేందుకు అవకాశముంటుంది.

రాష్ట్రప్రాప్తంగా ఉన్న యూనివర్సిటీలలో టీచింగ్ అసోసియేట్లుగా దాదాపు 1600 మంది పనిచేస్తున్నారు. కానీ ఆరువేల పోస్టులు ఖాళీలు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం నియామకాలు చేసేటప్పుడు పీరు తమకు ఉద్యోగ భద్రత ఉండడని భావిస్తున్నారు కాబట్టి, ఒకపాలనీ విధానాన్ని తీసుకువచ్చి పీరిని మిహాయించి వేరే పోస్టులలో నియామకాలను చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. ఆ విధంగా చేస్తే వారికి మేలు జరుగుతుంది.

శ్రీ బోడ్డు నాగేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, ఈనాడు రాష్ట్రంలో ఉన్నతవిద్యలో భాగంగా విశ్వవిద్యాలయాలు ప్రతిష్టాత్మకమైన పాత్రను పోషిస్తున్నాయి. అయితే కాలక్రమంగా వాటి ప్రతిష్ట దిగజారిపోతున్నది. కేవలం టీచింగ్ మరియు నాన్ టీచింగ్ పోస్టుల రిక్రూట్‌మెంట్ దీర్ఘకాలంగా నిలచిపోవడం ఇందుకు ముఖ్యకారణం. ఈ సందర్భంగా విశ్వవిద్యాలయాలలో ఉన్న ప్రాఫేసర్, అసిస్టింట్ ప్రాఫేసర్ పోస్టులు, నాన్ టీచింగ్ పోస్టులకు సంబంధించి ఎన్ని ఖాళీలు ఉన్నాయి, వాటిని నింపేందుకు ఏ విధమైన చర్యలు తీసుకుంటున్నారో చెప్పాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

రెండవ విషయమేమంటే, ముస్లిం మైనారిటీలకు సంబంధించి కేంద్ర అనుమతి తీసుకుని 4 శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించే అవకాశాన్ని పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. మూడవది, ఏపీఎస్సి నోటిఫికేషన్ ఎప్పుడు ఇస్తారు? కాంట్రాక్టు ప్రాతిపదికన పనిచేస్తున్న టీచింగ్, నాన్ టీచింగ్ సిబ్బందికి సంబంధించి ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచన్నాది? వారిని క్రమబద్ధికరించే అవకాశాలు ఉన్నాయా, లేవా అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: విశ్వవిద్యాలయాలు పి.జి. కోర్సులను అందించే కేంద్రాలే కాదు, అనేక పరిశోధనలను, పరిశోధనా విద్యార్థులను అందించే రీసెర్చ్ సెంటర్లు కూడా. అయితే, ప్రధాన విశ్వవిద్యాలయాలు వూర్పు శోభను కోల్పోతున్నాయి. శ్రీ మెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయాలను చూస్తే బాధకలుగుతుంది. ఈమధ్య కాలంలో శ్రీ కృష్ణదేవరాయ విశ్వవిద్యాలయం ఎస్టేబ్లిష్ అయింది. పీటన్సింటీలో ఆయా డిపార్ట్మెంట్‌కు వెళితే రేవనలైజేషన్ పేరుతో 20 పోస్టులు ఉండే చోట 11 పోస్టులు చేయడం మనం చూస్తున్నాము. Universities are not only meant for education but also for research. రీసెర్చ్ ప్రాజెక్టులను అత్యధికంగా మంజులు చేసి వాటి ద్వారా, ఫిజిక్, కెమిస్ట్రీ డిపార్ట్మెంట్లో గానీ, అగ్రికల్చర్ సెక్టర్, బోటస్, జూవాలజీ వంటి

శాఖలలో అనేకమైన ఫలితాలను మను అందుకున్నాము. అటువంటివి ఈనాడు వాటి హర్షపు కోట్లో తున్నాము. ఆర్థిక శాఖలను మరింత చిన్నచూపు చూస్తున్నారు. అనలు యూనివరిటీలలో రేవనలైజేషన్ విధానానికి పుల్స్ట్ పెట్టి, యుజిసి నుండి మరింత రీసెర్చ్ ప్రాజెక్టులను తీసుకువచ్చి ఆ పోస్టులను కొనసాగించాలని, విశ్వవిద్యాలయాల పవిత్రతను కాపాడాలని కోరుతున్నాను.

క. 11.00

శ్రీ గంభా శ్రీనివాసరావు: అధ్యక్షా, ఈ ప్రశ్నలో గౌరవ సభ్యులు రాము సూర్యారూపుగారు, మహ్మద్ అహ్మద్ పరీష్ గారు, ఎ.ఎస్.రామకృష్ణగారు, కత్తి నరసింహరెడ్డిగారు, మాధవ్ గారు, శ్రీనివాసులునాయుడుగారు, బోడ్డు నాగేశ్వరరావుగారు, యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు అందరూ కూడా వివిధ అంశాలపై ప్రశ్నించారు.

అధ్యక్షా, విశ్వవిద్యాలయాల్లో చదువుకు సంబంధించి ప్రత్యేకంగా దృష్టిపెట్టి వాటికి ప్రమాణాలు పెంచాలసి, NAAC (National Assessment and Accreditation Council) అక్రెడిటేషన్ రావాలసి, అలాగే 12(B) Status తీసుకోవాలనే ఉద్దేశంతో ఎన్నో సంవత్సరాలుగా పెండింగ్లో ఉన్న ఈ రిక్రూట్‌మెంట్‌కు సంబంధించి ప్రభుత్వం ఒక ప్రతిష్టాకరమైన నిర్ణయం తీసుకుంది. అదీగాక కొన్ని సంవత్సరాలుగా పెండింగ్లో ఉన్నటువంటి పోస్టులను గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి ఆధ్వర్యంలో మంత్రిమండలి అప్రొవ్ చేసి భర్తి చేయాలనే నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. అన్ని విశ్వవిద్యాలయాలకు సంబంధించి ప్రాఫెనర్స్, అసాసియేట్ ప్రాఫెనర్స్, అసిస్టెంట్ ప్రాఫెనర్స్ ఇలా మొత్తం మూడు కేటగరీలలో సుమారు 1705 పోస్టులు భర్తి చేయాల్సిన అవసరముంది.

అయితే, ఒక్కొక్క విశ్వవిద్యాలయంలో ప్రస్తుత వరిస్తితిని బట్టి కొన్ని కొన్ని సబ్జెక్టులకు డిమాండ్ పెరగడం, కొత్త కోర్సులు రావడం, కొన్ని పోస్టులను రేవనలైజ్ చెయ్యాల్సి రావడం, నోటిఫై చేసిన కోర్సులు ప్రస్తుతం అవసరం ఉండా, లేదా వంటి వివరాలను వరిశీలించడం కోసం పదవీ విరమణ చేసిన వైస్ ఛాన్సలర్ ప్రాఫెనర్ రాఫువులుగారి ఆధ్వర్యంలో ఒక నలుగురు సభ్యుల బృందంతో కలిపి ఒక కమిటీని ఏర్పాటుచేశాము. ఆ కమిటీవారు అన్ని విశ్వవిద్యాలయాల వైస్ ఛాన్సలర్స్, విద్యానంఘాలతో చర్చించి ఒక నివేదికను ఇచ్చింది. దానిప్రకారం మొదటిదశలో 1104, రెండవ దశలో 281 పోస్టులు అంటే మొత్తం 1385 పోస్టులు భర్తి చేయాల్సిన అవసరముంది.

అధ్యక్షా, కొంతమంది సభ్యులు రిజర్వేషన్స్ గురించి కూడా అడిగారు. ప్రాఫెనర్ పోస్టుల కేటగరీలో మాత్రం రిజర్వేషన్లు లేవు కానీ, మిగిలిన అసాసియేట్, అసిస్టెంట్ ప్రాఫెనర్స్ కేటగరీల్లో గౌరవ సభ్యులు అడిగిన విధంగా ముస్లిమ్ మైనార్థీ వర్గాల రిజర్వేషన్లు తు.చ తవ్వకుండా అమలుచేస్తున్నాము. అయితే, స్కూచెంట్ అడ్డిషన్ లేని దగ్గర ఆ కోర్సులకు అధ్యాపకుల్ని నియమించలేకపోతున్నాము.

అదేవిధంగా, ఈ రోజు ప్రభుత్వం విద్యకు ఎంత ప్రాముఖ్యతనిస్తోందంటే, ప్రత్యేకంగా ఉర్దూ విషాద్యాలయాన్ని కుర్చులులో ప్రారంభించడం జరిగింది. అలాగే, ఎం.ఎల్.సిలతో ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేసి ఉపాధ్యాయులు, అధ్యాపకుల నమస్యలను చర్చిస్తే బాగుంటుందని గత సమావేశంలో మీరందరూ సూచించిన విధంగా పెంటనే ఎం.ఎల్.సిలతో కలిపి ఒక కమిటీని, ఒప్పంద అధ్యాపకుల నమస్యలకు సంబంధించి రిటైర్డ్ వైన్-ఛాన్సలర్స్‌తో ఒక కమిటీని ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. అయితే, ఒప్పంద లధ్యాపకులు తమ నమస్యలపై కోర్పుకు వెళ్లిన సందర్భంలో కోర్పు ఎం.ఎల్.సిలతో ఒక కమిటీ, రిటైర్డ్ వైన్ ఛాన్సలర్స్‌తో మరో కమిటీ ఇలా ఒకే అంశమీద రెండు కమిటీలవల్ల ఓవర్లాప్ అయ్యే అవకాశం ఉండని వాఫ్ఫానించగా, అందుకు పారశాలవిద్యకు ఎం.ఎల్.సిల కమిటీని, ఉన్నతవిద్యకు రిటైర్డ్ వైన్ ఛాన్సలర్స్‌తో కమిటీని ఏర్పాటుచేసినట్లు కోర్పుకు తెలియజేశాము.

అధ్యక్షా, అయితే సాంకేతిక విద్యాశాఖలోని అధ్యాపకులకు సంబంధించి ఈ కమిటీల్లో పాందుపరచలేదని గౌరవ నభ్యలు కత్తి నరసింహారెడ్డిగారు ఇందాక ప్రస్తావించారు. సాంకేతికవిద్య అధ్యాపకులు మొన్నె వచ్చి కలిశారు. పాత మొంబర్స్‌తో ఒక కమిటీ వేసి వారి అంశాలను కూడా చర్చిస్తున్నాము. అయితే గౌరవ నభ్యలందరికి కూడా నేను తెలియజేసేది ఒకటే. ముస్లిమ్ కు సంబంధించి ఎక్కుడా కూడా ఎటువంటి నిర్దఖ్షం వహించకుండా వారికి ప్రాధాన్యతనిచ్చి, ప్రత్యేకంగా వారిపై దృష్టిపెడతాము. అదేవిధంగా, అడ్డిషన్లోనూ, రిక్రూట్‌మెంట్ విషయంలోనూ నూరు శాతం రిజర్వేషన్లను తప్పనిసరిగా అమలుచేస్తాం. ఎక్కుడా కూడా ఏపి డివియెంట్ చేయడంలేదు. మీకు తెలిసినంతవరకూ ఎక్కడైనా అటువంటి ఇఖ్బందులు, ఆటంకాలు ఉంటే మా దృష్టికి తీసుకువస్తే పరిషురిస్తాము.

ఏకీకృత సర్వీసు నియమాలు

ప్రశ్న నెం. 10107 (38)

డా॥ ఎ.ఎస్.రామకృష్ణ, ఎం.ఎల్.సి.,

గౌరవసియులైన మానవ వనరుల అభివృద్ధి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) రాష్ట్రంలో ఉపాధ్యాయుల కోసం ఏకీకృత సర్వీసు నియమావళిని అమలు చేస్తున్న విధానంలో ఏర్పడుతున్న అడ్డంకుల వివరాలేమిటి;
- ఆ) ఆ అడ్డంకులను అధిగమించడానికి తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

గౌరవసియులైన మానవ వనరుల అభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ గంటా శ్రీనివాసరావు) :

- అ) రాష్ట్రపతి ఉత్తరువు / ఏకీకృత సర్వీసు నియమావళికి సంబంధించి 20-09-2017 తేదీగల జి.ఎస్.ఎస్.నెంబర్లు 72, 73, 74ల ద్వారా ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులను జారి చేసింది.

రాష్ట్రపతి ఉత్తరవును నవాలు చేస్తా గౌరవ ఎపిఎటి / గౌరవ హైకోర్టులలో కొన్ని ఓఱలు మరియు రిట్ పిటీషన్లు దాఖలయ్యాయి.

గౌరవ హైకోర్టు 2017లోని డబ్బుపి. నంబర్లు 32717 మరియు 32738 ల విషయంలో యథాతథస్తితిని కొనసాగించాలని 22-09-2017 తేదీన ఉత్తరయ్యలు జారీ చేసింది.

గౌరవ హైకోర్టు 07-02-2018 తేదీగల తన ఉత్తరయ్యలో 2017లోని డబ్బుపి నెంబర్లు 32717, 32738 లను వరిష్టరించింది. అంతేగాక, అత్యంత వేగవంతంగా 2017లోని ఓఱ నెంబర్లు 2670 - 2671లను వరిష్టరించాలని ఎపిఎటిని ఆదేశించింది. ఓఱలు పెండింగులో ఉన్న నమయంలో 22-09-2017 తేదీగల యథాతథస్తితి ఉత్తరయ్యను పాటించాలని కూడా ఆదేశించింది.

- ఆ)** ప్రభుత్వం గౌరవ ఎపిఎటిలో కొంటర్ అఫిడవిట్సు దాఖలు చేసి, ఈ అంశాన్ని చురుకుగా వరిశేలిస్తున్నది. ఎపిఎటి నుండి ఉత్తరయ్యలు అందవలసి ఉంది.

డాక్టర్ ఎ.ఎన్.రామకృష్ణ: అధ్యక్షా, ఉపాధ్యాయులకోనం ఏకీకృత నరీనులనేది దాదాపు నాలుగు దశాబ్దాల ఉపాధ్యాయుల కల. రాష్ట్రంలో ప్రత్యేకహోదా నంజివని ఎలాగో మా ఉపాధ్యాయుల సమయం వరిష్టరానికి ఇది సంజీవని లాంటిది. 1980 సంవత్సరం నుంచి ప్రభుత్వ ఉపాధ్యాయులను, వంచాయతీరాజ్ ఉపాధ్యాయులను వేరువేరుగా భర్తి చేసేవారు. అయితే, ప్రభుత్వం నుండి వేతనాలు తీసుకుంటున్నారు కాబట్టి వీళ్ళిద్దరూ ఒకటే అనే ఉఛ్వేశంతో 1998 సంవత్సరం నుంచి ప్రభుత్వ, వంచాయతీరాజ్ ఉపాధ్యాయుల పోస్టుల భర్తికి ఒక డి.ఎన్.సిని నిర్వహించడం జరుగుతోంది. తదనుగుణంగా వారికి పదోన్నతులు కూడా ఇన్నడం జరిగింది. దురదృష్టవశాత్తూ, తామే గొప్ప అనే భావనతో ప్రభుత్వ ఉపాధ్యాయులు 2005 సంవత్సరంలో నుప్పింకోర్చుకు పెళ్ళారు. చివరికి, యూనిషైట్ నర్సీసెన్ రూల్స్ తయారుచేయుటుని అటు తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి, ఇటు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి 2015, సప్టెంబర్ 30న నుప్పింకోర్చు డైరెక్ట్ ఇచ్చింది.

అధ్యక్షా, మంత్రిగారు కూడా అనేకసార్లు కేంద్ర ప్రభుత్వంతోనూ, సంబంధిత మంత్రులతోనూ, మన తెలంగాణ ఉపముఖ్యమంత్రి/విద్యాశాఖ మంత్రి కడియం శ్రీహరి గారిలో కూడా చర్చించారు. పెంకయ్యనాయుడుగారు, హోం మంత్రిగారు, న్యాయశాఖ మంత్రిగార్ల చౌరవమల్ల చివరికి ప్రధానమంత్రి కార్యాలయం నుండి కూడా చాలా త్వరితాగా పైలు కదిలించి యూనిషైట్ నర్సీసెన్ రూల్స్ ను తీసుకురావడం జరిగింది. ఇంతకుముందే మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా 72, 73, 74 జి.ఎలు కూడా దీనికి సంబంధించి విడుదల చేయడం జరిగింది.

అంతేగాకుండా, ఇవాళ DIET (District Institute of Education and Training) పరిస్థితి చూస్తే చాలా దారణంగా ఉంది. అక్కడ డిప్యులేషన్ మీద ఆధారపడి బోధన చేస్తున్నారు. ఉపాధ్యాయ విద్య నాసిరకంగా తయారైంది. మనకు శాశ్వతమైన డి.ఇ.బిలు, ఎం.ఇ.బిలు లేదు. ఉన్నంతలో మనకు కొంతమంది ఎం.ఇ.బిలను ఇచ్చారు. ఇవాళ పరిస్థితి ఏమంటే కడివెడు పాలల్లో విషంలాగా రాజమండ్రికి సంబంధించిన ఒక వ్యక్తిమాత్రం కోర్టుకు వెళ్లి, ప్రైసిడెన్సియల్ ఆర్ట్రీలరీ వచ్చిన తరువాత, ప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్ ఇచ్చిన తరువాత ఆపగలిగారు. ఇది చాలా బాధాకరమైన విషయం. 1,66,000 మంది పంచాయతీరాజ్ ఉపాధ్యాయుల్లి 1800 మంది ప్రభుత్వ ఉపాధ్యాయులు చాలింజ్ చేస్తున్నారు. మాకు అన్యాయం జరుగుతోందని, ఇది ఎంత తోందరగా ముగిలిపోతే అంత మంచిదని ఉపాధ్యాయులందరూ అనుకుంటున్నారు. APAT (Andhra Pradesh Administrative Tribunal)లో కొంటర్ అఫిడవట దాఖలు చేశామని ఇప్పుడు మంత్రిగారి వివరణలో తెలిపారు.

అధ్యక్షా, అనలు ఉపాధ్యాయులకు ఇక్కడ ఏం జరుగుతోందో అర్థం కావడంలేదు. మేము చాలా ఆశించాం, చాలాకాలం తరువాత మాకు పదోన్నతులు వస్తాయని అనుకున్నాం, అనలు ప్రభుత్వంలో ఏం జరుగుతోందని చాలామంది ఉపాధ్యాయులు నాకు ఫోన్‌చేసి అడుగుతున్నారు. ప్రభుత్వం జావ్యం చేస్తోందనే అభిప్రాయం వారిలో ఉంది. మంత్రిగారు చాలా బ్రహ్మండమైనటువంటి ప్రయత్నం కూడా చేశారు. ఆరోజున మేము మంత్రిగారికి స్టోల్సు కూడా తినిపించాము. సంబరాలు చేసుకున్నాం. పండగ చేసుకున్నాం. ఉపరాష్ట్రపతి పెంకయ్యనాయుడుగారు చేసినటువంటి కృషికి విజయవాడలో సన్మానం కూడా చేశాము. అలాగే ‘తుదితీర్పుకు లోభడి పదోన్నతులు ఇవ్వడానికి అవకాశం కల్పించాల్సిందిగా’ ప్రైకోర్టునుకాసీ, APATను కాసీ కోరుతూ ప్రభుత్వం సుప్రీంకోర్టులో స్పెషల్ లీవ్ పిటిషన్ వేసి, పదోన్నతులకు అవకాశం తీసుకురావాలని మీద్దారా నేను మంత్రిగారికి విజ్ఞాపించి చేస్తున్నాను.

క.11.10

మిశ్ర్ చైర్మన్: డా. గాదె శ్రీనివాసులు నాయుడు గారూ

డా. గాదె శ్రీనివాసులు నాయుడు: అధ్యక్షా, అప్పుడు మన ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఈ రూల్ని ఇండికేట్ చేశారు, మళ్ళీ మన ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారి ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత వారు చూపిన చౌరా మేరకు మన మంత్రివర్యులు ప్రత్యేక చౌరా మేరకు తీసుకొని ఇదే అంశపైన నత్యనారాయణ ఐ.ఎ.ఎస్. కమిటీ చైర్మన్గా డైరెక్టరేట్ లో పనిచేస్తున్న మస్తానయ్య గారి సారథ్యంలో మమ్మల్ మందరిసీ మెంబర్లుగా పెట్టి ఒక కమిటీని వేసి, న్యాయపరమైన అంశాలతో కూడుకున్నటువంటి దీన్ని సుప్రీంకోర్టులో మనం పరిష్కారం చేసుకొని రాష్ట్రపతి గారి వద్ద మన ప్రియతమ కేంద్ర మంత్రివర్యులు ఉపరాష్ట్రపతి పెంకయ్యనాయుడిగారి సహకారంతో సాధించుకోడం జరిగింది. కాసీ ఆ ఘరాలు అందకుండా ఒక వ్యక్తి లిటిగేషన్ పెట్టడం వల్ల మొత్తం ప్రాసెన్ అంతా ఆగిపోవడం బాధాకరంగా ఉంది. కాబట్టి మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుకునేదేమంటే-మళ్ళీ గతంలో

పేసిన సత్యనారాయణ ఐ.ఎ.ఎస్., మస్తానయ్య కమిటీని పునరుద్ధరించి ప్రత్యేకంగా ఈ లీగల్ విషయాలపై పని చేసే విధంగా అటు కేంద్రంలో స్పెషల్ ఇస్ట్రిబ్యూషన్లో చేయించడంలో గానీ, ఇటు ట్రెచ్యూనల్లో కేసు విత్తిడ్రా చేయడంలో గానీ సానుకూలం చేసి ఎన్నో ఏళ్లగా పని చేసి వదపీవిరమణకు దగ్గరగా ఉన్నటువంటి వాళ్లకు వదోస్తులు కల్పించాలని వారికి న్యాయం చేయాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

విష్టర్ ఛైర్మన్: మాధవ గారూ మీరు చెప్పండి.

శ్రీ. పి.వి.యన్.మాధవ్: అధ్యక్ష, ఏదైతే ఈ **Unified Service Rules** ఉన్నాయో వాటిని సాధించుకోవడంలో అందరూ కూడా హర్షాతీరేకాలు ప్రకటిస్తున్నారు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సహకారంతో ఇది సాధ్యమైంది, ఆ విధంగా అందిన ద్రాక్షపండు అందకుండా పోయేటట్లు, ఆ ఫలాలు తినే నమయానికి వదోస్తులు కల్పించకుండా చేశారు. రేపు **MEO** అయిపోతున్నామని అందరితో నంబరాలు చేసుకునే సందర్భంలో, అనేకమంది ఉపాధ్యాయులను **Junior Lecturers**గా **promote** చేస్తూ వారికి ఆదేశాలు కూడా ఇచ్చిన తరువాత వాళ్ల దగ్గరనుండి మరల లాక్కునే చందాన ఉంది. ఈ విధంగా రాష్ట్రవ్యాప్తంగా అనేకమంది ఉపాధ్యాయులకు ప్రమోషన్లు రాని కారణంగా పెనకబడ్డారు. దీనిలో భాగంగా, ముఖ్యంగా ట్రైబుల్ కి సహార్థ ఇచ్చిన ఏకీకృత నర్సీస్ రూల్స్ ఇప్పటికే వాళ్ల ప్రెసిడెన్షన్లు ఆర్డర్స్ ఉన్నా కూడా విల్ఫార్మ కలపాలి అనే ఒక డిమాండ్ కూడా ఉంది. దీని పట్ల కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏ వైభాగిక అవలంభిస్తుందనేది స్వప్తంచేయాలి. వాళ్లకి **already Presidential Rules** ఉన్నాయి. ఎవరైతే గిరిజన టీచర్స్ ఉన్నారో వాళ్లకి సంబంధించిన అంశమేంటి, అలాగే మునిసిపల్ టీచర్స్ ఎవరైతే ఉన్నారో, వాళ్ల **Unified Service Rules** లో కలవం అని చెబుతున్నారు. ఎవరైతే మునిసిపల్ కార్పొరేషన్లో పనిచేస్తున్న టీచర్స్ ఉన్నారో వాళ్ల పట్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏ వైభాగిక అవలంభిస్తుంది అనేది కూడా స్వప్తం చేస్తే వారికి కొంత పెనులు బాటు కలుగుతుంది. ఏకీకృత నర్సీస్ రూల్స్ ఫలితాలను పూర్తిగా టీచర్లకు అందించడానికి అవకాశం కలుగుతుంది.

శ్రీ విటపు బాలసుబ్రహ్మం: అధ్యక్ష ఇది ఎంత సేవటికీ, ఇది ఉపాధ్యాయులకు సంబంధించిన ప్రమోషన్ల వ్యవహారంగానే చర్చ నడుస్తాంది. ఇది అంత చిన్న విషయం కాదు. వ్యవస్థ అంతా ధ్వనమైపోయింది. మొత్తం మొన్నటి వరకూ **MEO**లు లేరు **Deputy DEO** లేరు. డైట్లో చూసినట్టుతే ప్రతి డైట్లో దాదాపు 20-24 మంది తెచ్చర్స్ ఉండాల్సింది ఇద్దరు, ముగ్గురు కూడా లేరు. దాదాపు అని మాసిపేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నటువంటి పరిస్థితి ఉన్నందున ప్రభుత్వం కొంచెం కరినంగా వ్యవహరించాలి. ఏదో చిన్న చిన్న లిటిగేషన్లు ఒకరిద్దరు చేస్తే, ఒక చిన్న గుంపులో వ్యక్తులు చేస్తూ ఉంటే ఎంతసేవటికీ వాళ్లకు దాసోహం అనేటటువంటి పరిస్థితుల్లో ఉంటే వ్యవస్థను ఎలా నడుగలం? కాబట్టి వ్యవస్థ వైపు నుండి చూసి ప్రభుత్వం దీని పట్ల కొంచెం కరినంగా ఉండాల్సిన పరిస్థితి ఉంది. అందుకు మావ్యక్తి కొన్ని సూచనలు కూడా ఉన్నాయి, అయితే విషయం కోర్పులో ఉన్నందున ఇక్కడ వాటిని చెప్పడం న్యాయంగా ఉండడని నేను వాటినిక్కడ చెప్పలేక పోతున్నాను.

రెండవది, కోర్టు బయట దీనిని వరిష్టరించుకోవడానికి ఏమైనా మార్గం ఉందా అని కూడా ఆలోచించాలి. ఇంకా తప్పనిసరిగా అవసరమైతే ఇంకోకవధతిలో దీనిని వరిష్టరించడానికి మార్గం ఏమైనా ఉందా అని ఆలోచించాలి. మొత్తం భారతదేశంలోనే ఎక్కడా లేని విధంగా ఆంధ్రప్రదేశ్లో మాత్రమే జిల్లా వరిష్ట సూభూ-గవర్నర్మెంటు సూభూ అనే రెండు జాతులెందుకు? 73,74 రాజ్యంగసవరణలు వచ్చిన తర్వాత అన్ని పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థలోనే ఉండాల్సి వచ్చిన తర్వాత, మొత్తం ఆరు వేల పారశాలలు జిల్లా వరిష్ట ఆధ్యార్యంలో ఉంటే ఏదో రెండో ఉదలో రెండో ఉదల యాభయ్య కూడా లేనటువంటి పారశాలలను తమిళనాడులో లాగా, ఇందులో కలిపిస్తే బాగుండేది. మనం దీనిని గజిబిజి చేసుకొని గందరగోళం అయిపోయామని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. ప్రభుత్వం కరినంగా వ్యవహారించి, అన్ని రకాల మార్గాలను అన్స్ట్రించడానికి మాత్రే కూడా ఒకసారి మాట్లాడాలని నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: Unified Service Rules వెంకయ్యనాయుడిగారి జోక్యంతో సాధించాము అనే ఒక త్రుప్తి ఉంది. ఇక ఈ విద్యావ్యవస్థలో మానిటరింగ్ వ్యవస్థ చాలా బలపడుతుంది. మానిటరింగ్ వ్యవస్థ వివిధ స్థాయిలలో Secondary education నుండి డైట్ వరకు, తద్వారా వచ్చే వదోన్నతులు వస్తాయనే ఆశ నిర్విర్యామినట్లుగా ఉపాధ్యాయులు, అధ్యాత్మలు ఆందోళన చెందుతున్నారు. దీనిని అధిగమించడానికి Andhra Pradesh Administrative Tribunal ఇచ్చిన status-quo ను వెకేట్ చేయించడానికో లేదంటే ప్రత్యేకంగా వీటిని సాధించుకోడానికో త్రిముఖ వ్యాహాన్ని రూపొందించవలసిన అవసరముంది. పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థలో టీచర్స్ ను ఏకం చేయడానికో, ఇంకా వివిధ యాజమాన్యాలను ఏకీకృతం చేయడానికో పెద్దలు విటపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం గారు చెప్పినట్లు, తమిళనాడు గవర్నర్మెంటులాగా ప్రయత్నించడం ఒకటి, రెండవది ఈ కోర్టు APAT ఇచ్చిన status-quoను vacate చేయించడానికో లేదంటే special leave petition వేయించడానికో అంత ఆనక్కిగానూ మన విద్యాశాఖలైపు నుంచి ప్రయత్నం చేయడంలేదనే ఒక అభిప్రాయం క్లీతస్థాయిలో ఉపాధ్యాయులలో ఉంది. ఈరోజు మంచి విద్యనందించే డైట్లలలో కేవలం ప్రిన్సిపల్ ఒక్కరే రెగ్యులర్గా ఉంటున్నారు, మిగతా వాళంతా school education నుంచి deputation మీద పనిచేస్తున్నవాళ్లు, అదేవిధంగా Junior Lecturer Promotions ఆశించి చాలా కాలం నుంచి ఎదురుచూస్తున్న వాళ్లు చాలా చివాట్లు ఎదుర్కొంటున్న సందర్భాలు మేము కూడా చూస్తున్నాం. ప్రభుత్వం అనుకుంటే ఖచ్చితంగా ఒక సెలలోపలనే ఈ సమస్యను వరిష్టరించవచ్చు. ఆ దిశగా ఆలోచన చేయాలని ఈ సందర్భంగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కత్తి నరసింహ రెడ్డి: అధ్యక్ష, ఏకీకృత సర్విస్ రూట్ అనేది రెండు దశాబ్దాల కల. ఇందులో ఉపాధ్యాయ సంఘాలు, ఎం.ఎల్.సి.లు, ఏమి అడిగితే అది మంత్రిగారు చేశారు. అంటే సుట్రీం కోర్టులో, కేను వాదించడానికి P.P.Rao అనే ఒక మంచి అడ్వోకేట్ ను పెట్టడం వలన 9 సంవత్సరాలుగా పెడింగ్ ఉన్న కేను కూడా clear అయింది. అలాగే అక్కడి నుంచి రాష్ట్రపతి గజిట్ రావడం, అలాగే గౌరవ High Court లో కూడా కేను ఉంటే ఒక సీనియర్ న్యాయవాదిని నియమించాలని మేమంతా మంత్రిగారిని కోరితే వెంటనే ఒక Advocate General గారిని

నియమించడం జరిగింది, కేసును క్లియర్ చేసుకుని రావడం కూడా జరిగింది. ఇప్పుడు గౌరవ APAT లో ఉన్నది అధ్యక్షుడు, దీని వల్ల ఇరవై ఏళ్లగా న్యాయస్థానాల్లో చేసిన పోరాటాలు అలాగే ప్రభుత్వం ఇచ్చినటువంటి సహకారం కూడా ఉపయోగకరంగా లేకుండా పోతుంది. అందువల్ల ఉపాధ్యాయులకూ నష్టం జరుగుతుంది, విద్యారంగంపైన కూడా తీవ్ర ప్రభావం పడుతుంది. అందుకోనమని చెప్పి సీనియరిటీ లిష్ట్ లస్సి సిద్ధం చేసి, రాబోయే వేసవి సెలవుల్లోనే అన్ని వదీన్నతులను ఇచ్చేటట్లుగా including 40% Junior Lecturers కూడా ఇచ్చేటట్లుగా చేసి, అలాగే న్యాయస్థానంలో ఉన్న కేసును వీలైనంత వరకు పరిష్కారం చేయడానికి ఇంతకు ముందు మంత్రి గారు, ప్రభుత్వం ఐవధంగా సహకరించిందో ఆ విధంగా సహకరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమి. రామనుబ్బారెడ్డి: అధ్యక్షుడు, రాష్ట్రంలో మిషనరీ స్కూల్స్ ఉన్నాయి. జమ్ములమడుగులో బోర్డింగ్ స్కూల్స్ లో విద్యార్థులున్నారు. అవి ఎయిడెడ్ స్కూల్స్. వాటిలో పనిచేస్తున్న టీచర్స్ ను transfer చేయడంతో అక్కడ join అయిన తరువాత ప్రమోషన్ వచ్చిన వెంటనే అక్కడి నుంచి వాళ్ల ఇష్ట ప్రకారం చేసుకుంటున్నారు. అక్కడ విద్యార్థులున్నారు, Government salaries ఇస్తుంది, నేను ఈ విషయం DEO కు చేస్తే మిషనరీ స్కూల్స్ లో బ్రూస్ఫర్స్ వాళ్ల ఇష్టం అంటున్నారు. టీచర్స్ కు ప్రమోషన్ వచ్చిన తరువాత వెంటనే వాళ్ల convenient places లో ఉంటున్నారు, ఇక్కడ పిల్లలు చదువు లేకుండా టీచర్స్ లేకుండా ఉంటున్నారు. ప్రభుత్వం జీతాలు చెల్లిస్తుంది. కాబట్టి మిషనరీ స్కూల్స్ లో టీచర్స్ ని వాళ్ల ఇష్టప్రకారం మార్చుకోకుండా – ప్రమోషన్ వచ్చినా విద్యార్థులు ఎక్కడుంటే టీచర్స్ ను అక్కడే నియమించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ గంటా శ్రీనివాసరావు: అధ్యక్షుడు, విద్యావ్యవస్థకు అత్యంత కీలకమైన ఈ **Unified Service Rules** విషయం మొదటి నుంచి కూడా సభ్యులందరూ చాలా క్రమశిక్షణగా చర్చిస్తున్నారు. అలాగే గవర్న్మెంటు కూడా దానికి అత్యధిక ప్రాధాన్యత ఇచ్చింది. ఇప్పుడు సభ్యులు రామకృష్ణ గారు, శ్రీనివాసులు నాయుడుగారు, మాధవ్ గారు, పెద్దలు బాలసుబ్రహ్మణ్యం గారు, శ్రీనివాసులు రెడ్డి గారు, నరసింహరెడ్డి గారు, రామనుబ్బారెడ్డి గారు కూడా మాట్లాడటం జరిగింది. ఈ **Unified Service Rules** కి నంబంధించి ఎన్నో ఏళ్లగా పెండింగులో ఉన్న అంశాన్ని దానికొక ప్రణాళికాబద్ధంగా గవర్న్మెంటు కూడా ప్రత్యేక శర్దు పెట్టి, ఉపాధ్యాయ MLC లు, అలాగే ఉపాధ్యాయ సంఘాల సహకారంతో దీనిని ఒక కొలిక్కి తీసుకురావడం జరిగింది. సభ్యులు చెప్పినట్లుగా అవుట్లో కేంద్ర మంత్రిగా ఉన్న వెంకయ్యనాయుడిగారి ఆఫీసుకు వచ్చి తెలంగాణా **Education Minister**, మేమూ కలిసి దానిని ఆరోజు ఒక కొలిక్కి తీసుకురావడం జరిగింది. దాని ఫలాలు అనుభవించే నమయంలో కోర్టులో కేసు వల్ల పెండింగ్ పెట్టడం చాలా బాధాకరంగా ఉంది. సెక్రటరీ గారు దీనిని **pursue** చేయలనిసిన అవసరం ఉంది. వాళ్ల సజ్ఞ్య చేసినట్లుగా మనల్ని **SLP** అడిగారు-ఆ **SLP**ని కూడా ఇంతకుముందే మనం **file** చేస్తే దానిని **dismiss** చేసి, APAT లో **clearance** వచ్చిన తరువాత దానిని చేయమని చెప్పారు. APAT లో జడ్డి గారు గత రెండు వారాలుగా **leave** లో

ఉన్నారు. జడ్జి గారు వచ్చిన పెంటనే మళ్ళి దానిని pursue చేసి త్వరగా పరిష్కరించాలనుకుంటున్నాం. ఒకసారి ప్రభుత్వప్రయత్నాలు చూస్తే ది.03.09.2015 న హైదరాబాదులో అసెంబ్లీ నమావేశాలు జరుగుతున్నాయి, దాని ప్రాధాన్యం దృష్టి అసెంబ్లీ చివరి వని రోజున అప్పటిక్కుడు అసెంబ్లీలో రిజల్యాషన్ పెట్టి, తీర్మానం చేసి కేంద్రానికి వంపించడం జరిగింది. అలాగే ది.04.09.2015 న, కొన్సిల్లో కూడా దీనిని రిజల్యాషన్ పెట్టి అక్కడి నుంచి కూడా clear గా “this House recommends to Government of India for obtaining necessary assent of the President of India, to organise a single unified local cadre of teachers, comprising all categories of Teachers in Government Schools and Panchayat Raj Schools in Andhra Pradesh State” అని అసెంబ్లీ మరియు కొన్సిల్ లో కూడా తీర్మానం చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వంపించాం.

ఇ.11.20

దీనిని అక్కడ ప్రత్యేకంగా వర్ణించే యెడం కోసం అప్పట్లో ఇంటర్వీడియట్ బోర్డు కమిషనరుగా ఉన్న సీనియర్ ఐఎస్ ఆఫీసర్ సత్యారాయణ గారిని స్పెషల్ ఆఫీసర్గా పెట్టి అలాగే యూనిప్రైస్ సర్కిసెన్లో అనుభవం ఉన్న కొంతమంది అధికారులను అందులో ఇన్క్రైట్ చేసి మొత్తం కంటిన్యూగా డిలీలో కో-ఆర్డినేట్ చేసుకుని దానిని ఒక కొలిక్కి లీసుకురావడం జరిగింది. అయితే ఇందాక పెద్దలు చెప్పినట్లు ఏవీటిలో పెండింగ్ ఉండడం వలన ఏమీ చేయలేకపోతున్నాము. దీనిమీద ప్రత్యేకదృష్టి పెట్టి పరిష్కరించాలిన అవసరముంది. ఎందుకంటే అది చేయకపోతే విద్యావ్యవస్థ నిర్వహణ క్షప్పంగా ఉంటుంది. అనేకచోట్ల ఖాళీల భర్తికి, ప్రమాణము ఎఫెక్ట్ అవుతోంది కాబట్టి దీనికి ప్రయారిటీ ఇచ్చి చేస్తాము. గౌరవసభ్యులతో కూడా కలిసి నమావేశం ఏర్పాటు చేసి వారి సలహాలు కూడా లీసుకుని ఏదైనా అవకాశం ఉంటే కోర్చు బయట పరిష్కారాన్ని చేయడానికి ప్రభుత్వానికి ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. అల్సీమేట్గా మనకు నమన్య పరిష్కారం కావాలి. ప్రభుత్వం విద్యావ్యవస్థను పటిష్టం చేయాలనుకుంటున్నది. అది చేయడానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నాము. గౌరవసభ్యులతో కూడా మాటల్లాడి ఏమైనా సలహాలు ఇస్తే పరిగణనలోకి లీసుకుని యాక్స్ ప్లాన్ తయారు చేస్తాము.

MR.CHAIRMAN: Question No.10156, Minister for Civil Supplies.

గిరిజన ప్రాంతాల్లోని రేవ్న్ దుకాణాలు

ప్రశ్న నెం.10156(39)

శ్రీమతి గుమ్మిడి నంధ్యారాణి, ఎం.ఎల్.సి.,

గౌరవసియులైన శార సరఫరాల శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

అ) గిరిజన ప్రాంతాలలో ఉన్న రేవ్ను పొపులను విభజించాలని ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నదా;

అ) అయితే, కొత్త రేవును షాపులను ఎప్పటిలోగా ప్రారంభించడమనుతుంది?

గౌరవసియులైన శారసరఫరాలు, ధరల నియంత్రణ, వినియోగదారుల వ్యవహరాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ ప్రత్యుషాటి పుల్లారావు):

అ) ఎటువంటి నిర్మిష ఆదేశాలను జారీచేయలేదు. అయితే, 17-09-2007 తేదీగల వినియోగదారు వ్యవహరాలు, ఆహార మరియు శారసరఫరాల శాఖ, జి.బి.ఎం.ఎస్.సెం.35లో జారీచేసిన మార్గదర్శకాల ప్రకారం, కార్బూడారుల నెసులుబాటు, చోకధరల దుకాణ వర్తకుల ఆర్థిక స్థోమతను దృష్టిలో ఉంచుకుని కల్పించడానికి కొత్త చోకధరల దుకాణాలను ఏర్పాటు చేయవచ్చు.

ఆ) ఈ ప్రశ్నం ఉత్సవం కాదు.

శ్రీమతి గుమ్మిడి నంధ్యారాణి(జానననభా నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా గిరిజన ప్రాంతాలలో ఉన్న రేవున్ షాపులు ఒక గ్రామ వంచాయితీకి దాదాపు 10 నుండి 20 వరకూ Hamlets ఉంటాయి. గిరిజన ప్రాంతాలలో ఉన్న రుగ్రామాలలో దాదాపు 5 నుండి 20 కిలోమీటర్ల దూరంలో కూడా కొన్న Hamlets ఉంటాయి. అయితే గిరిజన ప్రాంతాల నుండి ప్రజలు రేవున్ షాపులకు నడుచుకుని వచ్చి రేవున్ తీసుకోవాలంటే చాలా ఇబ్బందిగా ఉన్నది. మేము పార్టీ కార్బూడమాలకు, అఫీషియల్ ప్రోగ్రామ్సుకు కానీ దేనికి పెళ్లినా ముందుగా అక్కడుండే గిరిజనులు చెప్పి మొదటి నమన్య ఏమంటే మేము రేవున్ తీసుకోవడానికి చాలా దూరం నడిచి పెళ్లాలంటే ఇబ్బందిగా ఉందంటున్నారు. వాళ్ల 10 కిలోమీటర్ల నడిచి పెళ్లిన తరవాత అక్కడ బయోమెట్రిక్ వడడం లేదు, ఇబ్బందుతోంది. రెండు మూడు చిన్న చిన్న గ్రామాలు ఒక దగ్గర ఉంటే దాదాపు 300 నుండి 350 మంది జనాభాకు ఒక రేవున్ షాపు ఇవ్వచ్చునే నియమం ఉంది కాబట్టి దాని ప్రకారం చేసినట్లయితే అక్కడి ప్రజలు మంత్రివర్యులకు ప్రత్యేకమైన ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తారు. ముఖ్యంగా బయోమెట్రిక్ పనిచేయడం లేదు, అటువంటప్పుడు ఆన్‌లైన్, ఆఫ్‌లైన్ లలో ఇస్తున్నారు. ఎప్పీ గ్రామాలలో బియస్‌ఎన్‌ఎల్ టపర్స్ ఎక్కువగా పెట్టినట్లయితే ఆ గ్రామాలలో ఉన్న నూక్ టీచర్స్‌కు, షాస్ట్రిట్స్‌కు ఉపయోగకరంగా ఉంటుందని మీద్యా మంత్రివర్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ప్రత్యుషాటి పుల్లారావు: అధ్యక్షా, జి.బి.ఎం.35 ప్రకారం ఎక్కడైనా చోకధరల దుకాణాల అవసరం ఉంటే ఏర్పాటు చేసేందుకు నంబంధిత కలెక్టరు ఆదేశాలున్నాయి. రాష్ట్రంలో ఉన్న చోకధరల దుకాణాలకు, ప్రజలకు మీద్యా కొంత నమచారం అందజేయాలనుకుంటున్నాను. కొత్త రేవున్ షాపుల ఏర్పాటు గురించి ప్రజలలో కొన్న అపోహాలు, అనుమానాలు ఉన్నాయి. దాని గురించిన వివరణ ఇస్తాను. కార్బోరేవున్లో అయితే 600 బిపిఎల్ కార్బూలు, 400 గులాబీ కార్బూలు మించిన యెడల కొత్త రేవున్ షాపు ఏర్పాటు చేయడానికి అవకాశం ఉంది. కార్బూడారుల నివాసానికి 1 కిలోమీటరు పరిధిలో చోకధరల దుకాణం ఏర్పాటు చేసుకునే అవకాశం ఉంది. మున్సిపాలిటీ తాలూకా ప్రధాన కేంద్రాలలో కేనం 500 బిపిఎల్ కార్బూలు, 250 గులాబీ కార్బూలు, అదేవిధంగా గ్రామ వంచాయితీలలో 400

బిపిఎల్ కార్బూలు మరియు 50 గులాబీ కార్బూలు ఉంటే కొత్తగా చోకధరల దుకాణాలు ఏర్పాటు చేయవచ్చు. గ్రామంలో కసీనం 600 బిపిఎల్ కార్బూలు ఉన్నట్లయితే రెండు చోకధరల దుకాణాలు ఏర్పాటు చేసుకునే అవకాశం ఉంది. ప్రతి షాపుకు నమానంగా కార్బూదారులను కేటాయించుకునే అవకాశం ఉన్నది. మహిళల రిజర్వేషన్ విషయానికి వస్తే పైనికుల వితంతువులకు 1% కేటాయించే ప్రావిజన్ ఉంది. ఖాళీలు ఉన్న చోట ఎవ్వుడైనా నరే ప్రతి నెల 1వ తేదీ నోటిఫికేషన్ ఇవ్వాలి, 15వ తేదీ రాతపరీక్ష 16వ తేదీన మోఫ్స్ ఎరీక్ పెట్టి అదేరోజు డీలర్లను నియమించుకోవచ్చు.

అధ్యాత్మ, అదేవిధంగా ట్రైబల్ ఏరియాలో ముఖ్యంగా జిసిని వారి డిఅర్ డిపోలలో మాత్రమే చోకధరల దుకాణాలు నిర్వహించాలి. డిఅర్ డిపో లేనిచోట్ల చోకధరల దుకాణాలను జిసిని పార్ట్రోమ్ డిపోలు కూడా నిర్వహిస్తున్నాము. అదేవిధంగా డిఅర్ డిపోలు మరియు జిసిని పార్ట్రోమ్ డిపోలు లేనిచోట చోకధరల దుకాణాలను ఐటిడై ప్రాజెక్టు అధికారులచే గుర్తించబడిన గిరిజన లబ్బిదారులు మాత్రమే చోకధరల దుకాణాలను నిర్వహించాలి. ఆర్థికలేము కారణంగా చోకధరల దుకాణాలు నిర్వహించడానికి గిరిజనులు ముందుకు రానట్లయితే ఐటిడై ప్రాజెక్టు అధికారి నదైన గిరిజన లబ్బిదారుడిని గుర్తించి షాపు నడుపుటకు ఆర్థిక నపోయం కూడా చేయాలి. కొత్తషాపు ఏర్పాటు చేయాలంటే మినిమం 400 బిపిఎల్ కార్బూలు, కార్బూదారుడికి మూడు కిలోమీటర్లు ఉన్నట్లయితే తప్పకుండా సాకర్యవంతంగా ఉండేవిధంగా ఏర్పాటు చేసుకునే అవకాశం కూడా ఉన్నది. ఇ-పోస్ మిషన్లు పనిచేయని చోట ఆఫ్ లైన్లో కూడా ఇస్తున్నాము. ఆవిధంగా ఈరోజు ఐటిడైలో ఎక్కడా కూడా అసాకర్యం లేకుండా అందరికి రేషన్ అందేవిధంగా చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీమతి గుమ్మిడి సంధ్యారాణి: అధ్యాత్మ, గౌరవ మంత్రిగారు చెప్పిన విధంగానే 400 బిపిఎల్ కార్బూలు, 3 కిలోమీటర్లు దూరం అన్నారు, అది చాలా మంచి పద్ధతి. అయితే అందరి ఐటిడై వీచిలకు మంత్రిగారు ఆదేశాలు జారీచేసినట్లయితే బాగుంటుంది. ఎందుకంటే గిరిజన ప్రాంతాలలోని ప్రజలు 15 కిలోమీటర్లు నడిచి వచ్చి రేషన్ తీసుకుంటున్నారు. ఒక్కొక్క రేషన్ డిపోకి దాదాపు 2000 కార్బూల పరకూ ఉన్నాయి. గిరిజన ప్రాంతాలలో రవాణా సాకర్యాలు లేక ఇబ్బందులు వడుతున్నారు కాబట్టి ఐటిడై పి.బి. అధికారులకు మంత్రిగారు ఆదేశాలు జారీచేయాల్సిందిగా పీద్యారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ శత్రువురామ రాజు (స్థానికసంస్థలు - శ్రీకాకుళం): అధ్యాత్మ, మరలా రేషన్ షాపులు పెట్టడం, ఐటిడైకి ఇవ్వడం అంటే కొంచెం క్లిష్టమైన సమస్య. గిరిజన ప్రాంతాలలో జిసిని ఆధ్వర్యంలో డిఅర్ డిపోలు ఎవ్వటినుండో ఉన్నాయి. డిఅర్ డిపోలలో ఒక hamlet కు మరో hamlet కు దాదాపు 25 కిలోమీటర్ల దూరం ఉంది. వారికి వెళ్లి తెచ్చుకోవడానికి చాలా ఇబ్బందిగా ఉంటున్నది. అక్కడుండే జిసినిలకు సబ్ డిపోలు ఎషైనా ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చు. అలా ఏర్పాటు చేస్తే ట్రైబల్ కు సేవచేసినట్లవుతుంది. అందుచేత మంత్రిగారు అక్కడి గిరిజన కారోబేషన్లో లేదా గిరిజన శాఖ మంత్రిగారితో మాటలాడి ఈ ఏర్పాటు చేస్తే చాలా బాగుంటుంది. వారికి దగ్గరలోనే రేషన్ ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

శ్రీ టి.డి. జనార్థన్ (నామినేటెడ్): అధ్యక్షా, ఇది అతి ముఖ్యమైన అంశము. ప్రజలకు రేవ్న్ అందజేయకపోతే ఆ బాధ ఏమిటో రేవ్న్ అందని కుటుంబానికి తెలుస్తుంది.

మిషన్ శైర్మ్: రేవ్న్ తెచ్చుకోవడానికి పురుషులు వెళ్లరు, మహిళలే వెళతారు.

శ్రీ టి.డి. జనార్థన్: అన్నను అధ్యక్షా. మనవాళ్ల ఏం చెబుతున్నారంటే – బయోమెడిక్ పెట్టాం, బోగ్స్ నిర్మాణించాము, సేవ చేశామన్నారు. అంతపరకు అభినందించాల్సిందే. ఒకసారి డిలీట్ చేసిన తరవాత ఇప్పుడు ఇవ్వాల్సిన వాళ్లకు ఇప్పుడంలో ప్రతినెలా వేలిముద్ర వేయాలంటున్నారు. పేదవారంతా కూలీలకు వెళుతూ ఉంటారు. కూలికి పోయినందువలన చేతివేలి ముద్రలు అరిగిపోయి వారు వేలిముద్ర వేసినా కూడా అవి రావడం లేదు. రెండవ అంశమేమంటే వక్షవాతం వచ్చినవారు, లేదా యాక్సిడెంటర్గా మంచంలో ఉన్నవారు రేవ్న్ తెచ్చుకోలేని స్థితిలో ఉన్నప్పుడు వాళ్ల ఇంట్లో మరొకరు వెళ్లి రేవ్న్ తెచ్చుకోవచ్చు కదా అంటున్నారు. సేను స్వయంగా చూశాను అధ్యక్షా, ఒక ముసలి తల్లికి తన పిల్లలు నహకరించడం లేదు, వాళ్ల చూడడం లేదు. ఆమెకు రేవ్న్ ఎలా అందుతుంది? అటువంటి బాధలు ఉంటే దీనిపట్ల ప్రభుత్వం సానుభూతితో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

క.11.30

అధ్యక్షా, మనం రేవ్న్ గురించి మాట్లాడగానే మన వాళ్లు 95వాతం కంప్యూటర్లో ఫీడ్ అయింది సార్ అంటారు. ఆ 95 శాతం సంతోషమే, వారు చేయాల్సిన ఉద్యోగమే చేశారు తప్ప అదనంగా చేసింది ఏమీలేదు. చెయ్యని ఆ 5శాతానికి బాధ్యతెవరు? దానికి ఎవరు నమ్మానం చెప్పాలి? అసలు, ఎందుకు చేయరు? 100 శాతం రేవ్న్ ఇవ్వాల్సిన అవసరం ఉంది. నడవగలిగిన వాళ్లు రేవ్న్ తెచ్చుకుంటున్నారు. కాసీ, రేవ్న్ షాప్కి రాలేని వాళ్లకి మన ప్రభుత్వ యంత్రాంగం తరఫున రేవ్న్ షాప్ డిలర్ కాసీ, లేదా ఆ గ్రామ పంచాయితీ సెక్రెటరీ కాసీ, వి.ఆర్.ఎస్. కాసీ, ఎవరో ఒకరికి ఆ బాధ్యత అప్పగించి నూటికి నూరు శాతం ప్రజలకు రేవ్న్ అందేవిధంగా చేయాలి. అంతేగాక ఎవరికైనా రేవ్న్ ఇన్వొకపోతే ఎందుకు ఇప్పలేదనే రిమార్క్స్‌తో సహ వెనక్కి సమాచారం వస్తేనే ఈ పథకాన్ని ప్రవేశ పెట్టినందుకు న్యాయం జరుగుతుందని మీద్వారా మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను.

ఇంకోక చిన్న మాట అధ్యక్షా, రేవ్న్ షాప్లో లావు బియ్యం ఇస్తున్నారు. వీటిని ఏ ఒక్కరూ తినకుండా అమ్మేస్తున్నారు. రీ-పిలింగ్ చేస్తున్నారు. అది తప్పని వాళ్ల మీద కేసులు పెడుతున్నాం. ఎందుకు అమ్ముతున్నారని పేదవాళ్లని ప్రశ్నిస్తే, ఇపెలా తింటామండి, అందుకే అమ్మేసి, కొత్తవి కొనుక్కుంటున్నామని చెబుతున్నారు. వాళ్లు అమ్మక తప్పడం లేదు, వీళ్లు ఈ వని చేయక తప్పడం లేదు. అలా చేయడం సేరమవుతుంది. ప్రభుత్వానికి ఇక్కడ నాదోక నూచన, నలపో ఉంది. మన గౌరవ మంత్రివర్యులు ఆలోచించాలి. ఈ బియ్యం సేకరించేటప్పుడు లావు బియ్యానికి, సన్న బియ్యానికి పెద్ద తేడా ఉండదు. మహా అయితే కల్లుంలో వందో, రెండొందలో తేడా ఉంటుంది. అందుకనే అదే అవి బియ్యం అయిన తరువాత మార్కెట్లోకి వస్తే, ఒక కిలోకి 40, 50 రూపాయలు తేడా ఉంటుంది. అందుకనే

నేనేమంటున్నంటే, ఈరోజు వచ్చినటువంటి టెక్నాలజీ ప్రకారం నష్టం లేకుండా పేదవాళ్లకి సన్న బియ్యాన్ని ఇవ్వాలి. అయితే ఈ బియ్యాన్ని గోతల్లో ఇస్తే దళారులు కాజేస్తున్నారు కాబట్టి, సూపర్ మార్కెట్లో ఎలా అయితే అందమైన ప్యాకింగ్ చేసి ఇస్తారో అదేవిధంగా 5 కిలోలు, 10 కిలోలు ప్యాకింగ్ చేసి దానిమీద ఒక పైపు అన్న గారి ఫాటో, మరోపైపు చంద్రబాబునాయిడు గారి ఫాటో పెట్టి ఆ సన్న బియ్యం పేదవారికి ఇస్తే, మనమిచ్చే ప్రతి కిలో కొన్నవారు కొన్నట్లు ఇంట్లో వండుకుని తింటారు. అప్పుడు ఈ పథకం ఉపయోగించుతుంది. దీని గురించి ఆలోచించి, నమాధానం చెప్పవలనిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వై.వి.బి. రాజేంద్రప్రసాద్: అధ్యక్షా, రేప్స్ షాపుల్లో ఈ-పోస్ యంత్రాల వల్ల కొంత సమయ వస్తుంది. ఆ బాధ్యత వి.ఆర్.బి.లకి అప్పుచెప్పమని మంత్రిగారు చాలాసార్లు చెప్పారు కానీ, చాలా చోట్ల వి.ఆర్.బి.లు అది మాకు సంబంధం లేదని చెప్పడం, తహాళిలార్లు, డీలర్లు పట్టించుకోక పోవడం వలన వృద్ధులు, జబ్బుతో ఉన్న వాళ్లు భాగ ఇఖ్యంది వడుతున్నారు. ఆ సమయ వరిష్టరించడానికి ప్రత్యేకంగా కొన్నిగైడ్లైన్సు రూపొందించాలి. ఈ-పోస్ యంత్రాలలో నేలిముద్రలు వడని వాళ్లకి, అంతేగాక కొందరికి ఐరిస్ కూడా క్యాచ్ చేయడం లేదు కాబట్టి, ఖచ్చితమైన రూల్స్ ఫ్రైమ్ చేసి వంపిస్తే బాగుంటుందని మీ ద్వారా మంత్రిగారికి విజ్ఞాపించేస్తున్నాను.

శ్రీ ప్రత్మిపాటి పుల్లారావు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యురాలు సంధ్యారాణి గారు, అదేవిధంగా శత్రువర్ల విజయరామరాజు గారు కొత్త డిపోల గురించి మాట్లాడారు. వాళ్లకి ఎక్కుడైనా అసాక్ష్యంగా ఉన్నట్లయితే, కొత్త రేప్స్ షాపులు ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వానికి ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. కాబట్టి ట్రైబల్ ఏరియాలో ఉన్న జి.సి.సి. వాళ్లు ఎవరు ముందుకు వచ్చినా వాళ్లకి కొత్త రేప్స్ షాపులు ఇవ్వడానికి ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. ఈ విషయమై కల్టెక్టర్లకి ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరుగుతుందని కూడా గౌరవ సభ్యులకు మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. 2017-18 సంవత్సరంలో 25 కొత్త రేప్స్ షాపులను గిరిజన ప్రాంతాలలో ఇవ్వడం జరిగింది. కల్టెక్టరుగారికి ఆదేశాలిచ్చి, వారికి అవసరమైన చోట అంటే 300 కార్బులు వరకు ఉన్న చోట, రేప్స్ షాపులు దూరంగా ఉన్న ప్రాంతాలలో కొత్త రేప్స్ షాపులివ్వడానికి మాకు ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు, దానికి తగు ఆదేశాలు ఇస్తామని మీద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు టి.డి. జనార్థన్ గారు బయోమెట్రిక్ మిన్ మ్యాచెస్, ప్రాక్టర్ అయినవాళ్లు, మంచాన వడినవాళ్ల గురించి అడిగారు. అలాంటివారికి వి.ఆర్.బి. అధింటిష్ట్ ద్వారా మనం రేప్స్ ఇస్తున్నాం. ఇంకా ఎక్కుడైనా ఒకటి రెండు కేసులు ఉంటే వాటిలో డీలర్ నిర్లక్ష్యం కనబడితే, వారి మీద చర్చలు తీసుకుంటున్నాం. ఇప్పటివరకు రాష్ట్రవాహ్యంగా బయోమెట్రిక్ మిన్ మ్యాచెస్ గానీ ప్రాక్టర్ అయినవాళ్లు, మంచాన వడినవాళ్ల గానీ రాష్ట్రంలో నుమారు 40 నుంచి 50 వేల మంది వరకు ఉన్నారు. వారికి వీలర్స్ అధింటిష్ట్ ద్వారా రేప్స్ ఇస్తున్నాం. బయోమెట్రిక్ మిన్ మ్యాచెస్ అయితే, అలాంటి వారికి ఫేఫియల్ రిక్విజిషన్ సిస్టమ్ ని అడాప్ట్ చేయమని, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు అదేశిలిచ్చారు. ఆవిధంగానే చేస్తున్నాము. కాబట్టి వి.ఆర్.బి. అధింటిష్ట్ ద్వారా ప్రతి సెలా15వ తేదీ వరకూ రెగ్యులర్గా

ఇస్తూ, 16-20 తేదీల మధ్యలో బయామెట్రిక్ మిన్ మ్యాచెన్, రేవ్న్కి రాని వాళ్లంటే వాళ్లకి కూడా ఇవ్వడం జరుగుతోంది.

అధ్యక్షా, గౌరవ నభ్యలు రాజీంద్ర ప్రసాద్ గారు బయామెట్రిక్ నమస్కారమాట్లాడటం జరిగింది, వేలి ముద్రలు పడకపోయినా, ఐరిస్ రాకపోయినా ఫేఫియల్ రిక్విజెషన్ సిస్టమ్ ని అమలులోకి తీసుకువస్తున్నాము. అయితే ఆ లోపల ఎవరికి బియ్యం అందకుండా ఉండడానికి వీలు లేదు కాబట్టి, ఆ విధంగా వి.ఆర్.బి. అథింటికేషన్ పెట్టి, స్పెషల్ ట్రైన్ ద్వారా మానిటరింగ్ కూడా చేస్తున్నాం.

శ్రీ టి.డి. జనార్థన్: అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెప్పిన దానికి కాదనడం లేదు, ఆదేశాలు ఇచ్చారు కాణీ అని అమలు జరగడం లేదు. రెస్యూన్యూబిలిటీ ఫిక్స్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాము. ఒకసారి వీఅర్ట్ కి ఆధ్వరైజెషన్ ఇచ్చిన తరువాత, ప్రతినెలా వారికి రేవ్న్ అందజేయాలి. ఒకవేళ ప్రతినెల ఇవ్వాలంటే వీఅర్ట్ రావడం లేదు, రేవ్న్ షాపు వాళ్ల రేవ్సన్ ఇవ్వడం లేదు. ఇది అతని ఉద్దేశ్యంలో భాగం కాబట్టి ఖచ్చితంగా పలానా తారీఖు కల్గా ఆ ఉర్లో నలుగురో, ఐదుగురో ఉంటే వారి ఇంటికి పెళ్లి బియ్యం ఇచ్చే వధ్దతిని అమలు చేయాలి. ఇప్పుడిచ్చిన ఆదేశాలు సరిపోవని మీద్వారా మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాము.

శ్రీమతి గుమ్మడి సంధ్యారాణి: అధ్యక్షా, బైఫర్కెట్ చేయడానికి ఆదేశాలు ఇవ్వాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ప్రత్యుషాటి పుల్లారావు: ఆల్రెడీ వాళ్లకి ఇన్స్ట్రుక్షన్ ఉన్నాయి.

శ్రీమతి గుమ్మడి సంధ్యారాణి: వాళ్ల అలా చేయడం లేదు సార్.

శ్రీ ప్రత్యుషాటి పుల్లారావు: స్పెసిఫిక్ గా వాళ్లెవరైనా ఉంటే ఇమ్మడియటగా ఇన్స్ట్రుక్షన్ పంపిస్తాము.

శ్రీమతి గుమ్మడి సంధ్యారాణి: ఒకటి కాదు సార్, కిరిజన ప్రాంతాలలో చాలా ఉన్నాయి.

మిషన్ చైర్మన్: ఆ లిస్టు మంత్రిగారికి ఇవ్వండమ్మ.

శ్రీ ప్రత్యుషాటి పుల్లారావు: అధ్యక్షా, నభ్యరాలు సంధ్యారాణి గారికి నేను చెప్పేదేమంటే, ఎక్కుడైతే బైఫర్కెట్ అవసరం ఉందో, వాళ్లు కావాలంటే లిస్టు తెచ్చివ్యమనండి. స్పెసిఫిక్ గా మా స్క్రుటరి నుండి ఇమ్మడియటగా వాళ్లకు ఇన్స్ట్రుక్షన్ పంపిస్తాము. గౌరవ నభ్యలు టి.డి. జనార్థన్ గారు అడిగినట్లు ప్రతినెలా 16 నుంచి 20వ తేదీ వరకు స్పెషల్ ట్రైన్ పెట్టిన ఉద్దేశం కూడా అదే. ఎవరయితే బయామెట్రిక్ మిన్ మ్యాచెన్ వాళ్ల ఉన్నారో వారికోనమే 1 నుండి 15 వరకు రెగ్యులర్ గా ఇస్తున్నారు. 16 నుంచి 20 మధ్యలో రేవ్న్ అందని వారికి స్పెషల్ ట్రైన్ పెట్టి ఇస్తున్నాము. ఎక్కుడైనా నభ్యలు కొన్ని డిపోలకు నంబంధించి స్పెసిఫికేషన్ ఇస్టేవాటికి మిద చర్చలు కూడా తీసుకుంటాము. ఎందుకంటే

ప్రజాప్రతినిధుల సూపర్ విజన్ కూడా అవసరం. ఎక్కడైతే బయోమెట్రిక్ మినిమ్యాసెన్ కింద రేషన్ ఇవ్వడం లేదో అక్కడ విఆర్టోలకు ఆధింటికేవ్ ఇచ్చాము కాబట్టి, ఆయా నియోజకవర్గాలలో ఉన్న ప్రజాప్రతినిధులందరూ కూడా దృష్టిపడితే ఆ ఒక్క శాతం కూడా కంప్లెంట్ రాకుండా ఉండేందుకు అవకాశం ఉంటుంది. వర్షిక్యులర్ షాప్పులలో స్టోర్స్ ఉన్నా కూడా ఇవ్వడం లేదు. విఆర్టో ఆధింటికేవ్ మీద అనే స్టోర్స్ ఉంటే అవి కూడా మేము పరస్యాన్యా చేస్తాము. అథర్వైజ్ యాక్స్ కూడా తీసుకుంటాము.

శ్రీ టి.డి. జనార్థన్: అధ్యక్షా, స్టోర్స్ ఉంటే తప్పకుండా ఇస్తారు గానీ, ఎంత మంది మీదాక వచ్చి ఇవ్వగలరు? నేను ఇక్కడ అడిగేదేమంటే, పాత లిస్టు, జాగ్రత్తలు చదువుతున్నారే గానీ, ఆ లిస్టు చదవడం కాకుండా atleast ఎవరయితే స్టోర్స్ ఉన్నవారు ఊరూరా ఎవరైతే ఉన్నారో వారి లిస్టు సెవరేట్గా తయారు చేయించి విఆర్టోలకు బాధ్యత పెడతాం, ఆ దిశగా ఆదేశాలిస్తాం అని చెబితే అప్పుడు ఫలితం ఉంటుంది. అలా కాకుండా పాతని ఉన్నాయి, ఇప్పుడు జరుగుతున్నాయి, 15 నుంచి 20 వ తేదీనరకు స్టోర్ల ట్రైన్ ఉంది అంటున్నారు. అవస్త్ర ఫలితాలు ఇవ్వకపోవడం వల్లే కదా మేము చేపేది.

శ్రీ ప్రత్మిషాటి పుల్లారావు: అధ్యక్షా, తప్పకుండా గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన దానిని పరిగణనలోకి తీసుకుని, చర్యలు చేపడతాము.

ఉ.11.40

యస్.టి. కుల ధృష్టికరణ వ్యతాలు పాండడంలో నమన్యలు

ప్రశ్న నెం.9965(40)

శీమతి టి. రత్నాబాయి, ఎం.ఎల్.సి.,

గౌరవసీయులైన సాంఘిక నంక్షేమం మరియు సాధికారత, గిరిజన నంక్షేమం మరియు సాధికారత శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది నమచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) షెడ్యూల్ తెగల (ఎస్.టి) ధృష్టికరణ పాండడంలో గిరిజనులకు ఎదురయ్యే నమన్యల గురించి ప్రభుత్వాన్ని ఏమైనా ఫిర్యాదులు అందాయా;
- ఆ) అయితే, జిల్లాల వారిగా ఆ వివరాలేమటి, దానిపై ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు ఏమటి?

గౌరవసీయులైన సాంఘిక నంక్షేమం మరియు సాధికారత, గిరిజన నంక్షేమం మరియు సాధికారత శాఖ మంత్రి (శ్రీ నక్కా ఆనందబాబు):

- అ) - ఆ)

తూర్పు గోదావరి మరియు వశిష్ఠ గోదావరి జిల్లాల నుండి పెద్దాల్లు తెగల (ఎస్.టి) ధృవ పత్రాలను జారీ చేయకసావడం గురించి ప్రభుత్వానికి ఫిర్యాదులు అందాయి.

ఈ రెండు జిల్లాలలో ప్రభుత్వం జారీచేసిన మార్గదర్శకాలు / సూచనలను తగురీతిగా అనుసరిస్తూ దరఖాస్తుదారుని సామాజిక హోదా గురించి స్థానికంగా విచారణ చేయడం ద్వారా, జనన - మరణ రిజిస్టర్లు మరియు కమ్యూనిటీ క్లియింకు మధ్యతుగా ఇతర దస్తావేజుల సాక్షాత్కారాలను పరిశీలించిన మీదట, తూర్పు గోదావరి, వశిష్ఠ గోదావరి జిల్లాలలోని వాస్తవ దరఖాస్తుదారులకు పెద్దాల్లు తెగల (ఎస్.టి) కుల ధృవ పత్రాలను జారీ చేయడం కోసం సమర్థ అధికారులకు ప్రభుత్వం ఆదేశాలు జారీ చేసింది.

శ్రీమతి టి. రత్నాబాయి (నామినేట్): అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రిగారు ఇప్పుడు సమాధానంలో ఏం చెప్పారంటే మార్గదర్శకాలు, సూచనల అనుమతి ప్రకారంగా దరఖాస్తుదారునికి స్థానికంగా విచారణ చేసి ఇస్తున్నారని అన్నారు, జావుంది. అసలు ఎన్న సర్టిఫికేట్లు పటిడిలో జారీ చేశారు? ఎందుకంటే పటిడిలో ఇది చాలా పెద్ద ఇమ్మా అయింది. మొన్న సమాపేశంలో చాలా మంది ప్రజాప్రతినిధులు కూడా చెప్పారు. ఎందుకంటే, ఇది వారి భవిష్యత్తుతో కూడుకున్న విషయం. ఎవరైనా కథాశాలలకు వెళ్లాలన్నా, ఏదైనా ఉద్దోగాలకు వెళ్లాలన్నా కూడా ఈ సర్టిఫికేట్లను డిజిటలైజేషన్ చేసుకుని, తెచ్చుకోమని చెప్పుతున్నారు. ఇప్పుడు ఆర్టిడి వారికి సర్టిఫికేట్లు ఉన్నాయి. 16/93 చట్ట ప్రకారం డిజిటలైజేషన్ చేసినవి కూడా వాళ్ళ డిజిటలైజేషన్ చేయడం లేదు. కారణం ఏమిటో తెలియదు. వీటికి సంబంధించిన అన్ని విషయాలను తెలియజేయాలని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారు తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ రాము సూర్యారావు: అధ్యక్షా, ప్రధానంగా గోండు కమ్యూనిటీలు చాలా ఇబ్బందులు వడుతున్నారు. దయచేసి వారికి సంబంధించిన సర్టిఫికేట్లు అన్నే ఇమ్మా చేయవలసిందిగా తమ ద్వారా సేను గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి గుమ్మడి సంధ్యారాణి: అధ్యక్షా, ఈ సమస్య ఎక్కువగా విజయనగరం, శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం, తూర్పుగోదావరి, వశిష్ఠ గోదావరి జిల్లాలలో ఉంది. యాక్కువల్గా స్కూలు ప్రిల్లలు గాసీ, లేకోతే ఎవరైనా ఉద్దోగాలు చేయడానికి వెళ్ళడానికి గాసీ, గిరిజనులు దరఖాస్తులు పెట్టుకుంటే చాలా సమయం వడుతుంది. ప్రత్యేకించి కొండ దొరల కమ్యూనిటీకి ఎక్కువ సమయం తీసుకుంటున్నారు. ఇప్పుడు ఆన్‌లైన్ వర్ధంతి ఉన్న సరే కొంచెం ఎక్కువ సమయమే తీసుకుంటున్నారు. అందులో ఎంక్వేరీ అనేది కొండ దొరకు, విఆర్ఎం నుంచి ఆర్ఎప్, ఎంఆర్ఎం, ఆర్డిఎస్ సంతకం కూడా కావాలి సార్. ఒక్క కొండ దొర కమ్యూనిటీకి అది ఉంది కాబట్టి, దయచేసి మంత్రిగారిని దానిపైన చౌరా తీసుకోమని తమ ద్వారా కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే, నిజమైన గిరిజనులు ఎవరు ఉన్నారో, వారు తీవ్ర అన్యాయానికి గురవుతున్నారు. ఎక్కడైనా సరే దొంగ సర్టిఫికేట్లు వచ్చాయంటే, అని చాలా వేగంగా వస్తున్నాయి కాసీ, నిజమైన సర్టిఫికేట్లు మాత్రం ఆలస్యమవుతున్నాయి. వీరికి ఉద్దోగాలు, వ్యాపారాలు చేసే వారికి కూడా ఎక్కువ నష్టం జరుగుతోంది కాబట్టి, వారికి తగిన న్యాయం చేయవలసిందిగా తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ నక్క ఆనందబాబు: అధ్యక్ష, ప్రధానంగా ఈ ఫిర్యాదులు ఎక్కువగా తూర్పు, వశిమ గోదావరి, కృష్ణాజిల్లాల నుంచి రావడం జరిగింది. తూర్పు గోదావరి, కృష్ణాజిల్లాలలో నాయక పోడు కమ్యూనిటీ గురించి కుల ధృవీకరణ ప్రతాలు ఇవ్వడం లేదని ప్రధానంగా వశిమ ఫిర్యాదు. అలాగే తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో వాల్కీ తెగలకు నంబంధించి ఈ కుల ధృవీకరణ ప్రతాలు స్క్రమంగా అందడం లేదనే రెండు ఫిర్యాదులు కూడా ప్రభుత్వం వద్ద ఉన్నాయి. అయితే, ఏటికి నంబంధించి నాయకాడు కులం అనేది ఆదిలాబాద్ జిల్లా నుంచి వచ్చింది. అది తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉండిపోయింది. ఇక్కడ ఉన్నటువంటి మన నాయకాడు తెగలకు, ఆదిలాబాదు నుంచి వచ్చిన వారికి ఈ సాంఘిక, సాంస్కృతిక లక్ష్మణాలలో ఎక్కడా సారూప్యత కుదరడం లేదు. దినమీద ప్రత్యేకంగా టిసిఆర్ఎస్‌పి డిపార్ట్మెంటు అనగా ట్రైబుల్ కల్పరల్ రిసెర్చ్ ఇస్టిట్యూట్ వారు దీనిపైన సమగ్రంగా వరిశేధాలు చేశారు. దానిప్రకారంగా ఆదిలాబాదు జిల్లాలోని తెగలకు ఇక్కడ ఉన్నటువంటి నాయకాడులకు నంబంధం లేదనేది ఇక్కడ తేలినటువంటి అంశం. అలాగే, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో వాల్కీ తెగలకు నంబంధించి ఏజెస్సీ ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి తూర్పు, వశిమగోదావరి జిల్లాలు అదేవిధంగా విశాఖపట్టణం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో ఉన్నటువంటి వాల్కీ తెగలకు ఈ ట్రైబుల్ సర్టిఫికేట్లు ఇస్తామన్నారు. ఏశ్చే నాన్-పెద్యాల్డ్ ఏరియాలలో ఉన్నటువంటి వాల్కీకులు గానీ, అక్కడ ఉన్నటువంటి నాన్-పెద్యాల్డ్ ఏరియాల నుండి పెద్యాల్డ్ ఏరియాలలోని ఆయ కులాలకు చెందినవారు కూడా వాల్కీ పెద్యాల్డ్ తెగలు దరఖాస్తులు చేసుకుంటున్నారు. ఇక్కడ కొంత కన్వ్యూజన్స్‌గా ఉండడం వలన ఏరిన ఆపుతున్నారు. ఈ పాత రికార్డులు ఏపైతే ఉన్నాయో, జనన, మరణ, పారశాలల రికార్డులు, వాళ్ళ భూముల రికార్డులు మొదలైనవాటన్నింటిని స్పష్టంగా వరిశేలన చేసిన తరువాతనే కులధృవీకరణ సర్టిఫికేటును జారీ చేయవలసిందిగా నంబంధిత అధికారులకు అదేశాలు జారీ చేశాము. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన మిగిలిన కులములకు చెందిన గోండ్లు, కొండ దొరలకు నంబంధించిన వారి సర్టిఫికేట్లు జారీ చేయడంలో ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. ఇటువంటివి ఇంతపరకు మా దృష్టికి రాలేదు. తప్పనిసరిగా మిగిలిన కమ్యూనిటీలకు చెందిన పెద్యాల్డ్ ఏరియాలలోని వారికి ఈ నోటిఫికేషన్ లిస్ట్ ఏదైతే ఉండో వారికి మాత్రం ఎటువంటి ఇభ్యంది లేకుండా తప్పనిసరిగా ఆదేశాలు ఇచ్చి తక్షణమే విద్యా సంవత్సరం మొదలయ్యటప్పుడు ఏ విద్యార్థికి ఇభ్యంది లేకుండా నంబంధిత అధికారులకు ఆదేశాలు జారీ చేసి వారికి కుల ధృవీకరణ ప్రతాలు ఇవ్వడంలో ఎటువంటి ఇభ్యందులు తలెత్తుకుండా తగిన చర్చలు తీసుకుంటామని తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

ప్రశ్న ధాన్యాల సాగు

ప్రశ్న నెం. 10159 (32)

శ్రీ టి.డి. జనార్థన్, ఎం.ఎల్.సి.,

గౌరవసియులైన వ్యవసాయ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) రాష్ట్రంలో మినుములు, పెనలు సాగు క్రింద ఉన్న భూమి విస్తీర్ణం ఎంత;

- ఆ) రైతులు తగిన లాభసాటి ధరలను పాందలేకపోతున్నందున నష్టాలను భరిస్తున్నారన్న విషయం వాస్తవమేనా;
- ఇ) అయితే, ఈ విషయంలో తీసుకున్న చర్య ఏమిటి మరియు ఇప్పటివరకు ఏర్పాటు చేసిన కొనుగోలు కేంద్రాల నంఖుటింత?

గౌరవసియులైన వ్యవసాయ, అగ్రి ప్రాసెసింగ్, ఉద్యానవన మరియు పట్టు పరిశ్రమ శాఖా మంత్రి (శ్రీ సామిరెడ్జి చంద్రమోహన్ రెడ్జి):

అ) వివరాలను సభాసమక్కంలో ఉంచడమయింది.

ఆ) లేదండీ.

ఇ) వివరాలను సభాసమక్కంలో ఉంచడమయింది.

ప్రశ్న నెం.10159లోని (అ) ఖండానికి సమాధానం

మినుములు			
ఖరీఫ్ 2017	రబీ 2017-18		
విస్తృతం పొక్కారలో	45,065	విస్తృతం పొక్కారలో	3,23,202

పెనలు			
ఖరీఫ్ 2017	రబీ 2017-18		
విస్తృతం పొక్కారలో	17,503	విస్తృతం పొక్కారలో	93,017

ప్రశ్న నెం.10159లోని (ఇ) ఖండానికి సమాధానం

1. కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతితో ఎపి మార్కెట్ 2017, ఖరీఫ్ మార్కెటింగ్ సీజన్లో నాఫ్ట్ (ఎన్.ఎ.ఎఫ్.ఐ.డి) తరఫున కోసం మర్కెట్ ధర క్రింద 1,36,000 క్షీంటాళ్ళ మినుములను సేకరించింది.
2. మినుము వంట రైతులకు కోసం మర్కెట్ ధర అందేటట్లు చూడడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అదనంగా 1,00,000 క్షీంటాళ్ళ మినుములను సేకరించడానికి ఎపి మార్కెట్కు అనుమతినిచ్చింది.

3. 2017, ఖరీఫ్ మార్కెటింగ్ సీజన్లో నాఫెడ్ తరఫున ఎం.ఎస్.వి క్రింద 24,940 క్షీంటాళ్ళ పెనలను సేకరించడమైనది.
4. 5 జిల్లాలలో అనగా వశిమగోదావరి, కృష్ణ, ప్రకాశం, గుంటూరు, కర్కూలులలో మినుములకు 14 కొనుగోలు కేంద్రాలను మరియు పెనలు కోసం 8 కొనుగోలు కేంద్రాలను ప్రారంభించడమయింది.
5. 2017-18 రబీ కాలంలో 10,00,000 క్షీంటాళ్ళ మినుములను, 3,50,000 క్షీంటాళ్ళ పెనలను సేకరించటానికి అనుమతి కోరుతూ కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు సమర్పించడమయింది.

శ్రీ టి.డి.జనార్థన్: అధ్యక్షా, దైతు లేనిదే రాజ్యం లేదని అంటారు. అంతా దైతుల కోసమే పని చేస్తున్నామంటున్నారు. కాసి, దైతు సంతోషంగా ఉంటేనే రాజ్యం సంతోషంగా ఉన్నట్లు లెక్క. వాళ్ళ అలా ఉంటే ఆరుగాలం శ్రమించి, పండించినటువంటి పంటలకు గిట్టుబాటు ధర ముఖ్యమైనటువంటిది. ఆ గిట్టుబాటు ధర వస్తేనే నాలుగు రూపాయలు మిగిలి, ఆ కుటుంబం సంతోషంగా ఉంటుంది. మరి నష్టానికి వ్యవసాయం చేయడం చాలా క్షుం. అనలే దైతులు ఇబ్బందుల్లో ఉన్నటువంటి పరిస్థితి ఉంది.

ప్రభుత్వానికి దైతులు వంటలు ఎంత వేసింది తెలును. ధరలు ఎలా ఉంటున్నాయి, రాబోతున్నాయో కూడా ముందే తెలును. దినికి ముందు జాగ్రత్త చర్యగా వచ్చిన వంటలకు గిట్టుబాటు ధర వచ్చేందుకు అరేంజ్మెంట్స్ ప్రభుత్వం ఏం చేసింది? ఒక్కేశ మనం చేసే అరేంజ్మెంట్స్ చాలనష్టుడు కేంద్రప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి చేసి, ఎగుమతి, దిగుమతుల పాలనీ మీద కూడా మనం ఒత్తిడి చేయవలసినటువంటి అవసరం ఉన్నది. చిట్టచివరకు మార్కెట్ అంతా వాళ్ళ గవర్నర్ చేస్తారు కాబట్టి. లేదు, సమస్య తీవ్రతను బట్టి ఒక మాదిరిగా ఉంటే మార్కెట్‌ఫెడ్లను రికెస్ట్ చేసి, వారి ద్వారా మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ చేసి కొనుగోలు చేయాలి. ఇక్కడ ఎముపుతోంది - కొనుగోలు చేస్తున్నామనేది కాగితాల మీద ఉంటోంది, మాటలు చెప్పుతున్నాము, ప్రకటనలు వస్తున్నాయి. కాసి, ఫీల్డులో నిజంగా కొంటున్నారా అనేది సూపర్‌వైజ్ చేసే మెకానిజం లేదు. దయచేసి దినికి సంబంధించి తగిన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా సేను తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, మార్కెట్ యార్డులలోను మరియు రెండు, మూడు ప్రాంతాలలో మంత్రిగారు, సెక్రెటరీ, కమీషనర్, అందరూ కలిసి పర్యటనలు చేయాలి. వీరందరూ కూడా యంత్రాంగం క్లైస్టన్ వచ్చినష్టుడు ఫీల్డులో ఉండకుండా సచివాలయంలో ఉంటున్నారు. దానివలన ఉపయోగం ఏమిటి అధ్యక్షా? ఉదాహరణకు సేను రెండు విషయాలను చెప్పుతాను. నుబాబులు దైతులది చెపితే తీరని గాఢ. వారికి సంబంధించి ఆదేశాలు ఇవ్వమంటే మన వాళ్ళ ఆదేశాలు ఇస్తారు. మార్కెట్ యార్డులో కొంటే దానికేమన్నా అర్థంపర్థం ఉంటుంది. అష్టుడు కొంచెం బాధ్యతగా సమాధానం వస్తుంది, రేటు వస్తుంది. వస్తున్నాయో, లేవో అజమాయిషీ కూడా ఉంటుంది. బయట ఎక్కుడో వే-బ్రిడ్జీల మీద కొనుకోమని ఆదేశాలు ఇచ్చారు.

అధ్యక్షా, అనలు వే-బ్రిడ్జీ మిద నిర్ణయం చేసే అది వ్యవసాయ మార్కెట్ అవుతుందా? బయ్యర్ మార్కెట్ అవుతుందా? అనలు ఇది ఎందుకు ఇచ్చారు? దీని నెనుక మతలబు ఏమిటి? దానిని నవరించమని మేము కోరాము. కోరితే, ఇంకా నవరించారో, లేదో, నవరించిన ఆదేశాలు పోయినాయో లేదో తెలియదు. కానీ, నవరించమంటే సాయంత్రానికి నవరించడం పెద్ద క్షమ్మెన వని కాదు. నవరించడానికి 10 రోజుల నమయం తీసుకుంటే ఈ లోపులోనే రైతు ఒత్తిడికి అమ్మకోవడం జరిగిపోతుంది. ఇక వీళ్ళు నవరించాక లాభం వ్యాపారులకు వస్తుంది. రైతుల చేతుల్లో ఉన్నప్పుడు లాభం రాదు. అందువల్ల నుబాబులు, జామాయిలు రైతులు చాలా బాధలు పడుతున్నారు. స్వయంగా మంత్రిగారిని తీసుకుని వర్షటనలు చేయనిలసిందిగా నేను తమ ద్వారా రైతులను కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇంకోక్కి విషయం చాలా ముఖ్యమైనది ఉంది. అలాగే, కేవలం రాజమండ్రి పేపర్ మిల్లు వారు కొంటున్నారు. వాళ్ళు వక్షపాతంగా కొన్ని సెంటర్లలో కొంటున్నారు, కొన్నింటిల్లో కొనడం లేదు. అదేమంటే స్పెసిఫిక్ గా చేయమంటున్నారు. స్పెసిఫిక్ గా జగ్గయ్యపేట మార్కెట్ యార్డులో ఇంతనరకు మా ప్రాంతంలో నుబాబులు కొనలేదు. ఎందుకు కొనలేదో తెలుసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఇక రెండవ అంశం ఏమిటంటే – ఇంకా ఇప్పుడు బర్లింగ్ ఇప్పూ ఉన్నది. అది కందులు. కందులు కొనమని ప్రభుత్వం చేప్పింది. కానీ, క్రింద మార్కెట్ యార్డులో తగినంతగా కొనడం లేదు. నేను గౌరవ మంత్రిగారు మరియు కార్యదర్శి దృష్టిలో కూడా పెట్టాను. వారం, వది రోజులు అయినా ఘలితం కనబడడం లేదు. దానికి ఏం చెప్పారు – తెలంగాణ నుంచి వస్తున్నాయని సాకు చెబుతున్నారు. క్రింద వాళ్ళు చెపుతున్నారో, పైన వాళ్ళు చెపుతున్నారో మాకు తెలియదు. నేను క్లియర్ గా అక్కడ మనుషులను పెట్టి, ప్రూటిస్ చేశాను. అక్కడ తెలంగాణా నుంచి రావడం లేదు. తెలంగాణా వాళ్ళు ఇంతకు ముందే కొన్నారు. అక్కడ వంట అయిపోయింది. స్పెషాలిస్ మన ప్రాంతంలో పేసిన దానికి సంబంధించి వాళ్ళ దగ్గర గణాంకాలు కూడా ఉన్నాయి. మా ప్రాంతంలో 6,600 క్లింటార్చు వంట వండితే కేవలం 2,600 మాత్రమే కొన్నారు. మిగిలిన వాళ్ళ ఏం కావాలి అధ్యక్షా? అనలు ఈ ఆదేశాలు ఇచ్చినప్పుడు రైతుల దగ్గర ఉన్న వంటలు ఏమవుతాయి? వారం వది రోజులలో అస్త్రి ఎవరికి వాళ్ళు ఆందోశనగా అమ్మకుంటున్నారు. రైతులు సప్పాతుంటే ఎలా సహాయించాలి? కాబట్టి ప్రభుత్వం తక్షణమే స్పందించి వారి సమస్యలను వరిష్టరించాలని, అక్కడి రైతులను ఆదుకోవాలని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

క.11.50

మిశ్సర్ చైర్మన్: మంత్రి గారూ, మీరు జవాబు చెప్పండి.

శ్రీ వై.వి.బి. రాజెంద్ర ప్రసాద్: అధ్యక్షా, ఇది రైతులకు సంబంధించిన విషయం వారు అల్లాడిపోతున్నారు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇవ్వండి

మిష్టర్ శైర్స్: క్వాంట్ అవర్ సార్ చేసి రెండు గంటలు అవుతుంది. నేను అడ్డణ్ చేయాలి కదా? వేరే బిజినెస్ ఉంది.

శ్రీ కరణం బలరామ కృష్ణమూర్తి: అధ్యక్ష, రైతులకు సంబంధించిన విషయం పై మాటల్డడానికి అవకాశం ఇవ్వండి. 12.00గంటలు కాకముందే ముగించేస్తాము.

మిష్టర్ శైర్స్: కానివ్వండి. ఎవరోఒకరు మాటల్డండి.

శ్రీ వై.వి.బి. రాజేంద్ర ప్రసాద్: మీరు అవకాశం ఇచ్చినందుకు చాలా కృతజ్ఞులు. ప్రథానంగా కోస్తా, కృష్ణ జిల్లా ప్రాంతంలో గత రెండు సంవత్సరాలుగా మినుము వంట బాగా రావడం జరిగింది. గత సంవత్సరం మంచి రేటు ఉన్నా దానిని అమ్ముకోకుండా ఇంకా మంచి రేటు వస్తుందనే ఆశతో రైతులు దాచుకోవడం జరిగింది. ప్రస్తుతం మినుముల రేటు దారుణంగా రూ.4,000చిల్లరకు పడిపోయింది. ఈ విషయమై మేము ప్రభుత్వానికి విజ్ఞాపి చేస్తే మార్కెట్ యార్డులో ప్రభుత్వం కొనుగోలు కేంద్రాలను తెరవడం జరిగింది. మా స్వగ్రామం కృష్ణ జిల్లా ఉయ్యారులో కూడా మార్కెట్ యార్డులు ప్రారంభించారు. ఆ విధంగా తెరచిన కొనుగోలు కేంద్రాలలో కూడా వారు కేవలం 2,000క్రింటాళ్లు మాత్రమే తీసుకుని మాకు కోటా ఇంతవరకే ఉంది. పై నుండి మాకు అదేశాలు లేవని చెప్పి కొనుగోళ్లు ఆపి వేయడం జరిగింది. ఇప్పటికే మద్దతు ధర లేక రైతులు చాలా ఇబ్బంది వడుతున్నారు. దయచేసి రైతుల దగ్గర ఎన్ని మినుములు ఉంటే అంతా కొనేటట్లుగా ఏర్పాటు చేయాలని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారికి విజ్ఞాపి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కరణం బలరామ కృష్ణమూర్తి: అధ్యక్ష, నుబాబులు, జామాయిల్ విషయానికి వచ్చే సరికి ఇష్టరు మంత్రులు అనేకసార్లు సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. కాసి ఫలితం మాత్రం ఏమీ రాలేదు. ఎందుకంటే కంపెనీ వారు ఏదో విధంగా వారు లాభం సంపాదించుకోవడానికి రకరకాలుగా ఇబ్బంది పెట్టి **wrong feeding** ఇస్తున్నారు. గత 5 సంవత్సరాల క్రితం స్టేట్ లెవర్లో, కలెక్టర్ లెవర్లో ఒక రేటు ఫిక్స్ చేశారు. నుబాబులను రూ.4,400, జామాయిల్ను రూ.4,600లెక్కన కొంటామని ఐటిసీ వారితో పాటు ఇతర కంపెనీలు కూడా అంగీకరించాయి. ఇప్పుడేమో మాకు గిట్టుబాటు కావడంలేదని చెబుతున్నారు. మేము ఇంపోర్ట్ చేసుకుంటామని, రకరకాల కారణాలు చెప్పి రైతులను కుంగదిస్తున్నారు. పైగా ఇంతకు ముందు 1999వ సంవత్సరంలో శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఇలాంటి సమస్య వచ్చినప్పుడు మార్కెట్ కమిటీలకు రైతులు సేరుగా తీసుకోస్తే వీరికి ఇవ్వాల్సిన ఫండ్ అక్కడ పెట్టేని వారం రోజుల లోపల వారికి డబ్బులు వచ్చే విధంగా వీరే కాటాలు వేసుకుని కంపెనీల వారు డబ్బులు కట్టేవారు. ఇప్పుడు ఎందుకో డీవియేట్ అయిపోతున్నారు. దాని వలన రైతులకు సష్టం జరుగుతుంది. ఇప్పుడు అదే మార్కెట్ కమిటీల నుండి పేమెంట్ అక్కడే జరగాలి. దీనికి మనం ప్రత్యేకంగా పెట్టుబడి ఏమీ పెట్టువలసిన అవసరం లేదు. కంపెనీల వారి చేత డబ్బులు కట్టించుకుని మనం పేమెంట్ ఇవ్వాలు. ఆ విధంగా చేస్తే ఈ గందరగో ఖానికి అవకాశం లేకుండా ఉంటుందని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ డోక్కు మాణిక్య వర ప్రసాద్: అధ్యక్ష, ఇ-పోస్ సిస్టమ్స్ ఇంకా యూక్సిపేట్ కాలేజు. దానిలో కొంత మంది కొన్ని మిషన్లే తీసుకోవడం వలన ఇటు కొనుగోలు దారులు అటు వ్యాపారమైన మా మీద ఎందుకు బలవంతంగా రుద్దుతున్నారు, దానిలో 20శాతం మాత్రమే ఎందుకు చేస్తున్నారు, అందరికీ ఒకేసారి ఎందుకు ఇంప్లిమెంట్ చేయరు, కొంత మందికి మిషన్ పెట్టి కొంత మందికి ఎందుకు మిసహాయింపు ఇస్తున్నారని వారు ఎవరూ కూడా నహకరించడం లేదు. దాని మీద మార్కెట్లో ఉన్న మార్కెట్ దారులను, వ్యాపారులను అందరిసీ ఎడ్యూకేట్ చేసి ఇ-పోస్ సిస్టమ్ ను అలవాటు చేస్తే రైతులకు కొంచెం ఎక్కువరేట్ వచ్చే అవకాశం ఉంటుందని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ సమిరెడ్డి చంద్రమోహన్ రెడ్డి: అధ్యక్ష, గౌరవ సభ్యులు శ్రీ టి.డి.జనార్థన్ గారు, శ్రీ వై.వి.బి. రాజేంద్ర ప్రసాద్ గారు, శ్రీ కరణం బలరామ కృష్ణమూర్తి గారు, శ్రీ డోక్కు మాణిక్య వర ప్రసాద్ గారు అందరూ మాటల్లాడారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం మినుములలో అయినా పెనలలో అయినా మనకు వచ్చిన ప్రాడక్షన్లో 40శాతం మాత్రమే ఎమ్మెన్సి నాఫెడ్ వాళ్ళ కొనేందుకు నమ్మితిస్తున్నారు. ఈరోజు మనము అడిషనల్గా కొనే దానికి నిర్ణయం తీసుకున్నాము. ఉదాహరణకు 2017-18 సంవత్సరంలో మొత్తం 8,53,000 ఎకరాలలో మినుములు, 2,76,000 ఎకరాలలో పెనలు సాగు చేయడం జరిగింది. మనం 2017వ సంవత్సరం కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుమతితో మార్కెట్ ద్వారా ఎమ్మెన్సి ప్రకారం నాఫెడ్ అలో చేసిన 1,36,000క్షింటాళ్ల మనం సేకరించాము. అయితే మినుముల దిగుబడి ఎక్కువైంది కాబట్టి రైతుల నుండి, లెజిస్ట్రేటర్స్ నుండి వచ్చిన రెప్రజెంట్స్ మీద మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నారు. నాఫెడ్ ఇచ్చింది కాకుండా కసీనం మరొక 1,00,000 క్షింటాళ్ల అదనంగా కొనే దానికి మార్కెట్ కి అనుమతి ఇచ్చాము. దానికి ఇంచుమించు రూ.54కోట్ల ఖర్చుతుంది. 2017వ సంవత్సరం మార్కెట్ ఇంగ్ సిజన్లో ఎమ్మెన్సి ప్రకారం ఇప్పటికీ 24,940క్షింటాళ్ల పెనలు కూడా మనం స్వీకరించాము. వస్తిమగోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, కర్నూలు, ప్రకాశం రాశి ఐదు జిల్లాలలో మినుములకు 14, పెనలకు 8 కొనుగోలు కేంద్రాలను ప్రారంభించాము.

అధ్యక్ష, 2017-18వ సంవత్సరంలో రభీలో 10,00,000క్షింటాళ్ల మినుములు 3,50,000క్షింటాళ్ల పెనలు అదనంగా సేకరించడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు కూడా పంపించాము. కందులు మార్కెట్ ద్వారా 2,30,000క్షింటాళ్ల ఇంతకు ముందే ప్రాక్యార్ చేశాము. శెనగలు 60,000 క్షింటాళ్ల సేకరించాము. మినుములు ఇప్పటి వరకూ 50,000 క్షింటాళ్ల సేకరించాము. మీరు ఒకసారి చూస్తే మన ఎమ్.ఎస్.ఎస్. కూడా మొక్కాల్ని నుక్క 2009-10లో రూ.840 ఉంటే 2017-18లో రూ.1,425, కందులు 2009-10లో రూ.2,300 ఉంటే ఈరోజు రూ.5,450 పెనలు అప్పుడు రూ.2,760 ఉంటే ఈరోజు రూ.5,575 మినుములు 2009-10లో రూ.2,520 ఉంటే ఈరోజు రూ.5,400, శెనగలు కూడా అప్పుడు రూ.1,760 ఉంటే ఈరోజు రూ.4,400కి వర్క్ క్షింటాలు ఎమ్మెన్సి పెంచుకుంటూ వచ్చాము. కేంద్రం కూడా ఎమ్మెన్సిని రీజనబుల్గా పెంచుకుంటూ వస్తుంది. కానీ ప్రాక్యార్ మెంట్ విషయానికి వచ్చే నరికి 40శాతమే నాఫెడ్ నుండి అనుమతి ఇస్తుంది. అదనంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం

మీద భారం పడుతుంది. ఈ రోజు మనం చూసినట్లయితే 2014-15, 2015-16, 2016-17, 2017-18 రాశిలుగు సంవత్సరాలలో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధం లేకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అదనంగా మొక్కజోన్సు, జోన్సు, కంది, మినుములు, పెనలు, ముడి శెనగ, కొర్ర, పసుపుకి రూ.1,734కోట్ల మరలా అడిషనల్గా వేరుషనగకు రూ.283కోట్ల మొత్తం రూ.2017కోట్ల ఖర్చు పెట్టి ప్రాక్యూర్ చేశాం. ఇదేమీ చిన్న విషయం కాదు. అదే విధంగా మిరప విషయానికి వచ్చే సరికి మనకి మిరపకి ఎమ్మెన్సి లేదు. కాబట్టి దానిలో ఇంచుమించు ఒకొక్క రైతుకు క్వింటాకు రూ.15,000 అదనంగా ఇచ్చి గత సంవత్సరం దాదాపు రూ.138కోట్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఖజానా నుండి రైతులకు చెల్లించాము.

మ.12.00

అధ్యక్ష, మిగతా రాష్ట్రాల్లో అంటే ప్రక్కనున్న తెలంగాణా, కర్ణాటక రాష్ట్రాలన్నింటి కంటే కేంద్రం అనుమతి ఇచ్చిన దానికి వారు పరిమితం అవుతున్నారు. అదనపు కోట్ల ఎంత ఉంటే అంత మినుములు కూడా కొనుగోలు చేయడానికి ఈ రోజు ముఖ్యమంత్రి గారు అనుమతి ఇచ్చారు. అదనంగా కొంటాం. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు అదనంగా సెంటర్లను కూడా ప్రారంభిస్తున్నాం. ఎక్కడా ఇబ్బంది లేకుండా చూస్తున్నాం. కందుల విషయానికి వస్తే కేంద్ర ప్రభుత్వం 45,200 మెట్రిక్ టన్నులకు అనుమతి ఇచ్చింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుమతి ఇచ్చిన దాని కంటే అదనంగా ఎంత మంది రైతులు తెచ్చినా, గరిష్టంగా 25 క్వింటాలు మించకుండా ప్రతి రైతు దగ్గర కొనడానికి మొన్నసే మేము నిర్ణయం తీసుకున్నాము. నుబాబులుకు ఎమ్మెన్సి లేదు. కొన్నింటి మినిమమ్ సహార్పు ప్రైవెట్ ఉండదు. ఉదాహరణకు పసుపు తీసుకుంటే బయట మార్కెట్లో రూ.3000 నుంచి 4000 వేలు ఉంటే, పసుపుకు గిట్టుబాటు ధర లేదనే విషయాన్ని ముఖ్యమంత్రి దృష్టికి తీసుకెళితే, ఏ గ్రేడ్ పసుపు క్వింటాకి రూ.6,500 లు, బిగ్రేడ్ పసుపు క్వింటాకు రూ.6000లకు కొనమని ఆదేశాలు జారి చేశారు. దీనిని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఖర్చు పెట్టాం. దీనికి ఎంఎస్సి లేదు. అలాగే నుబాబుల్, జమాయిల్ విషయానికి వచ్చే సరికి ఎంఎస్సి లేదు. నుబాబుల్, జమాయిల్ను కాగిత ఫాక్టరీలను కొనమంటున్నాం, ఒకటి, రెండు ఫాక్టరీలు ఎన్విఎ పెట్టి చేతులు ఎత్తేశాయి. మనకు రాజమండ్రి ఫాక్టరీ ఒక్కటే ఉంది. ITC ఖమ్మం తెలంగాణాలో ఉంది. వారిని రెండు, మూడు సార్లు నమాపేశపరిచాము. రూ.4,200 నుబాబుల్కు, రూ.4,500 జమాయిల్కు ఇచ్చేటట్లుగా రేట్లు ఫిక్స్ చేశాము. అయితే వాటా ఏమంటారంటే మేము FDC ఆర్థర్ ను తెలంగాణా, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాల్లో ఇచ్చేశాము. తెలంగాణా రాష్ట్రంలో FDC మార్ట్ 31కి పూర్తవుతుంది. ఈ లోపల మేము కొద్ది కొద్దిగా కొంటున్నాము. ఏప్రిల్ 1 నుంచి ఎక్కువగా కొంటాము. రాజమండ్రి ఫాక్టరీ అంతంత మాత్రమే స్వందిస్తుంది. చాలా సార్లు మేము ఒత్తిడి తెచ్చాము. ఏదేమైనా మేము ఫిక్స్ చేసిన రేట్లకు రైతుల దగ్గర నుంచి కొంటున్నామని తెలియజేస్తున్నాను.

MR.CHAIRMAN: Paper included in the agenda is deemed to have been laid on the Table of the House.

3.PAPER LAID

"A copy of the Notification issued in Regulation No.3 of 2016 of the Andhra Pradesh Electricity Regulatory Commission, as required under Section 182 of the Electricity Act, 2003".

4.సభా కార్యక్రమం - ప్రత్యేక ప్రస్తావనలు

డా. గాదె శ్రీనివాసులు నాయుడు: అధ్యక్ష, 05 ఏప్రిల్, 2017న, విజయవాడ A1 కస్టమర్ హాల్లో ఉపాధ్యాయ దినోత్సవ సందర్భంగా రాష్ట్ర అవార్డుల ప్రధాన కార్యక్రమం జరిగింది. ఆ కార్యక్రమంలో జాతీయ అవార్డులు పొందినటువంటి వారికి TVS కంపెనీ వారు వాహనాలు ఇస్తామని ముఖ్యమంత్రి గారికి తాళాలు కూడా అందజేసి ప్రచారం చేసుకున్నారు. కానీ, ఆ వాహనాలు మాత్రం ఇంతవరకు వారికి అందలేదు. దయచేసి వారికి ఆ వాహనాలు అందజేయాలని, ఈ ప్రత్యేక ప్రస్తావన ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ద్వారపురెడ్డి జగదీశ్వరరావు (స్థానికనంష్టలు - విజయనగరం): అధ్యక్ష, ఈ రోజు చాలా దురదృష్టికరం. ఎందుకంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం విశాఖపట్నానికి రైల్వే జోన్సు కూడా ఇవ్వలేదుని స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. ఇది ఒక పథకం ప్రకారం ఆంధ్రప్రదేశ్ అంటే కడ్డ సాధింపు చర్యల్లో కేంద్రం దిగుతుంది. అందుచేత మనమందరం కేంద్రంపై ఒత్తిడి పెంచాల్సిన చేయాల్సిన అఫరం ఉంది కాబట్టి ఈ విషయాన్ని ప్రత్యేక ప్రస్తావన ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కత్తి సరసింహ రెడ్డి: అధ్యక్ష, ప్రభుత్వ, ఎయిడెడ్ కాలేజీల్లో వనిచేస్తున్న అధ్యాపకులకు జి.ఓ నెం.58 ద్వారా ఫిట్టెంట్ ఫార్ములా ఉత్తర్వులు ఇచ్చి 5 నెలలు అయ్యాంది. అయినప్పటికీ ఇంతవరకు హెచ్చండీల నుంచి ఆర్థర్స్ క్రిందకు వెళ్ల లేదు. అలాగే జి.ఓ నెం.38 ద్వారా కెరీర్ అడ్వెన్సెమెంట్ స్కూలుకు ప్రభుత్వం జి.ఓ. ఇచ్చి 19 నెలలు అయ్యాంది. ఇంతవరకు ఇంప్లిమెంట్ కాలేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఉత్తర్వులు అధ్యాపకులకు అమలు చేయాలని ఈ ప్రత్యేక ప్రస్తావన ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

షైర్కు: సము పీరాజు గారు స్పృహీమెన్స్ ఇచ్చారు. వారు సభలో లేరు కదా? **The House is adjourned for 15 minutes for tea break.**

(Then the House adjourned at 12.04 p.m.)

మ.12.40

(తేసిటి విరామానంతరం నభ మధ్యాహ్నం గం.12.44 ని.లకు పునః ప్రారంభమైంది.)

(గౌరవ డెప్యూటి షైర్కు అధ్యక్షస్థానంలో ఉన్నారు.)

5) 2018-2019 సంవత్సరానికి వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్) పై సాధారణ చర్చ

మిశ్నర్ డెఫ్యూటి చైర్మన్: కేస్ గారూ, బడ్జెట్ మీద మాటల్లాడండి.

శ్రీ పయ్యానుల కేశవ్: అధ్యక్ష, 2018-2019 వార్షిక బడ్జెట్ మీద మాటల్లాడేందుకు అవకాశమిచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారి ఆలోచనలకు అనుగుణంగా, ఆర్థికమంత్రి శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు గారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ బడ్జెట్ ని మనస్సుర్చిగా నమర్చిస్తున్నాను. ఇది అభివృద్ధి, సంక్షేపం రెండింటిసి సమతూకంతో తయారుచేసిన బడ్జెట్. నుద్దిర్చైనటువంటి పరిపాలనా అనుభవాన్ని కలిగిన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు, వారితో నుద్దిర్చకాలం ఆర్థికశాఖా మంత్రిగా పనిచేసిన అనుభవమున్న మంత్రివర్యులు శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు గారు వారి అనుభవాన్ని మొత్తం ఉపయోగించి ఈ కష్టకాలంలో ఉన్నటువంటి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అన్ని వర్గాలకు న్యాయం చేకూర్చే ఈ బడ్జెట్ కు రూపకల్పన చేశారు. వారి అనుభవం మొత్తం కూడా ఈ బడ్జెట్ రూపంలో ప్రస్తుతంగా కనిపిస్తోంది. వనరుల సమీకరణలో మనకు ఎన్నో ఇబ్బందులు ఉన్నప్పటికీ ప్రజల మీద వన్నుల భారాన్ని వేయకుండా ప్రత్యామ్నాయ మార్గాల ద్వారా వనరులను సమీకరించుకుని, బ్యాంకుల ద్వారా లేకపోతే స్పెషల్ పర్సన్ పేపీకర్ట్ ద్వారా ఈ రకమైన ఆలోచనలు చేస్తూ ప్రజలపై భారం వడకుండా, ఒకపై ఖర్చులు తగ్గించుకుంటూ, ఉత్సాదకతను పెంచుకుంటూ ఈ బడ్జెట్ ని రూపాందించడం జరిగింది. దాదాపు రూ.1,90,000 కోట్ల పైచిలుకతో రాష్ట్రప్రజల కోసం తయారుచేసిన ఈ బడ్జెట్ నిజంగా న్యాంధ్ర చరిత్రలో నిలిచిపోయే బడ్జెట్గానే ఉంది. అభివృద్ధి, సంక్షేపం రెండూ సమతూకమని అనుకున్న కూడా కొద్దిగా సంక్షేపానికి మొగ్గుచూపినటువంటి బడ్జెట్గా కనపడుతుంది. దీనికి మూల కారణాన్ని ఒక్కసారి చూసినట్లయితే, మా ప్రార్థించుచుపక అధ్యక్షుడు స్వగీయ శ్రీ నందమూరి తారకరామారావు గారి ఆలోచనలు, ఆశయాలకు అనుగుణంగా ఈ బడ్జెట్ కు రూపకల్పన చేయబడిందనేది అర్థమౌతోంది. నమాజమే దేవాలయం, పేద ప్రజలే దేవుళ్లు అనేటువంటి శ్రీ నందమూరి తారకరామారావు గారి ఆలోచనతోబాటు, కాలే కడుపుకు పట్టెడు అన్నం పెట్టడమే నా సిద్ధాంతమనే శ్రీ నందమూరి తారకరామారావు గారి స్వార్థి ఈ రోజున నిజంగా ఈ బడ్జెట్లో కనిపిస్తోంది. ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు ప్రముఖమీకోసం, అంటూ శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు 2000 కిలోమీటర్లకుపైగా చేసిన పాదయాత్రలో అన్ని వర్గాల ప్రజల్ని కలుసుకుని, వారి బాధల్ని, కష్టాల్ని విన్నపుడు, ఆ వర్గాలవారి అభ్యర్థులు కోసం గత మూడేళ్లలో చేసిన వాటితోబాటు చరిత్రలో నిలిచిపోయేలా ఈ బడ్జెట్ కు రూపకల్పన చేస్తూ అన్ని వర్గాల వారిని కూడా అభివృద్ధి బాటలో ఉంచేట్టు, ఈ రాష్ట్ర అభివృద్ధిలో భాగస్వాముల్ని చేసేటట్టు రూపకల్పన చేయడం జరిగింది. గత మూడు సంవత్సరాల్లో 103 సంక్షేప వధకాల ద్వారా, దాదాపు రూ.2 లక్ష కోట్ల కేవలం సంక్షేప వధకాల కోసమే పూర్తిగా పెచ్చించిన రాష్ట్రం భారతదేశంలో ఏదైనా ఉండంటే, అది కేవలం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం మాత్రమేనని ఖచ్చితంగా చెప్పగలను.

మ. 12.50

అతి చిన్న రాష్ట్రంగా ఉన్న సంక్షేపం మీద నిధులు ఎక్కువ ఖర్చు చేస్తున్నది మన రాష్ట్రమేనని నేను మనవిచేస్తున్నాను. బీసీ, ఎస్సి, ఎప్పీ, మైనారిటీ పెల్టీర్ ను కొత్తుంతలు తోకిస్తున్నటువంటి బడ్జెట్‌గా మనం ఈ బడ్జెట్‌ను గుర్తుంచుకోవలసిన అవసరమున్నది. బీసీ సంక్షేప పక్షపాతిగా ఉన్న పార్టీ అని తెలుగుదేశం పార్టీకి మొదటి నుండి పేరున్నది. అది ఈ బడ్జెట్‌లో స్వప్ంగా కనిపిస్తున్నది. బీసీలకు బడ్జెట్ కేటాయింపుల విషయంలో గాసీ, మొట్టమొదటిసారి బీసీ సబ్వాన్ ను ప్రవేశపెట్టిన ఘనత తెలుగుదేశం పార్టీకి దక్కుతుంది. ఒక్కసారి చూస్తే బీసీల స్వయం ఉపాధికారకు, వాళ్ళ కాళ్ళమీద వాళ్ళ నిలబడే విధంగా తయారు చేయడం కోసం, విద్యార్థుల చదువు, వారి ఉన్నత విద్య, విదేశి విద్య, స్కూల్ డెవలప్ మెంట్, పేదరికంలో ఉన్నవారి ఆర్థిక పరిపుష్టి, అదేవిధంగా బిసి ఫెడరేషన్ ను ఏర్పాటు చేయడం కోసం, అత్యంత వెనుకబడిన కులాలను అభివృద్ధి బాటలో నిలిపేందుకు ఈ బడ్జెట్ ప్రయాసపడుతున్నదనడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు.

అధ్యక్షా, ఒక్కసారి గత 50,60 సంవత్సరాలనుండి జరిగిన కేటాయింపులను చూస్తే మనకు పూర్తిగా అవగతమవుతుంది. మైనారిటీలకు రూ.1102 కోట్లు, కాపులకు రూ.1,000 కోట్లు, నిరుద్యోగ భూతికి రూ.1,000 కోట్లు, బీసీల ఆదరణ పథకానికి రూ.750 కోట్లు, సాంఘికసంక్షేమానికి రూ.3,221 కోట్లు, ఎప్పీల కోసం రూ.4,176 కోట్లు, బీసీ పెల్టీర్ కోసం సేరుగా గ్రాంటు రూపంలో రూ.6,200 కోట్లు కేటాయించడమైనది. ఇందులో ఉపకులాలుగా ఉన్న రజకులకు రూ.70 కోట్లు, దూడేకులకు రూ.40 కోట్లు, నాయా బ్రాహ్మణులకు రూ.35 కోట్లు, గీత కార్యికులకు రూ.70 కోట్లు, వాల్కీకులకు రూ.50 కోట్లు, వడ్డెరలకు రూ.50 కోట్లు, విశ్వబ్రాహ్మణులకు రూ.50 కోట్లు, శాలివాహనులకు రూ.50 కోట్లు, ఉపరకు రూ.50 కోట్లు, మేదరకు రూ.30 కోట్లు, పూసల, కృష్ణబులిజలకు రూ.30 కోట్లు, పైశ్యలకు రూ.30 కోట్లు, హింజాలకు రూ.25 కోట్లు కేటాయించడమైనది. ఈవిధంగా గతంలో ఏ ప్రభుత్వమూ చేయని విధంగా అనూహ్వామైన రితిలో కష్టాల నుడిగుండంలో నలిగిపోతున్న పేదవారికి ఈ ప్రభుత్వం బాసటగా ఉందనే నమ్మకాన్ని ఇచ్చే విధంగా ఆర్థిక మంత్రి యనమల రామకృష్ణుడు గారు, ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడు గారు ఈ బడ్జెట్ ను రూపకల్పన చేయడం ద్వారా తెలుగుదేశం పార్టీ ఆలోచనలను నమాజానికి స్వప్ం చేసినట్లు అయింది.

అదేవిధంగా, దళిత సంక్షేప విషయంలో సేదలు నిపసించే వాడలలో దాదాపు 5000 కి.మీ.పైనసి.సి.రోడ్ఫ్లూ పేయడం జరిగింది. అధ్యక్షా, అందుకుగాను రూ. 1300 కోట్లు ఖర్చుచేయడమైనది. గొప్పగా చెప్పుకునేవై.యస్.ఆర్. కాంగ్రెస్ పార్టీ సేతలు ఇక్కడ లేరు. వారు తమది స్వాధ్యాయుగమని చెప్పుకుంటారు. కాసీ, అది పై.యస్. కుటుంబ సభ్యులకు స్వార్థయుగం గాసీ పేదలకు, దళితులకు కాదు అని పలుసార్లు మేము చెప్పాము. ఇవాళ ఈ బడ్జెట్ ను గతంతో పోలిస్తే, 2004, 2009 సంవత్సరాలలో దళితుల సంక్షేమానికి ఇచ్చిన కేటాయింపులు చూస్తే ఎస్సి సబ్వాన్ ద్వారా 23 జిల్లాలలో ఉన్న ఉమ్మడి ఆంధ్రాష్ట్రంలో రూ.22,000 కోట్లు 5 సంవత్సరాలకు కేటాయించగా, అందులో

కేవలం 70 శాతం మాత్రమే ఖర్చు చేసిన పరిస్థితి ఉన్నది. కాసీ, రణాడు 13 జిల్లలు ఉన్న ఈ రాష్ట్రంలో ఇష్టటికే అంటే నాలుగు సంవత్సరాలకే రూ.29,373 కోట్లను కూచించి, 90 శాతం ఖర్చు పెట్టినపుడు చంద్రబాబునాయుడు ప్రభుత్వానికి దక్కింది. ఇది కేవలం మేము కమిటెంగా ఉన్నామని చెప్పడానికి ఇంతకన్నా వేరే నిదర్శనం అక్కరేదు అనే విషయాన్ని గుర్తుచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఎస్సి సబ్సిస్ ద్వారా పేరల అభ్యస్తతి కోసం, విద్య, ఉపాధికోసం, నివాస ప్రాంతాలలో మెరుగైన సాకర్యాలు ఇవ్వడం కోసం, దళితుల జీవన విధానాన్ని మెరుగుచేయడం కోసం ఈ ప్రభుత్వ నిరంతరం వనిచేసేలా ఈ బడ్జెట్ రూపకల్పన చేయడం జరిగిందని మనకు అర్థమన్తరున్నది. ఒక్క ఎస్సి కార్పోరేషన్ ద్వారానే ఇష్టటికే రూ.2,700 కోట్ల ఖర్చు చేయడం జరిగింది. ఆ మొత్తంలో వారికి స్వయం ఉపాధి కల్పించడానికి, భూములు కొనుగోలు చేయడానికి అనేక రకమైన కార్బూకమాలు చేపట్టడానికి ఈ బడ్జెట్లో కేటాయింపులు జరిగాయి.

ఈవైపు బీసీల సంక్షేపమానికి ప్రాధాన్యతనిన్నా, ఎస్సిల సంక్షేపమానికి పెద్దపీట వేస్తూ, ఎస్సిలను, గిరిపుత్రికలను అక్కన చేర్చుకుంటూ, మరోవైపు రాష్ట్ర అభివృద్ధికి ఎవరు నహాయం చేసినా చేయకపోయినా అభివృద్ధి రంగంలో ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్సు ముందుకు పరుగుతెర్తించేలా ఈ బడ్జెట్ కేటాయింపులు ఉన్నాయి. వ్యవసాయానికి పెద్దపీట వేసేలా వ్యవసాయ బడ్జెట్ను దాదాపు రూ.19,000 కోట్లతో రైతులకు భరోసా కల్పించేలా ఇచ్చిన ఈ బడ్జెట్ను ఈ సభ ఏకగ్రిమంగా ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను. చరిత్రలో నిలిచిపోయేలా రూపకల్పన చేసిన ఈ తీర్మానాన్ని మనమందరం ఆమోదించాలని కోరుతూ, మనస్సుర్చిగా ఈ బడ్జెట్ను బలపరుస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి.వి.వి.చౌదరి (శాసనసభా నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, బడ్జెట్పై జరిగే చర్చలో అవకాశం కల్పించిన మీకు నా హృదయహృద్భవ ధన్యవాదాలు. ఈ సందర్భంగా వ్యక్తిగతంగా నా భావాలను వ్యక్తపరచడం బాధ్యతగా భావిస్తున్నాను. గత సంవత్సరం బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టిన తరువాత జరిగిన బడ్జెట్ చర్చలకు, నేటి చర్చలకు ఎంతో వైవిధ్యం కనబడుతున్నది. సభలోనే కొంత వైవిధ్యం ఉన్నది. నిన్నటి సభలో జరిగిన చర్చల సారాంశం చూసినా, కొంతమంది మిత్రులు చేసిన ప్రసంగాలు చూసినా ఎంతో వైవిధ్యం ఉంది. దినికి ఒక కవి నిర్వేదంగా చెప్పిన ఒక వాక్యాన్ని చెప్పక తప్పదు. “నీవి తల్లి నిరుడు కురిసిన హిమ నుమములు” అని కవి అంటాడు. నాటి వాతావరణం ఒకసంవత్సరంలోనే ఇంత మార్పు వచ్చింది. అందుకు ప్రధానంగా ఈ బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టిన నేడ్యాన్ని కూడా మనం విశ్లేషించుకోవాల్సిన అవసరమున్నది. వెంకటేశ్వరస్వామి సాక్షిగా ఆనాడు తిరుపతిలో చేసిన ప్రమాణాలను విస్తరించి నమ్మిన నేస్తం దగా చేసిన నేపథ్యంలో ఈ బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టబడింది. అంతేకాకుండా ఆత్మరక్షణ పేరుతో ఎవో మాటలు చెబుతూ, ఫడరల్ స్వార్థికి విషాదం కలిగేలా, ఇదంతా మేమే చేశాము, జరిగిన అభివృద్ధి అంతా మాదే అని, మూలకారణం మేమే అని చెబుతూ అనేక రకాల వ్యాఖ్యలు చేయడం హర్షించరగ్గ విషయం కాదని తెలియజేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా, ఆత్మరక్షణ పేరుతో మిత్రులు ఆత్మవంచన చేసుకుంటున్నారని ఈ సందర్భంగా మనవిచేసుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా, నిన్నటి సభలో గవర్నరు గారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ ముఖ్యమంత్రిగారు చేసిన ప్రసంగం చూసినప్పుడు నముద్రమంత సహనం కలిగిన వ్యక్తి ఆ మహానాయకుడు తనలో ఉండే ఆవేదనను, బాధను బలవంతంగా దిగిమింగుకుని నిన్న మాటల్లాడిన మాటలు రాష్ట్ర అభివృద్ధి పట్ల, రాష్ట్ర ప్రయోజనాలను కాపాడడం పట్ల తన చిత్రపద్ధి, తన సంకల్పబలాన్ని, తన ఆత్మవిశ్వాసాన్ని, తన అంతరంగాన్ని ఆవిష్కరించిన తీరును మనం ఒక పారంగా నేర్చుకోవలసిన అవసరం ఉందని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇంతకుముందు మిత్రుడు కేస్వ చెప్పినట్లుగా 2018-19 బడ్జెట్ మనసిద్ధాంతాలకు, మన ఎజెండాకు రాష్ట్రప్రభుత్వం ప్రాధాన్యతలకు రాజీ పడకుండా సంక్షేమ ఆధారిత బడ్జెట్ ను ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. తెలుగుదేశం పార్టీ వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు, మనందరి ఆరాధ్యదేవం నందమూరి తారకరామార్పుగారి నినాదం నమూజమే దేవాలయం, ప్రజలే దేవుళ్లు అనేది మనకు తెలుసు. ఈనాడు వారి నూర్తిని అందుకుని ప్రజలే ముందు అనే నినాదంతో ఈ బడ్జెట్ ను రూపాందించుకోవడం జరిగింది. అందునల్ల దీనిని ప్రజల బడ్జెట్ గా అభివర్ణించక తప్పదు. ఆంధ్రుల ఆత్మగౌరవం, ఆత్మవిశ్వాసం నినాదాల ద్వారా జాతీయంగా అంతర్జాతీయంగా రాష్ట్ర భూతిని దశదిశలా చాటిన ముఖ్యమంత్రిగారి ఆత్మవిశ్వాస స్వార్థి కూడా ఈ బడ్జెట్లో కనిపిస్తున్నది.

మ.01.00

అధ్యక్షా, ఈ మూడు, నాలుగు సంవత్సరాల కాలంలో రాష్ట్రంలో జరిగిన అభివృద్ధి ఆశామార్గీ కాదని చాలామంది అంటున్నారు. విభజన జరిగినప్పుడు మనకు రాజధానికాసీ, పరిపాలన సాగించడానికి ఒక సచివాలయం కాసీ లేదు. కట్టుబట్టలతో వచ్చిన మనం ఈ రాష్ట్రాన్ని నాలుగు సంవత్సరాల కాలంలో తీర్చిదిద్దడమంటే, ఏదో అద్భుతాలవల్లనో, ఎవరి సహాయంవల్లనో జరిగిన అభివృద్ధి కాదు. ఆనాడు ముఖ్యమంత్రిగా చంద్రబాబునాయుడుగారు ప్రమాణస్వీకారం చేసినపెంటనే నవనిర్మాణదీక్ష మహా సంకల్ప దీక్ష ద్వారా ఈ రాష్ట్రాభివృద్ధిలో, నవ్వాంధ్ర నిర్మాణంలో ప్రతీ ఒక్కరూ భాగస్వాములు కావాలనే ప్రేరణను ప్రజల్లో కలిగించి, అందర్ని నమీకరించడం వల్లనే ఇది సాధ్యమైంది. ఈ నాలుగు సంవత్సరాల కాలంలో జరిగిన అభివృద్ధిని చూస్తుంటే ఇదొక అసాధారణమైన అభివృద్ధిగా భావించాలి. ఒక్కొప్పు సంక్షేము కార్యక్రమాలు చేస్తూనే, మరొకొప్పు అభివృద్ధిని, సంక్షేమంపై నమతుల్యతను సాధిస్తూనే దీనిని చేరుకోగలిగాము. అభివృద్ధిలేని సంక్షేమానికి ఆస్కారం లేదసి, సంక్షేమం లేకుండా అభివృద్ధికి అర్థం లేదనే ఒక పవిత్రమైన సిద్ధాంతంతో ఈ నాలుగు సంవత్సరాల కాలంలో ప్రభుత్వాన్ని సాగించిన విషయం మనందరికి తెలిసిందే.

అంతేగాకుండా, ఈ సందర్భంగా ప్రజల త్వాగాలూ, ముఖ్యమంత్రిగారి దూరదృష్టి, విజన్, నిరంతర తపన కారణంగానే ఈరోజు మనం ప్రత్యక్షంగా చూస్తున్న అభివృద్ధి సాధ్యమైంది. అదేవిధంగా, కేవలం ఒక్క పిలువుతో దైతులకు జీవనాధారమైన కొన్ని పేల కోట్ల రూపాయల విలువైన 33,000 ఎకరాల భూమిల్ని రాజధాని నిర్మాణంకోసం,

వారంతట వారు స్వచ్ఛందంగా ప్రభుత్వానికి ఇచ్చారంటే వారి త్యాగాల విలువ ముందు కేంద్రప్రభుత్వం ఇచ్చిన నిధులు ఏపాటిదని వారు ఆత్మవిమర్శ చేసుకోవాల్సిన అవసరముంది. కొన్ని లక్షల కోట్ల రూపాయల విలువైన త్యాగాల వెనుక మీరిచ్చిన నామమాత్రపు నిధులతో ఇదంతా మేమే చేశామని చెప్పుకోవడమనేది నిజంగా ఆత్మరక్షణ ప్రయత్నంలో భాగంగా ఆత్మ వంచన చేసుకుంటున్నారంటే అతిశయోక్తి కాదని నేను ఈ సందర్భంగా మనవి చేసుకుంటున్నాను.

అదేవిధంగా, బడ్జెట్లో ఎక్కడా రాజీవడకుండా గత మూడు సంవత్సరాలుగా ఏ విధంగానైతే సంక్లేఖ కార్యక్రమాలకు మనం అత్యంత ప్రాధాన్యతనిచ్చామో, అదే ప్రాధాన్యతతో పేదరికంలేని ఆరోగ్యకర, ఆనందదాయక సమాజం ఏర్పాటే లక్ష్మిగా ఈరోజున మనం ఈ సంక్లేఖు ఆధారిత బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఒకప్రకృతి విభజన కష్టాల సుడిగుండం నుంచి రాష్ట్రాన్ని బయటపడెయ్యడానికి శక్తివంచన లేకుండా కృషి చేస్తూనే మరొకప్రకృతి పేదల సంక్లేఖుం కోసం ఆనేక పథకాలను ప్రవేశపెట్టి విజయవంతంగా కూడా అమలుచేస్తున్నాం.

అధ్యక్షా, రూ.16,000కోట్ల ఆర్థికలోటుతో రాష్ట్రాన్ని అప్పజెప్పినపుటికీ ప్రతి ఏటా కూడా రూ.65,000 కోట్లు సంక్లేఖురంగంపై మనం వ్యయం చేస్తున్నాం. ఈ మూడున్నర సంవత్సరాలలో సుమారు రెండులక్షల కోట్ల రూపాయలు పేదల సంక్లేఖుం కోసం మే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వ్యయం చేయడం జరిగింది. ఒహుశా దేశ చరిత్రలోనే ఒక రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సంక్లేఖుానికి ఇంత ప్రాధాన్యతనివ్వడమనేది ఒకగొప్ప విశేషంగా మనందరమూ భావించాలి. ఒకప్రకృతి అనేక ప్రజారంజక పథకాలను కొనసాగిస్తూనే కొత్తగా 103 సంక్లేఖు పథకాలను కూడా రూపాందించి విజయవంతంగా అమలుచేస్తున్నాం. వీటిని అమలుచేసేటప్పుడు ఎక్కడా కూడా అక్రమాలకు, అవిసితికి తావులేకుండా పటిష్టమైన సాంకేతిక వనరులను వినియోగించుకుని, ఆన్‌లైన్ విధానంలో అత్యంత పారదర్శకంగా ఈ సంక్లేఖు పథకాలను అమలుచేస్తున్న తీరు దేశవ్యాప్తంగా ప్రశంసలకు పొత్తుమైందని, చాలా రాష్ట్రాలకు కూడా ఇది ఆదర్శంగా నిలిచిందని తెలియచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, చంద్రబాబునాయుడుగారు పాదయాత్రలో ఇచ్చిన హామీలమేరకు ఎన్నికల ప్రణాళికలో పాందువరిచిన అంశాలన్నింటినీ తు.చ తప్పకుండా చిత్రపుధ్వితో అమలుచేయడంలో భాగంగా సుమారు రూ.24,000 కోట్లు రైతు రుణమాఫీ పథకానికి మనం చక్కగా ప్రణాళికాబద్ధంగా అమలుచేసుకుంటూ దశలవారీగా వారికి వడ్డితో నహరుణాన్ని మాఫీ చేస్తున్న సంగతి ఒకసారి సేను గుర్తుచేస్తున్నాను.

అదేవిధంగా, ఎన్.టి.ఆర్.మైద్యసేవ, చంద్రన్న బీమా అమలులో కూడా ముందున్నాం. కొంతమంది చంద్రన్న బీమాకు సంబంధించి మాటల్లాడుతూ, ఈ పథకానికి ముఖ్యమంటిగారి పేరు ఎందుకు పెట్టారనే కామెంట్ వ్యాయి. కామెంట్ రావడం సహజమే. కానీ ఆలోచన ఎవరిదైనా, దానిని ఆచరించిన తీరువల్ల ఆ వ్యక్తి ముద్దుపడిపోతుంది. ఇప్పటికే కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకాల్లో చాలామంది ముఖ్యమంత్రుల ముద్దువడే తీరుతుంది. ఎందుకంటే అమలుచేసిన

ఘనత, అమలుచేసిన తీరును బట్టి ఆ పేర్లు వస్తాయి. అందుచేత చంద్రస్థ బీమా పథకమనే పేరు పెట్టుకోవడంలో ఏ రకమైన తర్వా లేదని, ఎవర్నీ విస్మరించాల్సిన అవసరంలేదని అభిప్రాయపడుతున్నాను.

అలాగే, ఈరోజున వబ్లీక్ డిప్యూషన్ నిస్టమలో రేవ్న వంపిణిని ఎక్కడా లవిసీలికి, అక్సమాలకు తావులేకుండా, ఎక్కడా ఆలస్యానికి చోటు ఇవ్వకుండా ఒక పక్కంది ప్రణాళికతో ఈ కార్బూక్సమం జరుగుతోంది. అంతేగాకుండా, కుటుంబ సంక్షేమం కోసం ఎన్.టి.ఆర్ భరోసా పథకాన్ని ఎంతో చిత్రపుద్ధితో అమలుచేస్తున్నాం. ఈ పథకాలస్తే కూడా ఇతర రాష్ట్రాలకు ఆదర్శంగా నిలుస్తున్నాయి. ఇంతటి ఆర్థిక సంక్షోభంలో కూడా ఏ రకంగా వీటిని అమలుచేస్తున్నామో అధ్యయనం చేయడానికి ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి ఈరోజు ప్రతినిధులు, అధ్యయన బృందాలు మనవద్దకు వస్తున్నారంటే నిజంగా మనందరమూ కూడా గర్వించదగ్గ విషయం.

అధ్యక్ష, “జాత్యుహి ద్రువో మృత్యుః ద్రువం జన్మ మృత్యుచ“ అని భగవద్గీతలో అన్నట్లు పుట్టిన ప్రతి వ్యక్తి గిట్టిక మానరు. పుట్టుక నుంచి చావు వరకూ కూడా మనిషి జీవితంలో ఎదురయ్యి అన్న దశల్లో ఏ ఏ సంక్షేమ పథకాలు అవసరమో గుర్తించి, వాటిని దశలవారీగా అందిస్తా, పారదర్శకంగా అమలుచేస్తూ శ్రేయోరాజ్యం స్వీకృతిని చాటడం ద్వారా రాజ్యంగ నిర్వాతల ఆదర్శాలను సెరవేర్చిందుకు మన ముఖ్యమంత్రిగారు చేస్తున్న కృషినిరువురూనం, దేశానికి ఆదర్శప్రాయం. సంక్షేమం అనేది ఒక్కసారి అందించే నహాయం కాదు. జీవితంలోని అన్న దశల్లో నిర్ణిష్ట అవసరాలు తీర్చే ప్రక్రియ. ఈ ప్రక్రియలో భాగంగానే ఈరోజున సంక్షేమానికి అత్యంత ప్రాధాన్యతనివ్వడం జరుగుతోంది. సమాజంలోని అన్న వర్గాల జీవన ప్రమాణాల్ని మెరుగుపరచడమే ఈ ప్రభుత్వ పథకాల ముఖ్యోద్దేశం.

అధ్యక్ష, అనేక నవవ్యాపకాలములు, దృఢచిత్తంతో మనం సాగిస్తున్న పురోగతిని చూస్తే ఒక ఆశాజనకమైన క్రొన్స్, విశ్వాసాన్ని కలిగిస్తోంది. అందుకే గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా లోటులో సాగుతున్న ఈ బడ్జెట్, ఈరోజున 2018-19 బడ్జెట్ద్వారా రెవెన్యూ వ్యయంలో ఒక మిగులు బడ్జెట్గా మనం చేసుకోవడం జరిగింది. ఇది నిజంగా హర్షణియం. అంతేగాక అది మన ఆత్మవిశ్వాసం. కేంద్రం నుంచి నిధుల మంజురులో నిర్మించి ఉన్నప్పటికీ మన ప్రశ్నశక్తి, ఆత్మవిశ్వాసంతో ఈ రాష్ట్రాన్ని మనం అన్ని రకాలుగా అభివృద్ధి చేయగలమనే ఆశాభావం కలుగుతోంది. బడ్జెట్లో ఉండే ప్రతి అంశాన్ని మనం అమలుచేయగలమనే దృఢసంకల్పం, ఆత్మవిశ్వాసం వల్ల ఈరోజున మిగులు బడ్జెట్గా చూపించడానికి కూడా ఒక దైర్యాన్ని ఇచ్చింది. గౌరవ ఆర్థికమంత్రివర్యులు యనమల రామకృష్ణుడుగారు బడ్జెట్ ప్రసంగంలో మాటల్చడతూ, అనేక నవవ్యాపకాలములు వట్టింది, దృఢచిత్తంతో మనం సాధిస్తున్న పురోగతి ఒక ఆశాజనకమైన క్రొన్స్, విశ్వాసాన్ని కలిగిస్తుందని చెప్పడం జరిగింది. అంటే ఆంధ్రప్రజల ఆత్మవిశ్వాసం ఎంతటిదో, దీనికి నూరిపోసిన మన ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుగారి సూర్యి ఎటువంటిదో మనందరమూ కూడా ఒకసారి అర్థం చేసుకోవాల్సిన అవసరముంది.

అధ్యక్షా, హాతుబద్ధంగాని రాష్ట్రవిభజనవల్ల మనం అనేక ఆర్థిక ఆధారాలైన రాజధాని నగరాన్ని కోల్పోయాము. ఆదాయం సమకూర్చే సేవారంగం వంటివి కొరవడిన పరిస్థితుల్లో కూడా ఈ నాలుగు సంవత్సరాల కాలమనేది రాష్ట్ర పునర్నిర్మాణానికి చాలా తక్కువ సమయం. కానీ మనం ఇప్పటివరకూ సాధించింది, మన ప్రయాణం ఎంతవరకూ సాగింది అనే అంశాలను ఈ బడ్జెట్ చర్చల సందర్భంగా సమీక్షించుకోవాల్సిన అవసరముందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. అన్నింటికంటే ప్రధానమైన సమస్య కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి సకాలంలో అందని సహాయంవల్ల సమస్య మరింత జటిలమైందని తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డెఫ్యూటీ చైర్మన్: త్వరగా పూర్తి చెయ్యండి.

శ్రీ వి.వి.వి చౌదరి: అధ్యక్షా, మీరు నాకు కొంచెం ఎక్కువ సమయం మాట్లాడడానికి సమయమిస్తారని అశించాను.

మిస్టర్ డెఫ్యూటీ చైర్మన్: మీరు మొదలుపెట్టి 15 నిమిషాల్టెంది. పయ్యానుల కేశవ్గారు పది నిమిషాలు తీసుకున్నారు. మీకు పదిహేను నిమిషాల్టెంది.

మ.01.10

శ్రీ వి.వి.వి.చౌదరి: అధ్యక్షా, నీను సభలో ముఖ్యమంత్రిగారి గంభీరమైన ఉపస్థితిల్లో మనమందరం విస్తారము. ఆయన ఈ రాష్ట్రానికి వచ్చి పట్ల ఒక రాజీలేని పోరాటం చేస్తాను, ఆత్మవిశ్వాసంతో, ప్రజలు తమపట్ల ఉంచిన సమృక్తం వలన, ఎన్ని అవాంతరాలు ఎదురైనా రాష్ట్ర ప్రయోజనాలను రక్షిస్తాననే ఒక స్థిరమైన సమృక్తంతో ఆయన ప్రసంగం ప్రతిబింబించింది. దానికి కారణం ఆయనలో ఉన్న ఒక విజన్. ఎన్ని సంక్షోభాలు ఎదురైనా, ఎన్ని సాధ్యాలు ఎదురైనా వాటన్నింటిని కూడా అవకాశాలుగా మలచుకోని 40 సంవత్సరాల రాజకీయ ప్రస్తావంలో ఎన్నో ఒడిదుడుకులను ఎదుర్కొన్నపటికీ కూడా వాటన్నింటిని అధిగమిస్తానే ఇప్పటికి కూడా ఒక స్థిరమైన రాజకీయ నాయకుడిగా, రాజకీయవేత్తగా ఈరోజున పేరు పాందారంటే అది ఆయన గొప్పతనం. నీను ఆయన ఉపస్థితిలోని **in between lines** వింటుంటే తన అంతరంగాన్ని ఆవిష్కరించిన తీరు చూస్తుంటే ఎప్పుడూ ఎదురుకాని ఒక సమృక్తిహాన్ని ఆయన ఎదుర్కొనడంతో ఎంతో ఆపేదనకు గురయ్యారు. అయినప్పటికీ బిజెపి వారు ఇప్పటికి కూడా మిత్రులేనని సంకీర్ణ ధర్మాన్ని పాటిస్తామని చెప్పడం నిజంగా ఆయన ఔదార్యానికి జోహోర్లు అర్పించాలి. ఆయన సహనాన్ని ఒక సూర్యీగా తీసుకోవాలి.

బడ్జెట్ విషయానికి వస్తే, విభిన్న రంగాలకు, సామాజికవర్గాలకు వారి చిరకాల ఆశలకు, ఆకాంక్షలకు భరోసా కల్పించే రీతిలో ఈ బడ్జెట్ ను రూపాందించడం నిజంగా సర్వజన సంతృప్తికి, సంక్షేమానికి వట్టం కట్టిన విషయంగా నేను భావిస్తున్నాను. ఈ బడ్జెట్ ద్వారా నిరుద్యోగులకు కొండంత ధైర్యం కల్పించడమే కాకుండా దేనికి లేదనకుండా

కీలక రంగాలన్నింటికి పుష్టులంగా కేటాయింపులు చేయడం జరిగింది. నిధులు ఇవ్వడంలో నిర్దిష్టంగా కేంద్రం మొహం చాటేన్నున్నది. రోజుకొక వార్త అధ్యక్షా, నిన్నటివరకూ ఒక దెబ్బ, మరలా నిన్న విశాఖ రైల్స్ జోను లేదని, మరలా దుగ్రాజవట్టం గురించి ఒక వ్యతిరేక వార్త వచ్చింది. ఇవస్తు చూస్తుంటే కేంద్రప్రభుత్వం వైఫారి ఏమిటనేది మరొక్కసారి సమీక్షించుకోవాల్సిన అవసరమున్నది. ఒక ఫెడరల్ ప్రెక్సెస్ రాష్ట్రం తన కాళ్లమీద తను నిలబడి, ప్రజల అండ, బలం ఉంటే ఏదైనా సాధించగలదనేది శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఇప్పటికే నిరూపించారు, భవిష్యత్తులో కూడా నిరూపిస్తారు.

ఈరోజున రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేయడం గాని, సంక్షేమాధారిత బడ్జెట్ ను అమలు చేయడంలో గాని, సమర్థ వసరుల సమీకరణ, ప్రభావమంతమైన యాజమాన్యం, వసరుల కేటాయింపులో ఏకీకరణ విధానం, అన్నింటినీ మించి ఉక్కాలజీని అడ్పి చేసుకోవడం ద్వారా ఏటన్నింటిని కూడా పారదర్శకంగా అమలు చేయడం జరుగుతోంది. రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి ఏటన్నింటిని కీలకమైన అంశాలుగా పేర్కొనవచ్చు. రూ.1,07,000/- నుండి రూ.1,42,000/- వరకూ పెరిగిన మన తలనరి అదాయం మన వృద్ధిని చూపిస్తోంది. 2017-18వ సంవత్సరపు సవరించిన బడ్జెట్ అంచనాలతో పోల్చిచూస్తే 2018-19వ సంవత్సరపు కేటాయింపులు 21.7% ఎక్కువగా ఉన్నాయి.

ప్రభుత్వ ప్రాధాన్యతా రంగాలైన వ్యాపసాయం, సిటిపారుదల, ఆరోగ్యం వంటి రంగాలకు ఇల్లో ధికంగా బడ్జెట్ కేటాయింపులలో పెంపుదల చేయడం జరిగింది. అంతేగాకుండా ముందు జాగ్రత్తగా రాష్ట్రానికి జీవనాడి అయినటువంటి పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మణానికి అవాంతరాలు ఎదురవకూడదని, ఎంతమంది ఆటంకాలు కల్పించినా సజ్ఞవుగా సాగాలని ఒక చిత్తపుద్దితో రూ.9,000 కోట్లు కేటాయించడం నిజంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముందుచూపుకు నిదర్శనం. విభజన తరువాత ఈ నాలుగు సంవత్సరాలలో రాష్ట్రం ఆర్థికలోటుతో కొట్టుమిట్టాడుతున్నప్పటికీ 2018-19వ సంవత్సరంలో రెపెన్యూ మిగులు రూ.5,235.24 కోట్లుగా చూపించడం విశేషం.

రాష్ట్రవిభజన చట్టం ప్రకారం, ఇచ్చిన హామీల ప్రకారం రాష్ట్రానికి రావాల్సిన బకాయిలస్సి కూడా కేంద్రప్రభుత్వం మంచి మనసు చేసుకుని, వారికి మంచిబుద్ధి దేవుడు ప్రసాదిస్తే ఇవస్తు కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చి తీరుతుందనే ఆశాభావాన్ని ఈ బడ్జెట్లో ప్రతిభింబించ చేశారు. ఫెడరల్ వ్యవస్థలో కేంద్ర, రాష్ట్ర సంబంధాలలో పరస్పర విశ్వాసం ఉండాలి, పరస్పరం గౌరవించుకునే విధానం ఉండాలి. ఎందుకో గాని ఈ ప్రస్తుత వ్యవస్థలో కేంద్ర రాష్ట్రప్రభుత్వాల రిలేషన్స్లో ఎందుకో కొంత సంఘర్షణాత్మక వాలావరణం కనిపిస్తోంది.

అధ్యక్షా, ఈరోజున ఎన్న కష్టాలు ఎదురైనా నరే పరిస్థితులకు తలవంచక పోవడకు నిజమైన బలం అనేది మహాత్మ గాంధీ గారి సూక్తి. ఈరోజున చంద్రబాబు నాయుడు గారు కూడా దానినే పాలో అవుతున్నారు. ఎన్న కష్టాలు ఎదురైనా నరే పరిస్థితులకు రాజీవడకుండా రాజీలేని పోరాటం కొనసాగిన్నన్నారు. అటువంటి నాయకుడు మనకు ఉండడం నిజంగా మన అర్పిపోయాడి.

2018-2019 సంవత్సరానికి వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్) పై సాధారణ చర్చ

ఈ రోజున బడ్జెట్లోని కొన్ని కీలకాంశాలను చూస్తే, సంక్షేమానికి అత్యంత ప్రాధాన్యతనివ్వడం జరిగింది. ముఖ్యంగా సంక్షేమ రంగానికి 2014-15లో రూ.2,665 కోట్లు ఇస్తే, 2015-16లో ఇతోధికంగా పెంపుదల చేసుకుంటూ రూ.3,210 కోట్లు ఇస్తే, 2016-17లో రూ.5,000 కోట్లు, 2017-18లో రూ.5,015 కోట్లు, ప్రస్తుత బడ్జెట్లో రూ.6,210 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. రూ.10,000 కోట్లలో బి.సి. నబ్బణ్ణను తొలిసారిగా దేశంలో తొలిసారిగా ప్రవేశపెట్టిన ఘనత మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి, మన ముఖ్యమంత్రి గారికి దక్కుతుంది. బి.సి. నబ్బణ్ణ ద్వారా దాదాపు కోటి 51 లక్షల మంది లభ్యదారులకు ప్రయోజనం చేకురింది. 2018-19లో బి.సి. నబ్బణ్ణ కోసం రూ.12,200 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. విద్యార్థుల స్కూలర్సిఫ్ట్ల కోసం బి.సి.ల ఆదాయ వరిమితిని రూ.2,50,000/-లకు పెంచడమే కాకుండా 2017-18 లో పాస్ మెట్రిక్ స్కూలర్సిఫ్ట్లకు రూ.274 కోట్లు, ఫిజి రీయంబర్సమెంట్ కోసం రూ.1042 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది.

అన్నింటికంటే విశేషమేమంటే, గత ప్రభుత్వాలు రద్దు చేసిన ఆదరణ వధకాన్ని బి.సి.ల సంక్షేమం కోసం, వారిలో వృత్తిస్నేహిత్వాన్ని పెంచడం కోసం వారి జీవనోపాధి కోసం అదరణ వధకాన్ని తిరిగి పునరుద్ధరించి 2018-19లో బి.సి.లకు వనిముట్లు అందించేందుకు రూ.750 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. అంతేకాకుండా బి.సి.పెడాచేస్వన్ ఏర్పాటు చేసి ఇతోధికంగా కేటాయింపులు చేయడం జరిగింది. కావులను బి.సి.లలో చేర్చాలనే డ్యూండ్కు ఎక్కిపంగా తీర్చానం చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపించడం జరిగింది. కావుల సంక్షేమం కోసం రూ.1000 కోట్లు, నాయా బ్రహ్మాణిలకు రూ.30 కోట్లు, దూదేకులకు రూ.40 కోట్లు, కల్ప గీత కార్యికులకు రూ.70 కోట్లు, వార్తీకీ/బోయలకు రూ.50 కోట్లు, వడ్డెరలకు రూ.50 కోట్లు, శాలివాహనులకు రూ.50 కోట్లు, సగర/ఛండ్రరులకు రూ.40 కోట్లు, మేదరలకు రూ.30 కోట్లు, కృష్ణబలిజ/పూసలకు రూ.25 కోట్లు కేటాయించారు.

మ.01.20

అధ్యక్షా, ఇవి కాకుండా మొట్టమొదటిసారిగా పైపుల సంక్షేమం కోసం ఈ బడ్జెట్లో నిధులు కేటాయించడం, నిజంగా ఒక వినుత్తమైన సంక్షేమ కార్యక్రమం. ఇంతేకాకుండా, మత్తుకారులకు సామాజిక భద్రతా కార్యక్రమం క్రింద 50 సంవత్సరాలు పైబడిన ప్రతి మత్తుకారుడికి పెన్న ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం నిర్దయం తీసుకోవడం జరిగింది. ప్రభుత్వం ఇలా అనేకసంక్షేమ కార్యక్రమాలను సెరవేరుస్తూనే, మరోపైపు సాగుసిటి రంగానికి, పోలవరానికి, హర్షాటక రంగానికి, నిరుద్యోగ భూతికి, పౌరసరఫరాల శాఖకు నిధులు కేటాయించడం జరిగింది.

మిశన్ డెఫ్యూటి చైర్మన్: కంప్లిట్ చేయండి.

శ్రీ వి.వి.వి. చౌదరి: అధ్యక్షా, రెండే రెండు నిమిషాలలో నేను ముగిస్తాను ఈరోజున వ్యవసాయం దాని అనుబంధ రంగాలకు రూ.19,078కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. వ్యవసాయానికి ప్రత్యేకంగా బడ్జెటును

ప్రేశపెట్టడం ఏ రాష్ట్రంలో లేదు. వ్యవసాయంతో పాటు వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలకు కూడా ఇతోధికంగా నిధులు కేటాయించడం జరిగింది.

అధ్యక్ష, గత రెండు సంవత్సరాలుగా ఈ రాష్ట్రంలో రెండంకెల వృద్ధిరేటు కొనసాగుతోంది, అది ఇంకా కొనసాగుతునే ఉంటుందని నేను ఆశాభావాన్ని వ్యక్తు చేస్తున్నాను. అదేవిధంగా ఒకసంకీర్ణ ధర్మంలో, సంకీర్ణ ప్రభుత్వాలు ఉన్నప్పుడు సహకారం, సంఘర్షణ అనేరెండు పైరుధ్యమైన పదాలు ఉంటాయి. ప్రజలకు మంచి జరుగుతున్నప్పుడు కానీ, ప్రభుత్వం సక్రమమైన రీతిలో నడుస్తున్నప్పుడు కానీ, ఇచ్చిన హామీలను అమలు చేయడంలో చిత్తపుద్ధిని చూపించినపుడు గాసి మనం సహకారం ఇస్తునే వచ్చాము. అనేక కీలక సమయాల్లో కేంద్రం తీసుకున్న ప్రజా వ్యతిరేక నిర్ణయాలను కూడా మనం సమర్థిస్తునే వచ్చాము. కానీ, ఈరోజున ఆ స్థీస్ కూడా దాటిపోయిందనే అనుమానం ప్రజల్లో వ్యక్తం అయింది. ఆ అనుమానాన్ని నివృత్తి చేయడానికి కేంద్రానికి ఇంకా వ్యవధి ఉంది. నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ నభలో ప్రసంగిస్తూ, కేంద్రానికి మేము ఇంకా మిత్రులనే, ఎస్టీయేలో భాగస్వాములనే అని చెప్పారు. మేము మంత్రిపదవులకు రాజీనామా చేశామే తప్ప, మేము ఇంకా ఎస్టీయేలో భాగస్వాములనే అని వారు చెబితే, ఆయన సూర్యీని, వారు చూపించిన గౌరవాన్ని, విశ్వాసాన్ని అందుకోవాల్సిన బాధ్యత కేంద్రం మీద ఉందని మీకు తెలియజేస్తున్నాను. ఒక్కసారి ముఖ్యమంత్రిగారి కల గురించి, వారు కల కంటున్న రాజ్యం గురించి చెప్పాలంటే, మహాకవి శ్రీ శ్రీ గారు “నా జాతి కళల్లో సూర్యాంగీ వెలిగించి, సృష్టించుకుంటాను సరికొత్త స్వర్గాన్ని, ఆర్థిక అనుమతులు లేని మరోప్రవంచం నా కల” అన్నారు. ఇది చంద్రబాబు నాయుడుగారి కల, కాకపోతే శ్రీ శ్రీ గారి మాటల్లో ఉంది. మనందరికి ఈరోజు చంద్రబాబునాయుడు గారు సూర్యి. ఈ రాష్ట్రానికి కాదు, దేశ ప్రజలందరికి కూడా సూర్యి. ఒక తెలుగుదేశం పార్టీకి కాదు, రాజకీయ విలువలు కలిగిన ఏ పార్టీ అయినా వారిని సూర్యీగా తీసుకోవాలి. ఈరోజు నిరుత్సాహాన్ని జయించడం ఆయన నుండి సేర్చుకుంటున్నాము. ఆయన సాహసం మనందరికి ఒక ఉదాహరణ. ఆయన జీవితమే ఒక ఒరవడి. ఇది మనందరి మహాప్రసాదంగా కొనసాగాలనేది వారి ఆకాంక్ష.

చివరిగా ఒక మాట అధ్యక్ష. ఈరోజున ఐదుకోట్ల ప్రజల మనోభావం, ఆత్మగౌరవం, ఆత్మవిశ్వాసం ఒకే నినాదం చేస్తోంది. ఈరోజున సహకారం కొనసాగలేదు. నేను ముందే చెప్పాను, సహకారం, సంఘర్షణ అనేవి రెండు పైరుధ్యమైన పదాలు. కొనసాగలేని పరిస్థితుల్లో “చంద్రస్తు సంఘర్ష కరో, హామ్ తుమ్మారే సాత్ పై” అని ఐదుకోట్ల ప్రజలు వారి ఆత్మగౌరవ నినాదంతో, ఆత్మవిశ్వాసంతో వారికి అండగా నిలిచారన్న సంగతిని ఈ సభాముఖంగా వారికి నేను తెలియజేసుకుంటున్నాను. ధన్యవాదాలు అధ్యక్ష.

శ్రీ విటవు బాలసుబ్రహ్మణ్యం: అధ్యక్ష, ఈ బడ్జెటు మీద ప్రసంగించే అవకాశాన్ని ఇచ్చినందుకు ముందుగా మీకు ధన్యవాదాలు. బహుశా ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వానికి పూర్తిగా బడ్జెట్ని సమర్పించే అవకాశం వహే సంవత్సరం ఉంటుందో, లేదో నేనయితే చెప్పలేను. అంతేకాకుండా ఆంధ్రప్రదేశ్ మూడేళ్ల ప్రసాదాన్ని ముగించుకుని, నాల్గవ సంవత్సరంలోకి అడుగుపెడుతున్న సందర్భంలో ఒడిదుడుకుల్ని తట్టుకుని, ఒక రూపానికి వచ్చినప్పుడు పెడుతున్న బడ్జెట్గా కూడా

దీనిని కొంత అర్థం చేసుకోవాలి. ఈ సందర్భంలో ఈ బడ్జెటుకు ముందే ఉపోద్యాతంగా కొన్ని వాక్యాలు చెప్పడం జరిగింది. అందులో కొన్ని “కేంద్రం నుంచి సకాలంలో అందని సహాయం సమస్యను మరింత జటిలం చేసింది” ఇదొకవాక్యం. “నిరాదరణ నుండి అభివృద్ధి దిశగా కొనసాగుతున్నాము” మరో వాక్యం. “కేంద్రం ప్రభుత్వం ఉదానీసత కనబరచకుండా ఉంటే మరింత అభివృద్ధి, ప్రగతి సాధించగలిగే వారమే” అనేది మరొక వాక్యం. వీటన్నింటికి జవాబుగా గాంధీగారి సూక్తుల్ని కోట చేయడం జరిగింది. **When you go through hardships and decide not to surrender, that is Strength.** అనేమాట కొంత నర్సుగర్భం, కొంత సందర్భచితం కూడాను. సరండర్ కాకుండా నిలబడితేనష్టులు, కష్టులు వచ్చినప్పుడు ముందుకు వెళ్లడం సాధ్యము అనే దానిలో రాబోయే కాలంలో రాష్ట్రప్రభుత్వం ఎలా వ్యవహరిస్తే ఈ రాష్ట్రాన్ని ముందుకు తీసుకువెళ్లగలదు అనేటువంటిది సూచనప్రాయంగా ఉందని సేను అభిప్రాయ వడుతున్నాను. ఏమైనా మొత్తం మీద ఆ సూచన కేంద్రం నుంచి వచ్చే ఆర్థిక సహాయంపై ఆధారపడి, దానికి లోభదే ఈ బడ్జెటులో చెప్పిన గణాంకాలు ఉంటాయనే భావాన్ని తెలియజేస్తుందని సేను అభిప్రాయవడుతున్నాను.

అధ్యాత్మ, ఇకపోతే కొన్ని మంచి గణాంకాలు కూడా ఇచ్చారు. ఉదాహరణకు గత మాడు సంవత్సరాల్లో జి.ఎస్.డి.పి 10.9రోతం పెరిగింది. జాతీయంగా ఇది 7.3శాతం మాత్రమే పెరిగిందని, అలాగే తలసరి ఆదాయం కూడా బాగా పెరిగిందని, లక్ష ఇరవై మాడు వేల నుంచి లక్ష నలబై రెండు వేలకి అంటే 14.87శాతం పెరిగిందని చూపించారు. తలసరి అప్పు కూడా పెరిగినట్లు ఉన్నా, రూ.24,000లకు పైగా జిఎస్డిపిలో అది గతానికి, ఇష్టటికీ పెద్దగా తేడా లేదని చూపడం జరిగింది. అలాగే ఈ బడ్జెటులో 21.7శాతం అంటే, గతం కంటే పెంచినట్లుగా కూడా పేర్కొనడం జరిగింది. నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు మాటలుడుతూ, రాష్ట్రానికి వచ్చే పెట్టుబడులు రూ.18లక్షల కోట్లు ఉండబోతాయని ప్రకటించారు. ఈ లెక్కలను చూస్తే, కొంచెం కడుపు నిండిపోతుంది.

అధ్యాత్మ, అలాగే ఈ బడ్జెట్ని ప్రవేశపెట్టే సందర్భంలో అక్కడక్కడ కొన్ని విలువైన వాక్యాలు వాడారు. ఆ లైటలో మాత్రమే ఈ బడ్జెట్ని సేను వరిశీలించే ప్రయత్నం చేస్తాను. అందులో ఒకచోట ఒక మాట ఉంది. “ఉజ్జ్వలమైన సమాజాన్ని ఏర్పరచడం” ఊరికి ఏదో తాత్కాలికమైన ఉపసమానాలు కలిగించడం కాదు, ఉజ్జ్వలమైన సమాజాన్ని నిర్మించడం కొరకు ఈ బడ్జెటును మేము ఇలా ప్రవేశపెడుతున్నామనేది ఒక మాట. రెండవది “కుటుంబ వికాసం, సమాజ వికాసం రెండూ మనసులో పెట్టుకున్నాము” అనేది మరొక మాట. “అన్న వర్గాల సాధికారతకు, శేయస్తుకు, ఆనందానికి ఈ బడ్జెటు ప్రవేశపెడుతున్నాము” అనేది మాడువ వాక్యం. ఇదికొంత తాత్కాలికమైన అంశం. ఆ రూపంలో దీనిని తీసుకువచ్చారు. అలాగే ఈ బడ్జెటులో మొత్తం 21.7శాతం పెరిగినప్పుడు బడ్జెటు మొత్తం గతేడాదితో పాలిస్తే, ఆయా రంగాలకు కూడా అంతే శాతం పెరిగినట్లయితే బడ్జెటు గతంతో సమానంగా ఇచ్చినట్లు లెక్క అవుతుంది. కొన్ని అంశాలకు బాగా పెంచారు. ఉదాహరణకు వ్యవసాయం, సాగుసీటి ప్రాజెక్టులు, పరిశ్రమలు, గృహనిర్మాణం, పట్టణాభివృద్ధి, సాంఘిక భద్రత, సంక్లిష్టం, త్రాగుసీరు, పారిశుద్ధం ఇలాంటి వాటికి 21.7శాతం కంటే ఎక్కువ పెరిగాయి. కానీ ఆశ్చర్యకరంగా ఉజ్జ్వలమైన సమాజాన్ని నిర్మిస్తామనే ఆశయాలను మనసులో పెట్టుకున్నట్లయితే సాధికారిక

సమాజాన్ని నిర్మిస్తామనే దానిని కూడా అమలులోకి తీసుకున్నట్లయితే విద్య, వైద్యరంగాలకు ఏవిధంగా బడ్జెటులో నిధుల కేటాయింపు తగ్గుతుంది?

మ.01.30

అధ్యక్షా, ఇవస్తి గమనించినట్లయితే, పెద్దగా తగ్గడం కాదు గానీ, అనలు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఎప్పుడూ విద్యకు, ఆరోగ్యానికి మంచి కేటాయింపులు జరిపినటువంటి సాక్షాం లేదు. 12, 13 శాతం అయ్యేటప్పటికీ విద్యా రంగానికి మహా క్షేత్రం అయిపోతుంది. నాలుగు, నాలుగున్నర శాతం అయ్యేపరికి ఆరోగ్యానికి సంబంధించి కనాక్షాం అయిపోతుంది. దానిని కూడా తగ్గించేశారు. మరి సంక్లేషమం ప్రాధాన్యత గల బడ్జెట్‌లో విద్య, ఆరోగ్యం అనేవాటికి నిధులు తగ్గించడం ద్వారా ఆ లక్ష్యాన్ని ఎలా సాధిస్తారని నేను తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, అందుకనే మీరు వీటన్నింటిని గమనిస్తే, బహుః ఈ లోపాన్ని గుర్తించే కావచ్చ - సోషియో ఎకనామిక్ సర్వే ఏం పేర్కొంది అంటే రూ.60,000కోట్లు మేము వ్యయం చేసినా, however social and financial inclusion is yet to show marked improvements. ఇంత మేము సంక్లేశనానికి ఖర్చు పెడుతున్నప్పటికినీ, ఏమి చేసినా కూడా అనుకున్నంతగా అభివృద్ధి సంక్లేషమం షైల్పు నుంచి కానీ, ఆర్థికంగా కానీ ఏ విధంగా చూసినా కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పెద్దగా ముందుకు పోలేకపోతున్నాము అని సోషియో ఎకనామిక్ సర్వే చాలా స్పష్టంగా చెప్పింది. మరి దానిని గమనంలో పెట్టుకుని ఈ బడ్జెట్‌ను తయారు చేయడమనిటటువంటిది ఏమైనా ఉందా లేదా?

అధ్యక్షా, ఈ సందర్భంగా నేను నాలుగైదు అంశాలను ప్రస్తావించే ప్రయత్నం చేస్తాను. నాకు తెలిసినంతపరకు ఇప్పుడు ప్రవంచంలో అర్థశాస్త్రవేత్తలు కానీ, సామాజిక శాస్త్రవేత్తలు కానీ, రాజకీయ నాయకులు లేకపోతే వైజ్ఞానిక శాస్త్రవేత్తలు కూడా రాబోయే 100 ఏళ్ళల్లో ఈ సమాజం ఏ షైల్పు నుంచి ఏ షైల్పుకు ప్రయాణం చేస్తాంది? ఏ యే సమస్యలు ఎదురు కాబోతున్నాయి అనే అంశాలపై స్ఫూరంగా ఒక అభిప్రాయానికి వచ్చారు. రాబోయే కాలంలో పెద్ద సహాయగా ఉండేటటువంటి వాటిల్లో వేచిన మనం తప్పనిసరిగా అడ్డనీ చేయాలి? ఇటువంటివి చూసినట్లయితే, దాదాపుగా నాలుగు అంశాలు ఉన్నాయి. అందులో ఒకటి - రాబోయేటటువంటి తీవ్రమైన ఆర్థిక, సామాజిక అనమానతలు. ఇప్పి ప్రపంచ వ్యాప్తంగా దేశ వ్యాప్తంగా కూడా ఉన్నాయి. ఇక రెండవది - సిరుద్యోగం, మూడవది - వ్యవసాయం, నాలుగవది - పర్యావరణం. ఇది కోపెన్‌హగెన్‌లోను ఇదేవిధమైన చర్చ జరిగింది. ఈ మధ్య వరల్డ్ హార్ట్ ఆర్గానిజేషన్ సమాచేశాలు జరిపినప్పుడు కూడా ఇదే రకమైనటువంటి చర్చలు జరిగాయి. అనేక సందర్భాలలో ఈ నాలుగు అంశాలు కూడా రాబోయే కాలంలో మన సమాజాన్ని తీవ్ర ప్రభావితం చేయడమే కాక అతలాకుతలం చేస్తాయి. ఓ పరిపాలకులారా, వీటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని మీరు ప్రణాళికలు, విధానాలు రూపొందించుకోండి - అని మాటిమాటికి హాచ్చరించడమనేది జరిగింది. కాబట్టి, దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు సంపద, జిఎస్‌డిపి, బడ్జెటు, మరొకటి పెరిగింది అంటే, సంపద పెరగడం వట్ల ఎవరికీ విముఖత ఉండదు.

అధ్యక్షా, కానీ ఆ పెరిగిన నంపద ఎవరి చేతుల్లోకి వెళ్లిందనేటటువంటిదే కీలకం. 2017లో పెరిగినటువంటి మొత్తం సంపదలో ఒక్క శాతం మాత్రమే జనాభా చేతికి అంటే, 10 కోట్ల మంది జనాభా చేతికి సంపద ఎంత చేరింది అంటే – 73 శాతం సంపద చేరింది. మిగిలిన 67 కోట్ల మందికి అంటే, 50 శాతం మంది జనాభాకు ఈ పెరిగిన నంపద ఎంత దక్కిందంటే – కేవలం ఒక్క శాతం మాత్రమే దక్కింది. ఇది భారతదేశంలో ఉన్నటువంటి పరిస్థితి. దీనిని సితిఆయోగ్ చెప్పులేదు కానీ మొత్తం మీద జరిగినటువంటి వ్యవహారం ఇది. దీనిని ఎలా అర్థం చేసుకోవాలి? అలాగే, ఈ రోజున భారతదేశంలో ఒక్క శాతం ఉన్నటువంటి కుబెరుల అస్తి ఎంత అంటే – రూ.20.9 లక్షల కోట్ల. అంటే కేంద్ర బడ్జెట్లో సమానం. 29 రాష్ట్రాల విద్య, ఆరోగ్యానికి నంబంధించిన వార్షిక మొత్తం బడ్జెట్లో సమానం. కేవలం ఒక్క శాతం చేతిలోనే ఈ దేశంలో సంపద ఉన్న పరిస్థితి ఉన్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు నంబంధించినంత వరకు 2017లో జరిగినటువంటి సంపద ఉత్సత్తి ఎలా పంపిణి అయ్యాయనే లెక్కలు లేవు. ఎందుకంటే, ఎప్పుడూ కూడా ఈ లెక్కలు జాతీయ స్థాయిలోనే రూపొందించబడతాయి కాబట్టి. ఈ విధంగా ఉన్నటువంటి తీవ్రమైన అసమానతలను ఎదుర్కొని, వాటిని సరిచేసే దానికి ఏమి చేయాలనేటటువంటిది బడ్జెట్లో ఉండవలసినటువంటి ఒకానోక దృక్కథం. నేను అసమానతలు అని అంటున్నానంటే, శత కోటీశ్వరులు – సామాన్యాలకు మధ్య ఉన్నటువంటి పాలిక మాత్రమే కాదు.

ఉదాహరణకు ఉద్యోగులు ఉన్నారు. ఉద్యోగులలో రూ.5,000లు, రూ.6,000లు జీతం తీసుకునేటటువంటి ఉద్యోగులు రూ.1,50,000లు జీతం తీసుకునేటటువంటి ఉద్యోగులు ఒకే వనికి రూ.7,000లు జీతం తీసుకునే ఉద్యోగి, రూ.70,000లు జీతం తీసుకునే ఉద్యోగి ఇద్దరూ ఉండడమనేటటువంటిది తీవ్రమైన అసమానత. అలాగే, చిన్న చిన్న కారణాల వల్ల ఉన్నట్లుండి క్రిందకు దిగజారిపోవలసి వస్తుంది. ఉదాహరణకు ఆరోగ్యపరమైనటువంటి సమస్య వచ్చింది అనుకోండి. ఈ యేదాదికి డెంగి జబ్బు వచ్చింది. మొత్తం జనాలను అతలాకుతలం చేసింది. అలాగే, కొన్ని సందర్భాలలో ప్రత్యేకంగా ఎడ్యుకేషన్‌కి సంబంధించి ఖర్చు పెట్టవలసి రావడం జరుగుతుంది. అలాగే, రైతులకు ఏమన్నా గిట్టుబాటు ధరలు రాకపోవడం లాంటి నమస్కలు ఎదురు అవవచ్చు. అటువంటప్పుడు ఒకటేసారి పెద్ద ఎత్తున పై స్థాయిలో ఉన్నటువంటి వారు కాస్తా క్రింది స్థాయిలోకి పడిపోవడం జరుగుతుంది. ఎందుకంటే, అప్పటినరకూ సమానంగా ఉన్నటువంటి వారికి పీచ్చు దూరంగా వెళ్లిపోయి అసమానతలు వాళ్ళ మధ్యలోనే కన్నించి తీవ్రమైన అసంతృప్తికి దారితీయడం అనేటటువంటిది ఈ రోజున భారతీయ నమజంలోనే కాదు, ప్రపంచ వార్షికంగా జరుగుతున్న ఒకానోక ప్రత్యేకమైన ధోరణి ఇది. దీనిని అడ్డు చేయాలంటే ఏం చేయాలనే ధోరణి మీద ఒక స్వప్తమైన ఆలోచన ఉండాలని ఈ సందర్భంగా నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఈ విధంగా చూసినప్పుడు ఈ రాష్ట్రానికి సంబంధించిన రెండు, మూడు అంశాలు ఉన్నాయి. వాటికి సంబంధించి నేను 10, 15 నిముషలలో ప్రస్తావించి సెలవు తీసుకుంటాను. మిమ్మల్ని ఇచ్చింది పెట్టను, నేను ఇచ్చింది పడను.

అధ్యక్షా, ఇకనిరుద్యోగానికి సంబంధించి చూస్తే – ఈ మధ్య రాష్ట్ర ప్రణాళికా శాఖ ఈ లెక్క చెప్పింది. 20-60 మధ్య వయస్సు కల వర్షింగ్ జనాభా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ప్రస్తుతం 54.7 శాతం వరకు ఉన్నారు. ఇది 2026 నాటికి 59 శాతం కానుంది. అంటే, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వని చేయగలిగినటువంటి వారి జనాభా సుమారు 60 శాతం కాబోతోంది. ఇది ఒక వనరు. అదే నందర్భంలో ఇది ఒక సవాలు. రెండూ తీవ్రంగా ఉండబోతాయి. అలాగే, మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ప్రస్తుతం పట్టణ జనాభా 2030 నాటికి రూ.1.46కోట్లు ఉన్నది కాస్తా 2.9కోట్లుగా అంటే మూడు కోట్లకు, 2020 నాటికి పట్టణ జనాభా పెరగబోతోంది. వల్లె జనాభా 2.78కోట్లకు చేరబోతోంది. కొంచెం అటు-ఇటుగా కేవలం రాబోయేటువంటి 12 సంవత్సరాల లోవలే పట్టణ, గ్రామణ జనాభా సమాసం కాబోతోందని చెప్పి రాష్ట్ర ప్రణాళిక శాఖ పేర్కొన్నది. ఇది ఏదో పైకి లెక్కలు కాకుండా ఇక్కడ ఉండే వాళ్ళు అక్కడ ఉంటే ఏమి? అక్కడ ఉండే వాళ్ళు ఇక్కడ ఉంటే ఏమి, ఎక్కడో ఒక చోట ఉన్నారు కదా అనేటువంటి వ్యవహారం మాత్రం కాదు. దీని వెనుక చాలా పెద్దవెత్తున ఉపాధికి సంబంధించిన లంశం ఉంటుంది.

అధ్యక్షా, ఈ కోణంలో చూసినప్పుడు కొన్ని గణాంకాలు మనల్ని బాగా కలవరవున్నాయి. ఉదాహరణకు లేబర్ బ్యార్లో ఏమి చెబుతోంది? 2013-14 నుంచి 2016-17 మధ్య చూసినట్లయితే నికర ఉద్యోగిత తగ్గిపోయిందని లెక్కలు చెబుతున్నాయి. ఈ సంవత్సరాలలో ఇంత నంపద పెరిగినా నిరుద్యోగం ఎందుకు పెరిగినట్లు? అలాగే, కార్బికుల భాగస్వామ్యం తగ్గిందని లేబర్ బ్యార్లో, సితిఅయోగ్ కూడా పేర్కొన్నాయి. భారతదేశంలో 2016 సెప్టెంబరు, డిసెంబరు మాసాల నుంచి 2017 జనవరి, ఎప్రిల్ మాసాల మధ్య వీటిని చూసినట్లయితే, దాదాపుగా 1.5 లక్షల ఉద్యోగాలు పోయాయి. అవి జిఎస్‌టి, నోట్ల రద్దు, మరోక కారణంగా గానీ ఉన్న ఉద్యోగాలు ఉండిపోయాయని సెంటర్ ఫర్ మానిటరింగ్ లండ్ ఇండియన్ ఎకానమీ చాలా సాధికారికమైన సంస్థ వీటిని పేర్కొనుడి. అందువల్ల ఈ అభివృద్ధి అనబడేది ఏమిటి అంటే డెవలప్ మెంట్ వితరుట్ ఎంప్లాయ్ మెంట్. అభివృద్ధి అనేటువంటిది ఏమిటి అంటే ఉపాధి లేనటువంటి అభివృద్ధి. దీని వల్ల ఏం ఘలితం ఉంటుందనేటువంటిది న్యాకైతే తెలియదు. నేను కూడా అంతో ఇంతో అర్థశాస్త్రాన్ని చూశాను. ఇలా ఉంటే ఒక సవాజంలో అసలు అభివృద్ధి ఎలా జరుగుతుంది? అంటే కేవలం డిమాండు వల్ల మాత్రమే జరుగుతుంది. **Demand leads to product** అనుతుంది. డిమాండు పెరగాలంటే దేశయంగా కొనుగోలు శక్తి పెరగాలి. వినియోగ శక్తి ఈ సవాజంలో ఎంత ఉంది అనే దానిని బట్టి మాత్రమే అభివృద్ధి ఆధారపడి ఉంటుంది. అందుకే వివరితంగా ఎగుమతులు చేసేటువంటి ఛైనా దేశంలో ఈ మధ్య తీవ్రమైన ఆంక్లలు రావడంతో మరియు ట్రాంప్ అధికారంలోకి రావడంతో ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఆర్థిక సంక్షోధన తలెత్తుడంతో తన వ్యాప్కలను మార్పుకున్నదని చెప్పి ఈ అంశాలన్నింటిని మీరు చాలా చోట్ల గమనించి ఉంటారు. ఇప్పుడు ఛైనా దేశంలో దాదాపుగా 70కోట్ల మంది ఉద్యోగులు ఉన్నారు. అదే భారతదేశంలో కేవలం 27కోట్ల మంది ఉద్యోగులు మాత్రమే ఉన్నారు.

అధ్యక్షా, ఇక్కడ ఉద్యోగులు ఎంత మంది ఉండడమనేది కాదు పాయింటు. ఛైనా వాదన ఏమిటంటే – **employees are purchasing power.** ఎక్కువ మంది ఉద్యోగులు కనుక ఉన్నట్లయితే, వాళ్ళ చేతుల్లో కొనుగోలు

శక్తి కనుక ఉన్నట్లయితే నా దేశంలో ఉత్సత్త్రి పెరుగుతుంది. ఆ పెరిగిన ఉత్సత్త్రి మా దేశంలోనే వినియోగమవుతుంది. మళ్ళీ ఒక చైన్ లాగా మళ్ళీ ఉత్సత్త్రి పెరుగుతుంది. కాబట్టి దేశయంగా, రాష్ట్రయంగా కొనుగోలు శక్తిని పెంచుకోవడం అనేటటువంటిది మాత్రమే అభివృద్ధిని, భవిష్యత్తును మాడాలి అనేటటువంటిది. ఇది మీ అందరికీ తెలుసు.

అధ్యక్షా, కీస్ అనే ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తగొప్ప మేధావి. ఆయన కమ్యూనిస్టు కాదు. ఆయన ఒక మాటను వ్యంగ్యంగా, చాలా తెలివిగా అన్నారు. ‘మీరందరూ ఒక పనిచేయండయ్యా. మీరందరూ గుంటలను త్రవ్వండి, ఆ గుంటలను హూడ్చండి అన్నారు. దీని అర్థం ఏమిటి – అనవసరంగా గుంటలను త్రవ్వమని, మళ్ళీ హూడ్చుచుని అంటే త్రవ్వేదానికి, హూడ్చేదానికి కూడా ఒక ఉపాధిని కల్పించడం ద్వారా ఆ కూలీలకు వారి చేతుల్లోకి నాలుగు రూపాయలు పోవడం ద్వారా వాళ్ళ వస్తువులను కొనుగోలు చేస్తారు. తద్వారా డిమాండు పెరుగుతుంది. అలా డిమాండు చేయడం ద్వారా ఉత్సత్త్రి కూడా పెరుగుతుంది. ఉత్సత్త్రి ద్వారా ఉద్యోగాలు వస్తాయి. మళ్ళీ ఉద్యోగాలు వస్తే కొనుగోలు శక్తి పెరుగుతుంది. ఈ రకంగా మాత్రమే ఎకానమీ అనేది ఉంటుంది’. అని చెప్పి కీస్ అండ్ ఎకనామిక్స్ అనేటటువంటిది చాలామందికి మీకు తెలిసే ఉంటుంది.

అధ్యక్షా, మరి ఆ రూపంలో ఉండేటప్పుడు పెద్ద ఎత్తున ఉద్యోగాన్ని అడ్డు చేయడానికి, ఉపాధిని పెంచడానికి ఈ బడ్జెట్లో గాసీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ అభివృద్ధికి సంబంధించిన దార్శనికతలో గాసీ ఏమి ఉన్నది అనే పైన్ నుంచి మనం ఆలోచించాలి. ఇది చాలా బాధాకరమైన విషయం. వ్యవసాయం దెబ్బతింటోంది. గ్రామంలో వ్యవసాయ ఉపాధి అనేటటువంటిది బాగా తగ్గిపోతోంది. ఏరు పట్టణాలకు పొట్ట చేతపట్టుకుని వస్తున్నారు. అదేవిధంగా ఇంకా చాలా గణాంకాలు కూడా ఉన్నాయి. దిల్లీలో ఉండేటటువంటి ఇళ్ళల్లో పని చేసుకునేటటువంటి వారు ఎవరు అనే దానికి సంబంధించి పరిశీలన జరిగింది.

అధ్యక్షా, చత్తీస్‌గఢ్ నుంచి ఏడాదికి దాదాపు లక్ష మందిని, 80,000 మందిని దళారీలు దిల్లీకి తీసుకువచ్చి వారిని పనిమనుషుల క్రింద పెడుతుంటే, వారి చుట్టూ ఉన్నటువంటి మాఫియా అత్యంత భయంకరమైనదని చెప్పి ఒక నివేదిక వచ్చింది. గ్రామాలు కుదేలైన తరువాత, అక్కడ ఏ పసి లేకపోయిన తరువాత, వాళ్ళ దిక్కుమాలిన వాళ్ళ అయ్యి, నగరాలలోకి వస్తే నగర జనాభా పెరిగింది, తద్వారా మా ఎకానమీ పెరిగింది అంటున్నారు. అట్లా కాదు నగర జనాభా పెరగాల్సింది. గ్రామాలు అభివృద్ధి చెందుతూ, వ్యవసాయం కంటే మరింత ఉపాధి లభించేటటువంటి విధంగా పట్టణాలలో అవకాశాలు ఉండి వ్యవసాయం మెకనైజ్డ్ అయ్యి అది ఆధునికంగా మారి మరింత ఉత్సత్త్రి కోసం, నయద కోసం జనాభా పట్టణాలకు రావడం జరిగిదే, అది న్యాయమైన, నికరమైనటువంటి నగరీకరణ అన్నతుంది. అలా కాకుండా ఇక్కడ దివాలా తీసి, పట్టణాలలోకి పోయి హోటల్లు దగ్గర గిన్నెలు కడుక్కునే వనులకు వెళ్ళితే దానిని నగరీకరణ అనరు. ఇటువంటి ప్రపంచ కరణ ఎక్కుడా జరగదు. ఇప్పుడు జరుగుతున్నటువంటిది అదేనని నేను బాధపడుతున్నాను. ఎవరైనా ఒక మంచి ఎందుకంటే, ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఇప్పుడున్నటువంటి పరిస్థితి ఏమిటి అని.

అధ్యక్షా, ఉదాహరణకు అంధ్రప్రదేశ్ నుంచి ఇతర దేశాలకు, రాష్ట్రాలకు ఉపాధి కోసం వెళ్ళే వారు ఉన్నారు. దినిని ఏమీ వ్యతిరేకించుకురలేదు, స్వాగతించాలి. అయితే ఇలా ఎవరు వెళుతున్నారు. బెంగళూరు, క్రూటక, ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి వచ్చిన వారు కూడా ఉన్నారు. అనంతపురం నుంచి కేరళకు వెళుతున్న వారు ఎవరు? ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి గత్తుకు వెళుతున్న వారు ఎవరు? పీళ్ళల్లో 90 శాతం మంది సైపుణ్యం లేని, నిరుపేదలైన పారిపుద్ధుం, రోజువారి కూలిపని, చాకిరి చేసేటటువంటి వాళ్ళు మాత్రమే ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి బయటకు పోవడం అనేది జరుగుతోంది.

It's not correct.

దినికి కాంట్రాస్ట్‌గా కేరళ రాష్ట్రం నుంచి చూసినట్లయితే - ఎవరు బయటకు పోతున్నారో తెలుస్తుంది. భారతదేశంలో అందరికంటే బయటకు వెళ్ళేవారి శాతం మరియు విదేశి మారక ద్రవ్యం వచ్చేటటువంటి రాష్ట్రం కేరళే. కాసీ ఈ కేరళ నుంచి వెళుతున్నటువంటి వాళ్ళని చిన్న విషయాన్ని మీరు చూసినా కూడా అర్థమవుతుంది. ఒక్క కేరళ నర్సులు భారతదేశమే కాదు సింగపూర్లోనే దాదాపు 45,000 మంది వరకు ఉన్నారు. పీళ్ళందరూ నిపుణులు. మారుమూల గ్రామాల నుంచి వచ్చిన వారు ఉన్నారు. బడుగు వర్గాలకు సంబంధించిన అమ్మాయిలు ఎక్కువగా ఉన్నారు. అప్పటి వరకు వాళ్ళ కుటుంబంలో ఎవరూ చదువుకోకుండా ఉన్నటువంటి వరిస్తి ఉన్నది. అటువంటి వారు ఒకసైపుణ్యంతో కూడిన సామాన్యాన్ని నంపించుకుని ప్రపంచాన్ని జయించడానికి వెళుతూ ఉన్నారు. ఆ రకమైన వలసలనేటటువంటిని న్యాయమైన వలసలు అవుతాయి తప్ప అలా కాకుండా పొట్ట చేత వట్టుకుని కొంపలు వదిలిపెట్టి ముసలి, ముతకా, పిల్లా పాపలను ఇళ్ళల్లో వదిలేసి బయటకు వెళ్ళే వలసలు అది ఏ విధంగా అభివృద్ధికి సూచికలు అవుతాయి? అందువల్ల ఆంధ్రప్రదేశ్లో 60 శాతంగా పనిచేసేటటువంటి వాళ్ళని కేరళ రాష్ట్రంలో లాగా నిపుణులైన, నమర్ఖులైనటువంటి వారుగా ఈ ప్రపంచాన్ని ఏలడానికి, జయించడానికి పోయేటటువంటి వారుగా చేయాలంటే ఏం చేయాలనేటటువంటిది మాట్లాడతారా?

మిస్టర్ షైర్ల్స్: బాల సుబ్రహ్మణ్యం గారూ, ఒక్క నిమిషం. గౌరవ మంత్రి శ్రీ కాలవ శ్రీనివాసులు గారు మాట్లాడతారట.

శ్రీ విటవు బాలసుబ్రహ్మణ్యం: తప్పనిసరిగా సార్. I welcome.

మ.01.40

శ్రీ కాలవ శ్రీనివాసులు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు శ్రీ విటవు బాల సుబ్రహ్మణ్యం గారు వలసలకు సంబంధించి, దేశంలో నెలకోని ఉన్న సామాజిక, ఆర్థిక అంతరాలకు సంబంధించి చాలా సమానంగా మాట్లాడుతున్నారు. చాలా సంతోషం. ఇందులో అంతర్జాతీయ పరిణామాలు, శైనాకు సంబంధించిన అంశాలు అస్సు కూడా ప్రస్తావించడం జరిగింది. అలాగే ఈ సేవధ్యంలోనే వలసలకు సంబంధించి కేరళ రాష్ట్రంలో సైపుణ్యం కలిగిన దిగువ మధ్య తరగతి లేదా మధ్య తరగతి కుటుంబాలకు సంబంధించిన బాలికలు, మహిళలు ఇతర దేశాలకు పెళ్ళి బ్రహ్మాండంగా ఆర్థికంగా

సంపాదిస్తున్నారనే ఉదాహరణ కూడా చెప్పారు. సభ్యులు బాలనుబ్రహ్మణ్యంగారు చెప్పిన అంశాల్లో వాస్తవం లేదని గానీ, లేదా వారు ప్రస్తావిస్తున్న అంశాలను విభేదించాల్సింది ఉందని గాని చెప్పడంలేదు.

అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో మూడున్నర సంవత్సరాల కాలంగా ఆర్థిక అనమానతలు తగ్గించడానికి లలాగే ఎప్పటినుండే తరతరాలుగా పేళ్లానుకున్న సామాజిక అంతరాల మధ్య కొంత వ్యత్యాసం తగ్గించడానికి జరుగుతున్న ప్రయాత్మలను కూడా చెబితే సంతోషిస్తాము. ఎందుకంటే అవిభక్త ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ముఖ్యంగా రాయలసీమ, తెలంగాణ ఉత్తరాంధ్ర ఎప్పుడూ కూడా భూస్వాములు పెత్తుదారుల ఆధినంలో, ఆధిపత్యంలో తరాలుగా మగిపోయినవి. స్వగ్రీయ నందమూరి తారక రామారావు గారు తెలుగుదేశం పార్టీ స్థాపించిన తరువాతనే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో బలహినవర్గాలు ముఖ్యంగా పేదలు, బీసీలు, దళితులు వీరంతా కూడా కొంత సామాజిక చైతన్యంలో రాజకీయాల్లో గానీ ఇతర అంశాలలో గానీ ముందుకు రావడం జరిగింది. అదే విధంగా ఈ మూడున్నర సంవత్సరాల కాలంలో మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారి నాయకత్వంలో అనేక సంక్షేపు కార్యక్రమాలు అమలు చేస్తూ అభివృద్ధికి ఎక్కుడా కూడా లోటు రాకుండా మనం చూసుకుంటూ ఉన్నాము. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు కేరళ నర్సుల విషయానికి వస్తే ఆ నర్సులకు పాతాలు చెప్పింది కూడా మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రమే. కేరళ రాష్ట్రం నుండి ఇక్కడకు వచ్చి మన దగ్గర మన కాలేజీలలో చదువుకుని విదేశాలకు వెళ్లున్న సందర్భాలను మనం చూస్తున్నాము. ఈ మధ్య కాలంలో కేరళలో ఎక్కువ కాలేజీలు వచ్చి ఉండవచ్చు. కాసీ మొన్సుటి దాకా ఆ పెల్లలు అంతా మన దగ్గరనే చదువుకున్నారు. ఈరోజు సామాజిక అంతరాలను తోలగించడం గానీ, లేదా ఆర్థిక అంతరాలను తోలగించడం గానీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ప్రధాన బాధ్యతగా తీసుకుంది. ఎందుకంటే ఒక అభివృద్ధి చెందిన ఆంధ్రప్రదేశ్ ఒక సంతోషకరమైన ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆవిర్భావం కావాలి. ఆ రకమైన ఆంధ్రప్రదేశ్ కోసం మనమంతా కలిసి వసిచేయాలనే ఉధేశంతో ఈరోజు మనం అనేక రకాలైన కార్యక్రమాలను తీసుకుంటున్నాము. ఉపాధి అవకాశాలను పెంచుతున్నాము. ఉద్యోగాల కల్పనలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం తప్పకుండా అగ్రభాగాన ఉండబోతుంది. కాబట్టి దేశంలో జరుగుతున్న పరిణామాలు ఒక ఎత్తు అయితే ఆంధ్రప్రదేశ్లో సామాజిక, ఆర్థిక అంతరాలను తోలగించడానికి జరిగిన కృషిని కూడా దయచేసి గుర్తించమని గౌరవ సభ్యులు శ్రీ విటపు బాలనుబ్రహ్మణ్యం గారిని కోరుతున్నాము.

శ్రీ విటపు బాలనుబ్రహ్మణ్యం: అధ్యక్షా, మంత్రి గారు చెప్పినట్లు ఏదైనా గుర్తించడానికి నాకు అభ్యంతరం లేదు. ఎవరి దగ్గర నుండి అయినా నిజాన్ని తెలుసుకోవడంలో నిరంతరం మేము వెనుకబడుము. అయితే ఇక్కడ ఒక విషయం చెబుతాను. ఆంధ్రప్రదేశ్లో భవన నిర్మాణం జరిగేటప్పుడు ఇంటీరియర్ డెకరేషన్ చేయడానికి పని వారు ఎక్కడి నుండి వస్తున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ పని వారు ఎవరైనా ఉన్నారా? ఎన్ని వందల, నేల కోట్ల రూపాయల �Turnover జరుగుతోంది. ఆ మాత్రం పని ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఉన్న వడంగులు ఎవరూ చేయలేరా? శ్రీసిటీకు మేము గౌరవ స్పీకర్ గారితో పాటు కలసి వెళ్లాము. శ్రీసిటీలో ఉన్న ఉద్యోగులలో ఎంత మంది తెలుగు వారు ఉన్నారు? ఏ పని చేసే వారు తెలుగు వారున్నారు, ఏ పని చేసే వారు తమిళులు ఉన్నారనేది కొంచెం మాడండి. ఆ రోజు మేము

తీసిటీ యాజమాన్యంతో కూడా మాటల్లాడాము. చాలా స్వప్తంగా వారు చెప్పినది ఏమిటంటే ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో బిట్క్, ఎమ్టెక్ చదవడం తప్ప పటిపి పాలిటెక్నిక్ చదివి చిన్న చిన్న సాంకేతిక నిపుణులుగా రావడానికి ఇష్టపడే సంప్రదాయం లేదన్నారు. కాబట్టి ఇక్కడ కుదిరే వ్యవహారం కాదని తమిళనాడు నుండి ఎక్కువగా తెచ్చుకుంటున్నామని చెప్పారు. వారు చెప్పిన మాట వాస్తవం. మంత్రి గారూ మీరు కృష్ణపట్నం రండి. నెల్లూరు జిల్లాలో కృష్ణపట్నంలో పదవ తరగతి, వస్తుండవ తరగతి చదివితే వచ్చే ఉద్యోగాలకి సగం మంది బిహార్ వారు ఉన్నారు. ఎందుకు ఆ రకంగా ఉండాలిన పరిస్థితి వచ్చింది. ఎక్కుడో మన వర్క్ ఫోర్సులో సైపుణ్యంతో పాటు శ్రమ చేసేటువంటి తత్వము, మన చదువులో కష్టపడి నంపాదించాలనేటువంటి ఒక ధోరణి నిరుద్యోగ యువతకు సంబంధించి దృక్కథంలో ఎక్కుడా తేడా లేకపోతే ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎలా మిగతా రాష్ట్రాలతో పాటే పడుతుంది? రెండవది, ఈ మూడున్నర ఏళ్లలో ఇది ఏదో జరిగింది. మూడున్నర ఏళ్లకు ముందు అంతా మహాత్రరంగా ఉందని నేను అనడం లేదు. మూడున్నర ఏళ్లలో ఎవరూ అద్భుతాలు చేయలేరు. మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ ఒక ఒరవడి ఉంది. ఆ ఒరవడిలో నేను చెప్పినట్లు ఎక్కువ భాగం జరుగుతున్నాయి. వాటిని నవరించడానికి వచ్చేటవుటికి ఈ మూడున్నర సంవత్సరాలలో కూడా గతం కంటే చాలా పెద్ద మార్పు ఉందని నేపైతే అభిప్రాయపడడం లేదు.

అధ్యక్షా, అలాగే ఆంధ్రప్రదేశ్ విడిపోక ముందు శ్రీకృష్ణకొమ్మివ్హన్ నివేదిక ఏమి చెప్పిందంటే మొత్తం ఆ రోజు రంగారెడ్డి జిల్లాలో ఇష్టం వచ్చినట్లుగా ఇంజసీరింగ్ కాలేజీలను ఏర్పాటు చేసి వేల మంది నిరుద్యోగులను తయారు చేసి వారికి తగినటువంటి వసి ఇష్టలేక వీధులలో తిప్పిన పాపమే రోజు తెలంగాణ విడిపోవాలన్న డిమాండ్ వరకూ వచ్చింది. కాబట్టి మీరు ఇలాంటి వనులు చేసేటవ్వాడు ఎలాంటి నిరుద్యోగులను అంటే అలాంటి నిరుద్యోగులను తయారు చేయకండి అని చెప్పిన మాట వాస్తవం కాదా? ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఎక్కుడా లేనట్లుగా ఇంజసీరింగ్ విద్య ఉండి పాలిటెక్నిక్ పటిపి లాంటి వాటికి తిలోదకాలు ఇచ్చినందువల్లే కదా. ఏ గ్రామానికి వెళ్లినా, దళితవాడకు వెళ్లినా ఇంజసీరింగ్ విద్యను అభ్యసించిన వారుంటారు. దళితులు ఇంజసీరింగ్ విద్యను అభ్యసించడాన్ని నేను ఆహ్వానిస్తున్నాను.

మ.01.50

మరి వాళ్ల పని లేకుండా ఉండటం అనేది భవిష్యత్తులో ఏర్కమైన ప్రమాదానికి సూచిక అన్వయించిన పంచిది కూడా కొంత సామాజిక వ్యాసికణ చేయగలిగితే మంచిదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. కాబట్టి, బడ్జెట్లో ఈ దృక్కథం పెద్దగా ఉందని నేను అభిప్రాయపడడం లేదు. రాబో యే కాలంలో ఎక్కడైనా సరే రాజకీయాలను ఈ నిరుద్యోగ నమస్కు శాసించబోయే ప్రమాదం ఉందని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను.

అధ్యక్షా, అలాగే వ్యవసాయానికి సంబంధించి కూడా ఇది అంతర్జాతీయంగా జరుగుతున్న చర్చ. దీని గురించి మేము చాలా పెద్ద ఎత్తున చెప్పలేదు. ఈనాటికి కూడా ఎవరికి ఇష్టం ఉన్నా, ఎవరికి ఇష్టం లేకున్న ఆహోరం లేకుండా మానవుడు ఉండలేదు. ఎన్ని ఉన్నా కూడా మీరు సాఫియాలు లాంటి వాటిని తయారు చేసినా కూడా ఆహోరం

మాత్రం కావలసిందే. వ్యవసాయం కూడా తప్పనిసరి. రెండవది, వ్యవసాయం చాలా పెద్ద ఎత్తున ఉపాధిని కలిగి న్నంది. వ్యవసాయాన్ని రిఫ్లెక్షన్ చేసినట్లయితే, ఆ ఉపాధిని మనం ఎక్కుడనుంచి తీసుకువచ్చి చూపగలం? కనుక దాని కున్న ప్రాధాన్యత దానికి ఉంది.

మూడవది గ్రామీణ వికాసం. గ్రామాలలో 2030 నాటికి కూడా నగం మంది గ్రామీణ జనాభానే ఉంటారని అనుకున్న తరువాత, వాళ్ల వ్యవసాయం పైనే ఆధారపడి ఉంటారనుకున్న తరువాత, వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి మాత్రమే రాబోయే యాభై ఏళ్లు కూడా, చాలా కీలకంగా ఒక రాష్ట్రం, ఒక సమాజం యొక్క అభివృద్ధి ఆధారపడి ఉంటుంది. ఈ రోజు పేపర్లన్నింటో మీరు చూస్తే చాలా ఎమోషనల్గా ఉంది. 30 వేల మంది రైతులు రెండు వందల కిలోమీటర్లు నడిచి నాసిక్ నుండి ముంబైకి నిన్న చేరుకున్నారు. ముంబై నగరం చేతులెత్తి వాళ్లకి స్వాగతం వలికారు. మీరు అన్నం పెట్టేవారు, రండని చెప్పారు. ఆఖరుకు ఉద్యోగులకు క్యారియర్లు తీసుకువేళ్లే డబ్బువాలాలు కూడా వారందరికీ ఆహారం అందించడానికి ముందుకు వచ్చారు. అలాగే మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం వాళ్లను కూర్చోపట్టి మాటల్డి, ఒప్పందం చేయడం జరిగింది. 50 వేల మంది రైతులు 200 కిలోమీటర్ల దూరం ఎండలో 30 రోజుల పాటు నడిచి రావడం అనేటివంటిది ఎంత చరిత్రాత్మకమైనటువంటి సంఘటన. ఇలాంటిది రాజస్థాన్లోనూ, మధ్యప్రదేశ్లోనూ జరిగింది. నిన్న మహారాష్ట్రలోనూ ఇదే విధంగా జరిగింది. రైతాంగు అనేటివంటిది అంతసంక్లోభాన్ని ఎదుర్కొంటున్నది. మన పిల్లలను వ్యవసాయానికి పంపిస్తామనే మాట చెప్పడానికి ఇప్పుడు ఎవరికి దైర్యమంది?

అధ్యక్షా, ఈ మధ్య జస్టిష్ జ్యాస్టీ చలమేశ్వర్ గారు రిటైర్మెంట్ అయిన తరువాత గ్రామాలకు వెళ్లి వ్యవసాయం చేసుకుంటానని చెప్పారు. అది చాలా గొప్ప విషయం కూడా. అంత పెద్ద వ్యక్తి ఆ మాట అన్నాడంటే చూడండి. కాబట్టి, వ్యవసాయం కుదేలవుతున్న వరిస్తుటి ఉంది. తప్పనిసరిగా రాబోయే కాలంలో వ్యవసాయానికి పెద్ద ఎత్తున నబ్బిడీలు ఇవ్వకుండా, అది గిట్టుబాటు అవుతుందని తనకు తానే వండించిన వంటను మంచి ధరకు అమ్ముకుని ఒక పారిశ్రామిక వేత్తలా రైతు లాభపడతాడు అనేది ఒట్టే మాట. ఖచ్చితంగా రైతులకు సహార్థ ప్రైవెంట్ ఇచ్చి తీరాల్సిందేనని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఇప్పుడు గత వది సంవత్సరాలల్లో బ్యాంకులకు ఎగ్గొట్టిన సామ్య రూ.9 లక్షల కోట్లు NPAలు (నిరధక ఆస్తులు) రూ.9లక్షల కోట్లుగా ఉన్నాయి. కేవలం మూడు సంవత్సరాలల్లో మూడున్నర లక్షల కోట్ల నుండి నాలుగు లక్షల కోట్ల రూపాయలు. డా.స్వామినాథ్ గారి సిఫార్సులను మనం బలపరిచినట్లయితే ఒక్క విజయమాల్య తీసుకుపోయిన దానితో నమానం. బ్యాంకులేమి దివాళా తీయవు, దేశం బాగుపడుతుంది. కాబట్టి రైతులకు సంబంధించినంత వరకూ రాబోయే కాలంలో రైతులకు ఆ రకమైన మద్దతు ఇవ్వకూతే ఏమి జరుగుతుందటే, అప్పుడు మన చేతుల్లో కూడా ఏమీ ఉండదు. ఇప్పుడు 16 దేశాలతో మనకు కుదిరిన ఒప్పందం ప్రకారం, రాబోయే కాలంలో గుంటూరులోని పాగాకు రైతులని శాప గ్రన్టులను చేయబోతోంది. ఎందుకంటే పైనా నుంచి వచ్చే పాగాకు దాదాపు 10 నుండి 15 రూపాయల వరకు తక్కువ ఉంటుంది. ఇలాంటి అంతర్లుతీయ ఒప్పందాలు రైతులపాలిట ఒక్కొక్క సందర్భంలో ఆశ్చర్యకరమైన ఘలితాలను ఇస్తాయి. ఒక్కొక్క సందర్భంలో దివాళా తీసే వరిస్తి వస్తుంది.

కాబట్టి, ఈ వ్యవసాయం పట్ల ఏవిధమైనటువంటి ధృక్షథం ఉండాలనేది కూడా రాష్ట్రాభివృద్ధిలో భాగమే. ఎందుకంటే, ఆంధ్రప్రదేశ్ కూడా వ్యవసాయాధారిత రాష్ట్రమే కాబట్టి.

మూడవది ఆరోగ్యం గురించి చేయాల్సినంత కేటాయింపులు ఈ బడ్జెట్లో చేయబడని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. అనలు ఆరోగ్యం అంటే వైద్యం కాదు. ఆరోగ్యం అంటే రోగం లేకుండా ఉండమే ఆరోగ్యం. రోగం లేకుండా ఉండడం అంటే అనలు రోగాన్ని నివారించుకోవడమే తప్ప, రోగం వచ్చిన తరువాత కార్పోరేట్ హస్పిటల్కు వెళ్లి ఇంత పెద్ద వైద్యం చేయించుకున్నాము, హాల్ట్ టూరిజం మా దేశంలో ఉంది, మా రాష్ట్రంలో ఉందని చెప్పుకోవటం నాకు తెలిసి ఎక్కుడా ఆరోగ్యం కాదు. మన గుంటూరు జిల్లాలో డయేరియా కేసుల గురించి నేను చెప్పాను. ఆరోగ్యం ఎక్కడ ఉంటుందనంటే అధ్యక్షా, బ్రిటన్లో యాంటీబయాటిక్స్ ని కనుగొనడానికి ముందే టీబీ నివారించబడింది. అది ఎలా సాధ్యమయిందంటే – టీబీ రావడానికి ఏదైతే కారణమో దానిని నివారించారు. అంటే ఆహారం, మంచినీరు ఈ రెండింటిని నరిగా అందజేయడం ద్వారా యాంటీబయాటిక్స్ తరువాత వచ్చాయి. కానీ, దానికి ముందరే టీబీని నిర్మాలించడం జరిగింది. భారతదేశం మొత్తం మీద కూడా మీరు ఆరోగ్యం అనే దాని వైపు నుంచి చూసినట్లయితే పెద్ద పెద్ద కార్పోరేటు హస్పిటల్కు కాదు. ఆరోగ్యానికి సంబంధించి సీతి ఆయోగ్ ఇచ్చినటువంటి రిపోర్టలో చెప్పిందేమంటే – చాలా అద్భుతంగా చెప్పింది. నాక్కుడా అది ఎమోషనల్గా అనిపించింది. శిశు మరణాల ప్రాతిపదికనే ఆరోగ్యానికి సూచికగా తీసుకోవచ్చంటూ చెప్పింది. శిశు మరణాలను తగ్గించడం అనే విషయానికి వచ్చే సరికి దురదృష్టం ఏంటంటే ఈ దేశంలో తల్లి ప్రసన్నించిన తరువాత బిడ్డకు ఏమి కావాలంటే ఒక వెచ్చటి శుభ్రమైనటువంటి గుడ్డ కావాలి. అంటే ఉవల్ లాంటిది కావాలి. దాన్ని బిడ్డ మీద కప్పి ఆ బిడ్డను తల్లి గుండెకు హత్తుకునేటట్లుగా చేసినట్లయితే ఆ వెచ్చదనం బిడ్డకు కలిగినప్పుడు, బిడ్డ ప్రాణాల్ని నిలబెట్టడానికి, శిశు మరణాలు జరగుండా ఉండడానికి అవకాశముంటుందనేది వారు చెప్పిన వది కారణాలలో ఒక కారణం. ఎంతగొప్పగా చెప్పింది. ఇన్క్కుచేటర్లు ఉండాలని చెప్పలేదు. ఈ చిన్న విషయాన్ని చెప్పింది. మరి ఇది ఎక్కడనుంచి దొరకాలి? మీ పిహాచీసీలలో దొరకాలి. శిశు మరణాలకు సంబంధించినంతవరకు ఈ ఒక్క సూచికనే మనం తీసుకోవచ్చు.

అధ్యక్షా, ఆరోగ్యానికి సంబంధించినంత వరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ లీవు స్థానంలో ఉంది. కేరళ మొదటి స్థానంలో ఉన్నది. ఇది మనక్కన్నా సంవన్న రాష్ట్రం కాదు. పంజాబ్ రెండవ స్థానంలో ఉంది. మనకంటే గొప్ప కల్పర్ ఉన్నటువంటి రాష్ట్రం ఏమీ కాదు. తమిళనాడు మూడవ స్థానంలో ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎనిమిదవ స్థానంలో ఉంది. దీనికి బదులుగా మన దురదృష్టం ఏమిటంటే మన ఆరోగ్యరంగాన్ని కార్పోరేటు హస్పిటల్కు వదిలేశాము. 14 పెద్ద ప్రైవేట్ హస్పిటల్స్, వైద్య కళాశాలలు అమరావతిలో రాబోతున్నాయని చెబుతున్నారు. నాకు ఈ 14 మీద నమ్మకమేం లేదు. మనకు కావాల్సినది ఎయిమ్స్. అది వచ్చినట్లయితే, పెద్ద వసిని దాసంతులు అదే చేస్తుంటుందని సేక్కుతే అభిప్రాయపడుతున్నాను.

అధ్యక్షా, మీకందరికి తెలును కదా. ఈ మధ్య పేవర్లో ఏముచ్చింది? కార్పోరేటు హస్పిటల్లో ఇన్సున్సుటువంటి మందుల మీదున్న MRP రేట్లను చూస్తే, వాళ్లంతా ఉత్సత్త్వదారులతో కుమక్కు 1200 శాతం నుంచి 1500 శాతానికి

ధరలను పెంచి ఆ మందుల మీద ముద్దిస్తున్నారనేటువంటిది పెద్ద ఎత్తున ఈనాడు పత్రికలో రావటం మీరందరూ చూసుంటారు. ఈ సందర్భంలో ఇంకోక ఒక విషయం కూడా చెప్పుతున్నాను. పేదరికంలోకి వెళ్లడమే అనారోగ్యానికి ప్రధానమైన కారణం. అనారోగ్యం వల్ల విపరీతంగా ఖర్చుపెట్టవలసిన పరిస్థితి వచ్చి, మరోదారి లేకుండా పాతే **World Health Organisation** చెప్పినదేమంటే - ప్రపంచంలో 61 శాతం మంది ఆరోగ్యవరమైన ఖర్చులను భరించలేక పేదరికంలోకి జారిపోతున్నారని అంది. ఆరోగ్యానికి సంబంధించి ప్రభుత్వం మొత్తం ఎంత వ్యయం చేస్తున్నదంటే - ఒక వ్యక్తి ఆరోగ్యం మీద పెట్టే సగటు ఖర్చులో, 18 శాతం మాత్రమే ఇండియాలో ప్రభుత్వం ఖర్చుపెడుతోంది, మిగతా రైరి శాతాన్ని ఇండిపిడ్యూవర్లగా ఖర్చు పెట్టుకోవడం జరుగుతోందని చెప్పింది.

మ.02.00

మన రాష్ట్రం కొంచెం డిఫరెంట్. ఎందుకంటే ఆరోగ్యశ్రీ వథకమనేది మన దగ్గర ఉంది కాబట్టి ఈ బడ్జెట్లో 4.4 శాతాన్ని ఆరోగ్యానికి కేటాయించారు. ఆరోగ్యకార్యకర్తలు, ఆరోగ్యం మీద కృషిచేసేటటువంటి వారంతా మొదటి నుండి కోరేది 10 శాతం బడ్జెట్ అయినా దానికి ఉండాలంటారు. అంతేకాదు, ఈ 10 శాతం బడ్జెట్ని విపోచిసి మీద ఖర్చుపెట్టిపుటు మాత్రమే, 24 గంటలూ వనిచేసినప్పుడు మాత్రమే, తమిఖనాడు, కేరళ తరహాలో వనిచేసినప్పుడు మాత్రమే అంధ్రప్రదేశ్ ఆరోగ్యసూచికల్లో ప్రక్కి వెళుతుంది తప్ప, పెద్ద పెద్ద కార్బోర్ట్ వ్యవస్థల్ని పెట్టి రోజుకు 50 గుండె ఆపరేషన్లు చేసినంత మాత్రాన ఆరోగ్యవరంగా అంధ్రప్రదేశ్ అభివృద్ధి చెందడమనేది జరిగే వని కాదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను.

చివరిగా నేను విద్యారంగం నుండి వచ్చిన వాళ్లి కాబట్టి, దాని గురించి నేను మాట్లాడకపోతే బాలనుబ్రహ్మణ్యం దాని గురించి మాట్లాడలేదేమటి, దీన్ని వదిలేశాడా అనుకునే ప్రమాదముంది కాబట్టి రెండు, మూడు విషయాలను మాత్రమే మాట్లాడతాను తప్ప పెద్దగా మాట్లాడను. ఎద్దుకేష్వన్ అంటే ఏమనుకుంటున్నారు? ఎద్దుకేష్వన్ అంటే ఇంజనీరింగ్ విద్యేనని అనుకుంటున్నారా? ఎద్దుకేష్వన్ అంటే ఎంసెట్లో ర్యాంకులు సాధించడమేనని అనుకుంటున్నారా? ఎవ్వరూ అలా చెప్పురు. ఒక రాష్ట్రం విద్యారంగంలో ముందర ఉందంటే ఆ రాష్ట్రంలో లిటరీసీ ఎంత ఉందనేది మొదటి సూచిక. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఈ విషయంలో ఎక్కుడుందనేది నేను చెప్పునక్కరా! చాలా రాష్ట్రాల కంటే పెనక ఉంది. ఎక్కడో చిట్టచివరి నుండి మూడో ర్యాంకులో ఉండే పరిస్థితి. బడికి వ్యక్తి పిల్లలు ఎంతమంది, బడికి పోని పిల్లలు ఎంతమంది, మధ్యలో చదువు మానేసే పిల్లలు ఎంతమంది, బడిలో మరుగుదొడ్లు ఏ రకంగా ఉన్నాయి, ఎంతమంది పిల్లలకు ఎంత మంది టీచర్లు ఉన్నారు, ఉన్న పిల్లవాడు నెత్తిన రాళ్లవడే బల్లో కూర్చుని ఉన్నాడా, మంచి రూములో కూర్చుని ఉన్నాడా, ఆ బడి వాతావరణం ఎలా ఉంది అనేటటువంటిది మాత్రమే, ప్రాథమికవిద్యలో ఏ స్థాయిలో పిల్లలున్నారనేది మాత్రమే విద్యారంగానికి గేటురాయి. అంతేగాసి, ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి సిలికాన్ వ్యాతీలో ఎంతమంది ఉన్నారనేది ఒక సూచిక అయితే కావోచ్చు గాని, అనలు సూచిక మాత్రం అది కానే కాదు.

అధ్యక్షుడు, ఇక్కడన్న మాతోటి శాసనసభ్యులందరికి చెబుతున్నాను. మీ నియోజకవర్గంలో, మీ ప్రాంతంలో ఉన్న ఒక 10 ప్రైమరీ స్కూల్లని ఒకసారి చూసి రండి. మేం ఏం అడుగుతున్నాము. మేమందరం గాసి, మా సంఘాలు గాసి అడిగేదేమంటే - అయ్యా, మా పారశాలలకి మీరు దయచేసి కాంపాండ్ వార్ల కట్టించండి, లేకపోతే గాడిదలు లోపలికి వస్తున్నాయని అడిగాము. దయచేసి, మీరు ఒక వాచ్ మెన్స్ నో, స్టీపన్ నో కసీనం బోటస్ ర్యాంగ్ విధానంలోన్నా ఇవ్వండని అడిగితే, 50,000 పారశాలలకు, ఏడాదికి రూ.100 కోట్లు ఇచ్చి దీంతో నరిపెట్టుకోమన్నారు. రూ.100 కోట్లు ఇవ్వడాన్ని సేను స్టోగ్తిస్తున్నాను. అంతకుముందు అది కూడా లేదు. కాసి, ఆ రూపంలో ఆ పారశాలల్ని చూడటం ద్వారా ఏం ఫలితం ఉంటుందని అడుగుతున్నాను. మొన్న కూడా శాసనమండలిలో చర్చ వచ్చినప్పుడు ఎందుకు మనం విద్యారంగంలో వెనుకబడి ఉన్నామని ఎవరో ప్రశ్న వేస్తే చాలా సులభంగా ఏం సమాధానం చెప్పారంటే - టీచర్లు సరిగ్గా బడికి పోతే విద్యారంగం బాగుంటుందని చెప్పేశారు. ఆ బడికి పోవడానికి ఏదన్నా మందుంటే కనుకోమని చెబుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ శైర్మన్: బాలసుబ్రహ్మణ్యం గారూ, మీకు 35 నిమిషాలిచ్చాను. కంప్లీట్ చేయండి. ఇప్పటికే మ.02.00 గంటలయ్యంది.

శ్రీ విటపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం: అధ్యక్షుడు, ఇంకో రెండు నిమిషాలివ్వండి. నా వ్యవహారం కూడా అయిపోయింది. కాబట్టి, ప్రాథమిక విద్యాను బలోపేతుం చేయడానికి ఈ బడ్జెట్లో న్నాయం జరగలేదని సేను చెబుతున్నాను. అంతేకాదు. నాకు తెలిసినంతవరకు జయతీ ఫోష్ గార్చి రైతు ఆత్మహత్యల మీద రిపోర్టు ఇవ్వమని అడిగినప్పుడు, ఆవిడ ఒక మాట చెప్పారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకోవడానికి గల అనేక కారణాల్లో ఒక కారణమేమంటే వాళ్ళ పిల్లల్ని తప్పనిసరిగా ప్రైవేటు కార్పొరేట్ కళాశాలలకు పంపించుకోవాల్సి ఉన్నందువల్ల, ఇండియాలో ఎక్కడా లేనంతగా **privatisation of education** జరిగినందువల్ల, ఆ భారాన్ని భరించలేకపోవడమే ఒక కారణంగా రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారని మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమే ఏర్పాటు చేసిన జయతీ ఫోష్ కమ్మిషన్ చెప్పడం జరిగింది. కాబట్టి, కార్పొరేట్ ఎడ్యుకేషన్ అనేది వచ్చి దగా. నిన్న గాక మొన్న ఈనాడులో చాలా పెద్ద ఎత్తున వచ్చిందాన్ని మీరు చూడండి. గత నంపత్తరం వరుసబెట్టి అన్ని పత్రికలు ఐదారుసార్లు ఏ రకంగా విద్యార్థుల ఆత్మహత్యల గురించి పెద్ద ఎత్తున ఫోషించాయనే విషయాన్ని మీరు గమనించండి. కాబట్టి, ఆ రూపంలో ఎడ్యుకేషన్ ఉండాలని కోరుతున్నాను.

చిట్టచివరిగా సేను ఒక్కటే మాట చెబుతున్నాను. మన ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక మాట చెప్పారు. సంతోషింధ్ర కావాలన్నారు. I welcome it. నేను దీనికి సంతోషిస్తున్నాను. ఎందుకంటే, ఇప్పుడు జిడిపిలు, జిఎస్డిపిలు లెక్కలు కాదు. జిడిపాచ్ వచ్చింది. **Gross Domestic Happiness.** దీనిని మనందరికంటే చాలా చిన్న దేశమైన భూటాన్ ముందుకు తీసుకువచ్చింది. ఆ దేశంలో జిడిపిలి లెక్కించినట్టే, జిడిపాచ్ ని కూడా లెక్కిస్తారు. ఎంత అద్భుతంగా లెక్కిస్తారంటే ఒక ఆదాయం తెచ్చే మగవాడు ఇంట్లో పిల్లలతో బాటు, భార్యతో బాటు ఎంతకాలం విడ్రాంతిగా ఉంటాడు అనేది కూడా ఆ సమాజం అభివృద్ధికి, సంతోషిసి గుర్తు అనే విధంగా భూటాన్వానులు ప్రపంచానికి చెప్పడమైంది.

ఒకటేమంటే - అభివృద్ధికి దగ్గరగా ఉండటం. రెండవదేమంటే - తమ సంస్కృతిని కాపాడుకోవడం. మూడవది - నిరాడంబరంగా ఉండటం, నాలుగవది - కసీన అవసరాలు తీరడం అనే నాలుగు పాయింట్లు మీద ఆధారపడి సమాజమేదైనా సరే సంతోషదాయకంగా ఉంటుందని చెప్పినప్పుడు మనం అలా ఉన్నామా అని ప్రశ్నించుకోవాలి.

అధ్యక్ష, Help Age India అని ఈ మధ్య ఒక కమిటీ పెద్దవాళ్లని అంటే వ్యధుల్ని సర్వే చేసింది. ఈ వ్యధులు చెప్పిన సర్వే వివరాలు వినండి. దయలేని ప్రత్రులు అంటే అమ్మాన్నాన్నల్ని చూడనివాళ్లు - 59.7 శాతం. దయలేని కోడళ్లు - 60 శాతం, దయలేని కూతుళ్లు - 7 శాతం, దయలేని అల్లుళ్లు - 6 శాతం మాత్రమే. ఈ అల్లుళ్లే బాగున్నట్టుంది అధ్యక్ష. ఇవి నేను చెప్పలేదు. Help Age India వారు వేసిన కమిటీ చెప్పినటువంటి పరిస్థితి.

అధ్యక్ష, చివరిగా ఒక్కటే వాక్యంతో నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను. భాషిషయంలో తెలుగు భాష, తెలుగు సంస్కృతి విషయంలో ఈ మూడున్నరేణ్ణల్లో జరిగింది నాకు తెలిసినంత వరకు భాషాభిమానులైన వాళ్లు ఒక్కరం ఒక్కరు కూడా అంగీకరించరు. అంత అన్యాయం చేశారు. అనలు మీరు కావాలంటే పోయి భాషాభిమానులతో ఎవ్వరితోన్నా మాట్లాడుకోండి. ఎందుకు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం తెలుగుని ఇంత నిరాదరణకు గురిచేసిందో నాకు అర్థం కావడం లేదు. మాట్లాడితే ఏమంటున్నారు? తెలుగు మిడియంలో చదువుకుంటే ఎంసెట్లో ర్యాంకులు వస్తాయా అని అంటున్నారంటే, నేనైతే దీన్ని అర్థం చేసుకోలేకుండా ఉన్నాను. ఒక విద్యాభిమానిగా ఏమైనా ఈ రకమైన అభివృద్ధిని అమర్త్తసేన్ గారి అభిప్రాయంలో Uncertain Glory అనంటారు. ఆయన రాసిన పుస్తకం 'The Uncertain Glory' (అనిష్టత కీర్తి) మేరకు శాశ్వతంగా ఉండే కీర్తి కాదు. శాశ్వతంగా కీర్తి ఉండాలంటే ఆరోగ్యం, విద్య, ఉపాధి, మంచి కల్పర్ అనేది ఉండాలి. ఆ రకమైన అభివృద్ధినైపుకు ప్రయాణించేలా ఈ బడ్జెట్ అనుకున్నంత ఆశాహంగా లేదని అభిప్రాయపడుతూ, భవిష్యత్తులోనైనా ఆ మైన్పుకు ప్రయాణించేందుకు కృషిచేయడానికి ప్రయత్నం జరగాలని కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను. ధన్యవాదాలు.

మిశన్ డెఫ్యూటీ షైర్ట్: తిరిగి రేపు ఉదయం 10.00 గంటలకు సమావేశమగుట్కె సభను వాయిదా వేయడమైనది.

(The House then adjourned at 02.07 P.M. to meet again at 10.00 A.M. on Wednesday, 14th March, 2018)

**“Published under Rule 316 of the Rules of Procedure and
Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative
Council and printed at the AP Legislative Assembly Press,
Velagapudi, Amaravati.**